

URADNI GLASNIK OKRAJA KOPER

LETNIK 1

KOPER, 27. MARCA 1963

ST. 4

V S E B I N A

— RESOLUCIJA o gospodarskem razvoju okraja Koper za l. 1963

Objave okrajnega ljudskega odbora

— ODLOK o proračunu okraja Koper (okrajnem proračunu) za leto 1963

— ODLOK o finančnem načrtu skupnih sredstev državnih organov okraja Koper za leto 1963

— ODLOK o določitvi udeležbe občin okraja Koper v skupnih virih dohodkov

RESOLUCIJA

O GOSPODARSKEM RAZVOJU OKRAJA KOPER ZA LETO 1963 (z dokumentacijo)

Okrajni ljudski odbor Koper je na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 7. marca 1963 obravnaval gospodarski razvoj v letu 1962 ter ugotovil:

Gospodarski razvoj okraja je bil v letu 1962 nekoliko počasnejši kot v zadnjih letih in kot je bil predviden v smernicah resolucije. Na to je vplivala predvsem nižja industrijska proizvodnja v začetku leta, ter slaba letina v kmetijstvu. Dosežena višja dinamika proizvodnje in potrošnje v drugem polletju pa kaže, da je gospodarstvo v glavnem premostilo začasne težave prilagajanja novim tržnim razmeram in doseglo čvrsto osnovo za nadaljnji hitrejši razvoj in za boljšo aktivizacijo vseh proizvodnih zmogljivosti. Močnejše so prišle do izraza težnje po integraciji in specializaciji, izboljšal se je sistem delitve po delu in povečala produktivnost. Znatno povečanje izvoza je ugodno vplivalo na proizvodnjo in na možnosti oskrbe s surovinami.

Upoštevač vzroke, ki so vplivali na gospodarska gibanja v preteklem letu in rezultate, ki so bili doseženi, okrajni ljudski odbor Koper ugotavlja, da obstojajo realni pogoji za nadaljnjo krepitev proizvodnih sil, za dvig proizvodnje in narodnega dohodka v vseh gospodarskih dejavnostih, za nadaljnje izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva ter za razvijanje in krepitev sistema družbenega samoupravljanja in socialističnih družbenih odnosov.

Na podlagi smernic zveznega in republiškega družbenega plana, uspehov v preteklem letu, posvetovanj z gospodarsko zbornico in občinami, ob upoštevanju stališč političnih in družbenih organizacij in analiz zavoda za planiranje okrajnega ljudskega odbora sprejema okrajni ljudski odbor Koper

čevanju v mednarodno menjavo, na skladnem razvoju vseh gospodarskih in negospodarskih dejavnosti ter na skladnem odnosu med rastjo realnih osebnih dohodkov in rastjo produktivnosti dela.

Na pospešeno rast proizvodnje bodo odločilno vplivala dosedanja vlaganja v modernizacijo in rekonstrukcijo osnovnih sredstev ter izboljšani pogoji gospodarjenja. Nadaljnja krepitev gospodarstva pa bo pozitivno vplivala na razvoj dejavnosti družbenega standarda.

Z izpopolnjevanjem organizacije in obračuna v ekonomskih enotah ter z izboljšanjem sistema delitve dohodka bo treba zagotoviti dosledno uveljavljanje delitve po delu, z boljšo preskrbo v trgovinah ter s politiko stabilizacije cen omogočiti stabilnejšo rast osebne potrošnje.

Ljudski odbori, gospodarske ter družbene in politične organizacije naj si prizadevajo, da se zagotovi realizacija postavljenih ciljev gospodarskega razvoja, zlasti pa naj skrbijo za naraščanje proizvodnje in izvoza ter za večjo stabilnost osebne potrošnje.

I. CILJI IN NALOGE RAZVOJA

Proizvodnja

1. Razpoložljive in povečane proizvodne zmogljivosti, predvideni razvoj proizvodnih sil ter znatne rezerve v proizvodnih, materialnih in tržnih pogojih omogočajo, da bi se v letu 1963 skupni obseg proizvodnje in uslug lahko povečal za okoli 14%. Z intenzivnejšim izvozom, boljšim gospodarjenjem in hitrejšim odpravljanjem objektivnih težav in subjektivnih slabosti bi bilo mogoče doseči tudi večjo proizvodnjo.

2. V industriji bi bilo možno povečati proizvodnjo za okoli 17%. Na takšno povečanje bodo vplivale predvsem nove proizvodne zmogljivosti, nadaljnja modernizacija proizvodnje, boljše izkoriščanje vseh proizvodnih zmogljivosti in povečanje produktivnosti. Razpoložljive zmogljivosti bi dopuščale tudi večji obseg proizvodnje, kolikor

bodo gospodarske organizacije bolje izkoristile dane možnosti, hitreje prilagajale proizvodnjo zahtevam domačega in inozemskega tržišča in izvedle potrebne ukrepe, da se znižajo proizvodni stroški. V ta namen bi morale gospodarske organizacije izboljšati notranjo organizacijo dela, povečati skrb za modernizacijo proizvodnje, pravočasno skrbeti za surovine in ostali reprodukcijski material, rešiti vprašanje kooperacije in sodelovanja na osnovi dolgoročnih pogodb in drugo. Da bi bolje izkoristile dane možnosti in izvedle kvalitetne spremembe, ki jih terjajo sodobni tehnični pogoji, bodo morale gospodarske organizacije bolj skrbeti za to, da si zagotovijo strokovno sposobne ljudi, ki bodo znali in hoteli izkoristiti dognanja znanosti in raziskovalnega dela v proizvodnji in gospodarstvu.

Nadaljnji gospodarski razvoj zahteva uvažanje znanstveno raziskovalnega dela v gospodarstvu. V ta namen naj večje gospodarske organizacije formirajo samostojne razvojne oddelke, ostala podjetja pa naj v okviru posameznih strok razvijajo skupne raziskovalne službe. Poleg tega pa naj tesneje sodelujejo z znanstvenimi institucijami in v skladu s tem zagotovijo specializacijo strokovnih kadrov.

Za nadaljnji razvoj industrijske proizvodnje je zlasti pomembno uspešno in hitro uveljavljanje na tujih tržiščih. Lanski uspehi omogočajo nadaljnje povečanje gospodarske aktivnosti. Od uspešnega izvoza je odvisna oskrba našega gospodarstva s surovinami, večja usmeritev na izvoz pa vpliva na kvaliteto in ceno izdelkov, pa tudi na povečanje proizvodnje in produktivnosti dela. Zato bo treba podpirati gospodarske organizacije, ki bodo poglobljale kooperacijske odnose in specializacijo proizvodnje ter tako razvijale velikoserijsko proizvodnjo in se na novo vključevale v izvoz.

Da bi se izognili raznim neskladnostim v razvoju celotnega gospodarstva in posamezne gospodarske organizacije, ki bi lahko postale globlji vzroki za zaostajanje gospodarskega razvoja, je potrebno, da ima vsaka gospodarska organizacija dolgoročno orijentacijo na podlagi lastnega perspektivnega pro-

RESOLUCIJO

O GOSPODARSKEM RAZVOJU V OKRAJU KOPER ZA LETO 1963

Razvoj gospodarstva v letu 1963 bo temeljil na hitrejšem povečanju proizvodnje in produktivnosti dela, intenzivnejšem vklju-

grama razvoja. Če obstoječe programe bo treba izpopolniti in v njih v večji meri upoštevati možnosti učinkovitejših vključitev v mednarodno menjavo. S tem v zvezi bo treba čimprej izdelati tudi širše programe razvoja določenih gospodarskih panog in gospodarskih območij. Gospodarska zbornica bo morala skrbeti za večjo povezavo med gospodarskimi organizacijami, zlasti s področja lesne industrije in gozdarstva, živilske industrije in kmetijstva, ter med sorodnimi podjetji na ožjem in širšem območju.

Pri združevanju v gospodarstvu je treba upoštevati ekonomske in družbene pogoje in koristi. Z ekonomskega vidika je integracija utemeljena, če zagotavlja višjo, cenejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo, z družbenega vidika pa, če omogoča nadaljnji razvoj proizvodnih odnosov preko raznih oblik delavskega samoupravljanja. Nosilci vseh teh gibanj naj bodo proizvajalci in kolektivi, ki jih zainteresiranost za boljšo proizvodnjo vzpodbuja, da poiščejo metode in možnosti najširšega združevanja. Združevanje naj se razvije v najprimernejših oblikah, sloni naj na enakopravnosti posameznih organizacij, ki se vključujejo v ta proces, da bo vsaka našla svojo in skupno korist.

Investicijska sredstva naj bi se usmerjala predvsem v modernizacijo tehnoloških procesov, k uskladi tvori zmogljivosti posameznih faz proizvodnje in kooperacijskih podjetij ter k zamenjavi zastarelih strojev in naprav. Poleg tega je treba zagotoviti hitrejši razvoj gospodarstva tudi z večjim vlaganjem v razširitev obstoječih in v izgradnjo novih proizvodnih zmogljivosti. Razpoložljiva investicijska sredstva je treba združiti ter jih čim bolj racionalno in rentabilno investirati.

Gospodarska zbornica in drugi zainteresirani činitelji naj posvetijo posebno skrb podjetjem, ki poslujejo z nizko rentabilnostjo ali celo z izgubo. Predvsem je potrebno čimprej izdelati podrobne analize, na osnovi katerih bo mogoče ugotoviti prave vzroke težav ter s primernimi ukrepi le-te odpraviti in sanirati nerentabilna podjetja.

3. Kmetijska proizvodnja, ki je bila v lanskem letu zaradi neugodnih vremenskih razmer pod povprečjem, bi se na osnovi dosedanjih vlaganj, z poslednejšim izvajanjem agrotehničnih ukrepov ter ob normalnih vremenskih razmerah lahko povečala za okoli 30 %, od tega v družbenem sektorju za 60 %.

V družbenem sektorju in v kooperaciji z zasebnimi proizvajalci je treba povečati proizvodnjo predvsem tistih proizvodov, katerih pomanjkanje vpliva na porast življenjskih stroškov. To so krompir, zelenjava, mleko, meso, jajca in sadje. Glede na ugodne pogoje za vrtnarsko proizvodnjo v obalnem področju bodo morale kmet. organiz. v celoti izkoristiti dane možnosti in hitro povečati proizvodnjo vrtnin ter tako zadovoljiti naraščajoče povpraševanje v naših večjih potrošniških središčih. Za uspešno in hitro rešitev te naloge se morajo zavzeti tudi občine, gospodarska zbornica ter zainteresirana prekrbovalna podjetja iz potrošniških središč.

V družbenem sektorju kmetijske proizvodnje je treba pospešeno rešiti vse tiste vzporedne probleme, ki lahko zavirajo nadaljnji razvoj. To so predvsem stanovanjski in drugi pogoji kmetijskih delavcev, problem strokovnih kadrov, konsolidacija sedanjih kmetijskih posestev, in problem rentabilnega poslovanja. Za uspešnejši razvoj proizvodnje je treba doseči tudi boljše izkoriščanje že vloženih sredstev, večjo usmeritev k modernizaciji in specializaciji proizvodnje, izpopolnjevanje organizacije dela, vzpodbudnejšo delitev dohodka ter na tej podlagi tudi znižanje proizvodnih stroškov.

Razvoj družbenega sektorja kmetijske proizvodnje je treba pospešiti tudi z nadaljnjim povečanjem obdelovalnih površin kmetijskih posestev in z ustvarjanjem velikih proizvodnih enot. Razpoložljiva investicijska sredstva pa naj bi se uporabljala predvsem

za uvrstitev in razvoj večjih proizvodnih obratov.

Da bo akcija za povečanje površin v družbenem sektorju čim uspešnejša, naj občine imenujejo komisije, ki bodo pomagale reševati vso problematiko pri pridobivanju zemljišč.

Večjo skrb bo treba posvetiti tudi kmetijski proizvodnji zasebnega sektorja, ki jo je treba v povezavi z družbeno proizvodnjo ustrezno pospeševati. Kmetijske zadruge bi morale s primernimi oblikami proizvodnega sodelovanja zainteresirati kmetijske proizvajalce za povečanje kmetijske proizvodnje. Pomembno vlogo pri tem imajo strokovne službe pri kmetijskih zadrugah ter uporaba odlokov o agrominimumu.

Zasebnim kmetijskim proizvajalcem bo treba dati jasnejšo perspektivo in večjo sigurnost, da bodo na zemljiščih, ki niso primerna za družbeno proizvodnjo, povečali vlaganja za dvig proizvodnje. Zato naj bi kmetijske organizacije v sodelovanju z gospodarsko zbornico izdelale programe razvoja in določile okolišje, ki so predvideni za družbeno proizvodnjo.

4. Razvoj gozdarstva naj bi se usmerjal v racionalno izkoriščanje ter v pospešeno nego gozdov. Gozdno proizvodnjo naj se prilagaja zmogljivostim gozdov v skladu z gozdno gospodarskimi načrti. Za uskladi tvori proizvodne zmogljivosti gozdov s potrebami potrošnje je treba izboljšati izkoriščanje lesne mase ter z racionalnejšo proizvodnjo večati proizvodnjo potrebnih gozdnih sortimentov. Poleg tega je potrebna tudi temeljita preorientacija potrošnikov na tiste vrste lesa, ki jih ne primanjkuje, kot so listavci, odpadki ter plošče.

Z izvajanjem določil republiškega zakona o gozdovih ter z nadaljnjim podružabljanjem gozdne proizvodnje je treba zagotoviti tudi v zasebnih gozdovih smotrnejše gospodarjenje.

Se nadalje je treba posvečati vso skrb pogozdovanju in melioraciji krasa ter pogozdovanju zemljišč, ki jih kmetijstvo opušča v goratih predelih. Zagotoviti je treba tudi uspešnejše gospodarjenje po enotnem načrtu z osnovanjem enotnega zavoda za pogozdovanje krasa.

5. V gradbeništvu bo treba nadaljevati z uvajanjem vseh sodobnih načinov gradnje in s tem v zvezi dopolnjevati mehanizacijo. Še naprej bo treba posvečati vso skrb povečanju produktivnosti dela in znižanju cen gradbenih storitev. Zato je treba predvsem izboljšati priprave in organizacijo dela, uporabljati gradbene elemente, racionalnejše izkoriščati razpoložljivo mehanizacijo ter razširiti in izboljšati sodelovanje med gradbenimi in drugimi podjetji.

Investitorji naj vplivajo na ekonomičnejšo graditev ter na enakomernejši potek gradbenih del s tem, da pravočasno pripravijo kompletno tehnično dokumentacijo in da pričenjajo z gradnjami, ko so zagotovljena potrebna finančna sredstva. Za uspešnejšo stanovanjsko in komunalno graditev pa naj se pospešeno pripravljajo urbanistični načrti.

6. V prometu bo treba pospešiti razvoj vseh prometnih dejavnosti. Večje povečanje mednarodnega tranzita in turizma bo mogoče doseči le s pospešeno modernizacijo prometnih zmogljivosti ter s prilagajanjem pomožnih služb zahtevam sodobnega turizma in prometa.

Povečanje števila motornih vozil in naraščanje turizma zahtevata predvsem izboljšanje cestne mreže. Večja razpoložljiva sredstva bodo letos omogočila nekoliko intenzivnejšo modernizacijo cest. Med najpomembnejšimi deli bo rekonstrukcija in modernizacija ceste Sežana—Gorica.

V gospodarstvu okraja postaja zelo pomembna koprška luka, ki odpira velike možnosti za povečanje prometa, kakor tudi za razvoj raznih predelovalnih in storitvenih

dejavnosti, kar bo treba optimalno izkoristiti. S tem v zvezi bo treba čimprej izdelati načrte razvoja posameznih dejavnosti, ki so vezane na luko.

Da bi se poslovanje prometnih podjetij izboljšalo, bo treba predvsem poglobiti sodelovanje med njimi ter usklajevati tarifno politiko, da se omogoči smotrno uporabo raznih prometnih sredstev in njihovo racionalno izkoriščanje. Poleg tega je treba težiti k večji tipizaciji prometnih sredstev, da bo vzdrževanje vozil lažje in da bodo popravila hitrejša in cenejša.

7. Skladnejši gospodarski razvoj, povečanje osebne potrošnje in pospešeni razvoj turizma terjajo večji obseg storitev predvsem v trgovini, gostinstvu in v uslužnostni obrti.

V trgovini bo treba še nadalje intenzivno proučevati in pospeševati reorganizacijo trgovinske mreže v smeri specializacije. Trgovinske organizacije naj razširijo svoje delovanje na širša območja. V večjih središčih je treba omogočiti gospodarskim organizacijam s sedežem izven okraja odpiranje lastnih prodajaln. Skrbeti je treba za modernizacijo prodajne mreže in v čim večji meri uvajati sodobne načine posredstva.

Pri projektiranju trgovinskih lokalov je treba skrbeti, da bodo le-ti funkcionalno odgovarjali svojemu namenu.

Občinski ljudski odbori naj čimprej izdelajo programe razvoja trgovinske mreže na svojih območjih. Pri tem je potrebno tesno sodelovanje med občinskimi ljudskimi odbori in gospodarsko zbornico.

Trgovinska podjetja naj skupno z zbornico nadaljujejo s sistematičnim šolanjem kadra.

Ker ima območje okraja pomembno vlogo za razvoj domačega in inozemskega turizma, je potrebno, da se trgovinska mreža bolj prilagodi potrebam turističnega prometa tako glede lokacij kot glede izbire blaga in časa poslovanja.

Posebno skrb bo potrebno posvetiti odkupu kmetijskih pridelkov in založenosti tržišča s sadjem in zelenjavo.

Precejšnja vlaganja v gostinstvo bodo omogočila občutno povečanje hotelskih zmogljivosti.

Z aktivizacijo notranjih rezerv v gostinskih podjetjih je treba doseči večjo ekonomičnost poslovanja in rentabilnost vloženih sredstev. Tudi pravilna politika cen lahko prispeva k boljšemu izkoriščanju zmogljivosti.

Prizadevanja za povečanje realne osebne potrošnje bodo zahtevala tudi hitrejšo usklajevanje zmogljivosti storitvenih dejavnosti s povpraševanjem.

V večjih središčih naj se pospeši ustanavljanje obrtnih centrov, ki bodo glede na večje možnosti uporabe sodobne tehnike nudile hitrejšo in cenejšo uslugo.

Obrtnim centrom in drugim družbenim obratom naj bi se zagotovili taki osnovni pogoji gospodarjenja, da se bodo lahko uspešno in na trdni osnovi popolnoma vključili v gospodarski sistem. Zato je tudi nujno utrditi notranjo organizacijo, dopolnjeno z dobro utemeljenim sistemom nagajevanja po delu, in razviti delavsko samoupravljanje. Izkoristiti je treba vse notranje rezerve in doseči ekonomično poslovanje.

Družbeni obrtni obrati naj uvajajo tiste izdelke široke potrošnje, katerih proizvodnja je za industrijo zaradi manjših količin neracionalna. Pri domači obrti je treba pospeševati izdelovanje artiklov za izvoz, v turističnih krajih pa razvijati tiste dejavnosti, ki zadovoljujejo potrebe turistov.

8. Turizem postaja zelo pomemben činitelj v nadaljnjem gospodarskem razvoju okraja. Doseženi uspehi v turizmu v zadnjih letih in s tem v zvezi ugoden razvoj ostalih gospodarskih dejavnosti, zlasti gostinstva, trgovine in prometa, odpirajo nove možnosti za nadaljnji porast turističnega prometa.

Za pospešen razvoj turizma bodo v letu 1963 zagotovljena povečana vlaganja, ki naj bi se usmerila predvsem za usposobitev začelih gradenj do začetka sezone ter za dopolnitev komunalnih naprav in turističnih objektov, zlasti na obalnem območju, kjer je močnejše razvit inozemski turizem.

Hitrejši razvoj turizma pa bo mogoče doseči z raznovrstno in kvalitetno ponudbo turističnih storitev, z dobro organizacijo izletov, prireditvev in razvedrila gostov ter z usklajenim sodelovanjem prometnih, gostinskih, trgovskih, turističnih in drugih organizacij.

Poleg tega bo treba posvetiti vso skrb racionalnemu koriščenju vseh gostinskih in drugih turističnih zmogljivosti. Zato bo treba doseči predvsem podaljšanje turistične sezone, boljše povezavo med obalnim in gorskim turizmom ter pospeševati vse oblike turizma.

Za uspešnejši razvoj turizma bo treba še nadalje vključevati zasebne sobe ter njihovo ureditev zagotoviti s potrebnimi bančnimi krediti. S primerno davčno politiko pa bo treba stimulirati poslovanje zasebnih gostišč, kjer ni pogojev za rentabilno poslovanje družbenih obratov.

Poglobljeno sodelovanje med gostinskimi organizacijami obmorskega in gorskega območja naj prispeva tudi k racionalnejšemu zaposlovanju gostinskega kadra.

Da bi se povečal devizni priliv, je treba ustvariti ugodnejše pogoje za povečanje izvenpenzijske potrošnje inozemskih turistov. Predvsem je potrebno pospeševati prodajo trgovskega blaga in raznih uslug ter bolje izkoristiti ugodne možnosti za lov in ribolov. Poleg tega bo treba še nadalje pospeševati maloobsejni promet in s tem v zvezi poskrbeti za urejenost gostišč in izletišč.

Vso skrb bo treba posvetiti tudi pospeševanju domačega turizma, ki ima pomembno vlogo pri rekreaciji delovnih ljudi. Pri tem je treba poskrbeti, da bodo zmogljivosti počitniških domov polno izkoriščene.

Hitrejši razvoj turizma zahteva kompleksno reševanje problemov v vseh terciarnih gospodarskih dejavnostih, predvsem pa v trgovini in komunali. Za skladen razvoj vseh dejavnosti, ki pospešujejo turizem, naj gospodarska zbornica v sodelovanju z ljudskimi odbori, turističnimi društvi in drugimi družbenimi organizacijami izdela enoten program za območje okraja v katerem naj bo predviden tudi prioriteten red posameznih objektov. Sredstva iz devizne participacije naj se uporabijo za razvoj vseh dejavnosti, ki pospešujejo turizem. Za te namene pa je treba pritegniti tudi sredstva kreditnih zavodov in druga sredstva, ki so namenjena pospeševanju turizma, v lokalnem merilu pa povezati razpoložljiva sredstva za načrtno in bolj usklajeno reševanje problemov posameznih območij. Za povečanje turističnih zmogljivosti bo v skladu s predpisi potrebno pritegniti tudi sredstva inozemskih interesentov.

II.

ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST DELA

Glavni pogoj za hiter gospodarski razvoj, za uspešen nastop naših gospodarskih organizacij v mednarodni menjavi in za dvig realnih osebnih dohodkov je nadaljnje naraščanje produktivnosti dela.

O predvidenem povečanju proizvodnje in zaposlitve bi se produktivnost dela, merjena z družbenim proizvodom na zaposlenega, lahko povečala približno za 9 %.

Ker je materialna stimulacija delovnih organizacij in proizvajalcev pogoj za večjo proizvodnjo, produktivnost in izvoz, je treba odpraviti slabosti v sistemu delitve dohodka, uvajati spodbudnejše oblike nagrajevanja in izpolnjevati sistem delitve po delu; nadalje

razvijati in utrjevati organizacijo ekonomskih enot in neposredno upravljanje proizvajalcev, kar naj pride do izraza tudi v statutih delovnih kolektivov.

Ekonomske enote morajo postati mehanizem, ki bo posledno uveljavil načelo delitve po delu. Organizirane naj bodo kot zaokrožena celota tako, da bodo zagotavljale tehnični in tehnološki napredek, v njih pa bi morali zagotoviti tako materialne in družbene odnose, da bo mogoče oblikovati in razdeliti čisti dohodek v odvisnosti od rezultatov dela. S tem v zvezi bo treba kadrovske ojačati službe, ki delajo na vprašanjih delitve dohodka in organizacije ekonomskih enot, da bodo sposobne študijsko in analitično spremljati ta gibanja. Z enako pozornostjo je treba nadalje razvijati sistem delitve dohodka tudi v družbenih službah in v javni upravi.

Pri izvajanju teh nalog, ki so sestavni del proizvodnje, naj se predvsem angažirajo organi samoupravljanja in strokovne službe v delovnih organizacijah. Politični, upravni in oblastveni organi, kakor tudi gospodarska zbornica pa naj ta proces spremljajo in nudijo tudi strokovno pomoč, da bodo te naloge opravljene v skladu z doseženo stopnjo našega družbeno-gospodarskega razvoja in z njegovimi nadaljnjimi perspektivami.

Vzporedno z uvajanjem sodobne tehnike in tehnologije, novih tehničnih dosežkov, z razvijanjem kooperacije in specializacije, ter z uvajanjem avtomatizacije bo treba razvijati tudi raziskovalno delo in ga tesneje povezovati s proizvodnjo. Ozko povezano s temi nalogami je tudi skrb za usposabljanje delovne sile na delovnem mestu in za pridobivanje strokovnih kadrov takih profilov, ki jih zahtevajo sedanje potrebe in nadaljnje perspektive razvoja našega gospodarstva.

S tem v zvezi je treba sistematično reševati vse probleme delovnega človeka, s štipendiranjem zagotoviti šolanje strokovnega kadra in organizirati take oblike strokovnega in družbeno-ekonomskega izobraževanja, ki bodo zajele proizvajalce na vseh nivojih.

V večji meri kot doslej je treba ob graditvi raznih gospodarskih objektov skrbeti za istočasno usposobitev potrebnih kadrov in za graditev objektov družbenega standarda, kar bo brez dvoma prispevalo k hitrejši aktivizaciji novih zmogljivosti in k dvigu produktivnosti dela. Dosedanje izkušnje zlasti v kmetijstvu, gostinstvu in turizmu kažejo, da je velik del težav in neuspehov na teh področjih posledica prav tega neskladja.

Da bo produktivnost dela naraščala, bo treba voditi načrtnejšo politiko zaposlovanja nove delovne sile.

Skupna zaposlitev v družbenem sektorju naj bi porasla za okoli 3 %: v gospodarstvu za 4 %, v negospodarskih dejavnostih pa za 1 %.

V skladu s predvidenim razvojem gospodarstva naj bi se nova delovna sila zaposlila predvsem v kmetijstvu in terciarnih gospodarskih panogah: trgovini, gostinstvu, obrti in komunali, kjer je povečanje števila zaposlenih pogoj za uspešno izvrševanje nalog, ki jih imajo te panoge pri nadaljnjem razvijanju turizma in družbenega standarda.

Posebno skrb pri zaposlovanju bo treba posvetiti mladini, zlasti tisti, ki po končani osemletki ne nadaljuje rednega šolanja. Gospodarske organizacije, občine in zavodi za zaposlovanje naj v sodelovanju z gospodarsko zbornico poskrbijo za najprimernejše oblike izobraževanja, da se ta mladina čimprej usposobi in uvede na določena delovna mesta.

Podjetja naj poskrbijo, da bo delovna sila v proizvodnji in v upravi racionalno zaposlena. Probleme neracionalno zaposlene delovne sile naj podjetja rešujejo s pridobivanjem novih delovnih mest, z uvajanjem druge in tretje izmene in z dobro organizacijo dela.

Z dobro organizacijo dela je treba tudi zagotoviti pravilno porazdelitev nalog, kompetenc in odgovornosti.

Tudi v letnih planih gospodarskih organizacij naj bodo postavljene konkretne naloge za izboljšanje organizacije dela, za boljše gospodarjenje, povečanje produktivnosti in s tem v zvezi za povečanje realnih osebnih dohodkov.

III.

GOSPODARSKI ODNOSI Z INOZEMSTVOM

Za hitrejši in skladnejši razvoj gospodarstva bo potrebno v letu 1963 nadalje širiti in krepiti zunanjetrgovinsko blagovno menjavo, predvsem izvoz, ki naj bi porasel za okoli 18 %. Izvoz blaga bi se lahko povečal za 26 %, devizni priliv iz turizma pa za okoli 30 %.

Za hitro naraščanje izvoza bo nujno bolj prilagoditi proizvodnjo zahtevam zunanjih tržišč v pogledu sortimenta, kvalitete, cen in še posebej glede točnosti pri izpolnjevanju dobavnih rokov. Pri tem bodo morale gospodarske organizacije bolj skrbeti za racionalno gospodarjenje in za znižanje stroškov, kakor tudi za uvajanje nove tehnologije in sodobne organizacije dela ter za proizvodnjo v velikih serijah.

S kompleksnim reševanjem problemov v terciarnih gospodarskih panogah, predvsem v trgovini in gostinstvu, pa bo treba ustvarjati boljše pogoje za razvoj turizma in za povečanje priliva deviznih sredstev od inozemskega turizma.

Vsestransko bo treba izkoristiti tudi možnosti, ki lahko zagotovijo povečanje neblagovnega deviznega priliva posebno pri tranzitnem, cestnem in železniškem prometu ter pri mednarodnem pomorskem prometu.

Zaradi ugodne lege, ki jo ima naše območje, pa bo treba posvetiti posebno pozornost hitrejšemu razvoju zamenjave v okviru obmejnih sporazumov, preko katerih lažje prilagajamo izvoz in uvoz potrebam našega gospodarstva.

Izvozna podjetja, ki delujejo v okviru obmejnih sporazumov, naj si v sodelovanju z lokalnimi in republiškimi činitelji, posebno z okrajno gospodarsko zbornico, zastavijo perspektivne poslovne programe in jim tudi izvajajo tako, da bodo pospeševala gospodarski razvoj predvsem tistih območij, ki so jim obmejni sporazumi namenjeni.

INVESTICIJE

Upoštevač doseženo stopnjo gospodarskega razvoja okraja je treba nadaljevati s tako investicijsko politiko, ki bo zagotavljala pospešeno rast proizvodnje in produktivnosti dela, hitrejšo vključitev v mednarodno menjavo in nadaljnje izboljšanje življenjske ravni prebivalstva.

Skladno s politiko intenzivnega razvoja proizvodnje in storitev ter naporov za ekonomično izkoriščanje vloženih sredstev je treba dajati prednost dokončevanju začelih objektov ter kratkoročnim naložbam, obenem pa si prizadevati, da se pridobljene zmogljivosti čimprej aktivirajo.

Na podlagi razpoložljivih in predvidenih sredstev se pričakuje, da bodo znašale naložbe v osnovna sredstva v letu 1963 okoli 22,5 milijard dinarjev.

Predvidena sredstva za gospodarske investicije naj bi se uporabila predvsem v tele namene:

— v industriji prvenstveno za rekonstrukcije in modernizacije tistih objektov, ki bodo omogočili hitro naraščanje proizvodnje, zlasti pa izvoza, in hkrati pospeševali specializacijo in kooperacijo v proizvodnji;

— v kmetijstvu zlasti za dovršitev objektov, ki so bili začeti že v preteklih letih, in za nove investicije, ki bodo omogočile

povečanje izvoza kmetijskih pridelkov ter pripomogle k zbolšanju preskrbe tržišča s tistimi pridelki, ki najbolj vplivajo na splošni dvig življenjskih stroškov. V tem okviru naj bi se z novimi naložbami pospeševalo zlasti razvoj perutninarstva, vinogradništva in sadjarstva, intenzivne vrtnarske proizvodnje in živinoreje;

— v prometu predvsem za nadaljnji razvoj pomorskega prometa, zlasti koprške luke, in za modernizacije ter rekonstrukcije nekaterih važnejših odsekov cest na območju okraja;

— v gostinstvu in turizmu za gradnjo turističnih objektov v obalnem območju in za izboljšanje gostinske mreže v drugih turističnih krajih. Poleg teh investicij bo treba zagotoviti v turističnih središčih tudi ostale dopolnilne pogoje, od katerih je odvisen večji devizni učinek in s tem tudi večja rentabilnost skupnih naložb;

— v trgovini za povečanje in modernizacijo zmogljivosti trgovske mreže na drobno zlasti v turističnih središčih ter v krajih z močnejšim maloobmočnim prometom, za povečanje skladiščnega prostora in za izboljšanje organizacije odkupa;

— v obrti predvsem za gradnjo klavnic, za rekonstrukcijo nekaterih obstoječih in gradnjo novih pekarn ter avtomobilskih servisov in za usposobitev raznih servisov v okviru obrtnih centrov in stanovanjskih skupnostih;

— v gozdarstvu in gradbeništvu v glavnem za nakup mehanizacije in prevoznih sredstev.

Sredstva za negospodarske naložbe naj bi se uporabila predvsem za razvoj tistih dejavnosti družbenega standarda, od katerih je odvisen tudi nadaljnji gospodarski razvoj, to je za stanovanjsko in komunalno graditev ter za šolstvo in zdravstvo.

Uspešna realizacija programa investicij bo odvisna predvsem od konkretne politike in smotnejšega usmerjanja ter povezovanja sredstev skladov gospodarskih organizacij, bank in teritorialnih skupnosti. Pri tem bodo imele pomembno vlogo bančne organizacije, ki naj bi si prizadevale, ob podpori teritorialnih skupnosti, gospodarske zbornice in drugih organov zbrati začasna prosta sredstva za financiranje tistih objektov, ki so najpomembnejši za razvoj gospodarstva in družbenega standarda. V tej zvezi je treba podpreti tudi akcijo združevanja sredstev, ki jo bo izvajala gospodarska banka LRS. Upravni odbori komunalnih bank naj posojila iz svojih kreditnih skladov povezujejo s sredstvi okrajnega investicijskega sklada, da se zagotovi realizacija postavljenih nalog.

Vlaganja v obratna sredstva iz bančnih sredstev bo treba usmerjati tako, da se z njimi kar najbolj pospešuje prilagajanje proizvodnje potrebam tržišča in zaostruje položaj tistih gospodarskih organizacij, ki imajo neekonomično angažirana obratna sredstva.

Gospodarske organizacije naj pri delitvi dohodka v večji meri upoštevajo potrebe po obratnih sredstvih, okrajni in občinski investicijski skladi pa naj pri vseh investicijskih kreditih dajejo tudi ustrezna stalna obratna sredstva.

V bodoče bo treba dosledneje odstranjevati pomanjkljivosti, ki se ponekod še pojavljajo pri projektiranju. Pri izdelavi investicijskih programov je treba dosledno upoštevati sodobne tehnične rešitve proizvodnih postopkov in zagotoviti pravočasno pripravo programov in projektov za investicijsko izgradnjo v naslednjih letih.

Gospodarska zbornica naj bi proučila po potrebi možnost ustanovitve okrajnega sklada za financiranje raziskovalnega in študijskega dela za razvoj določenih dejavnosti in območij.

Poleg tega je treba pri programiranju gospodarskih objektov v večji meri upoštevati

tudi možnosti in potrebe po skladnem reševanju stanovanjskih, komunalnih in drugih problemov, od katerih je neposredno odvisna učinkovitost in polna izraba pridobljenih zmogljivosti.

V.

OSEBNA POTROŠNJA

Predvidena rast proizvodnje in produktivnosti dela v letu 1963 naj bi omogočila tudi hitrejšo naraščanje osebnih dohodkov zaposlenih in osebne potrošnje. Ob upoštevanju povečanja zaposlenosti in porasta življenjskih stroškov pričakujemo, da se bodo realni osebni dohodki v letošnjem letu povečali za 6 do 8 %.

Takšno naraščanje realnih osebnih dohodkov in osebne potrošnje temelji na boljšem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti in na skladnejšem razvoju terciarnih gospodarskih dejavnosti. Trgovina naj tesneje sodeluje s proizvajalci, predvsem s proizvajalci kmetijskih pridelkov, da bo založenost trgovin boljša in bodo tako dani pogoji za znižanje stroškov posredovanja blaga in za boljše prilagajanje potrebam potrošnikov. Tudi obrtne in komunalne storitve ter družbeno prehrano bo treba z večjimi vlaganji in primernejšimi organizacijskimi oblikami še nadalje krepiti in razvijati, da bi obseg in kvaliteto tovrstnih storitev čimprej uskladili s potrebami potrošnje.

Krepitev realne osebne potrošnje je odvisna tudi od vseh organov v komuni, ki lahko s svojimi ukrepi največ prispevajo k reševanju tega problema. Zato naj občinski ljudski odbori kontrolirajo gibanje cen blaga na drobno in storitev ter naj proti vsakemu neupravičenemu dviganju cen primerne ukrepajo.

Gospodarske organizacije si morajo prizadevati, da bodo s pridobljenimi izkušnjami še nadalje izboljševale in dopolnjevale sedanja merila za delitev čistega in osebnega dohodka. Pri tem je treba dosledno uveljavljati in sprovajati načelo skladnosti med naraščanjem osebnih dohodkov zaposlenih in povečano produktivnostjo dela ter z rezultati boljšega gospodarjenja.

VI.

DRUŽBENI STANDARD IN DRUŽBENE SLUŽBE

Skladno s splošnim gospodarskim razvojem bo treba podpirati razvoj dejavnosti družbenega standarda in družbenih služb. Komune naj skupaj z ostalimi nosilci družbenega in gospodarskega razvoja skrbijo za pravilno usmerjanje sredstev, da bodo pospeševale dejavnosti, ki ustvarjajo ugodne pogoje za razvoj gospodarstva ter za izboljšanje življenjske ravni prebivalstva.

Pri zidavi stanovanj in dolgoročnem programiranju je treba usklajevati strukturo stanovanj s potrebami in plačilnimi možnostmi stanovalcev, kar doslej ni bilo v zadostni meri upoštevano. Pospeševati bo treba tudi gradnjo samskih stanovanj, predvsem pa stanovanj za trg, da bi s tem dosegli večjo ekonomičnost graditve in skrajšali čas gradenj. Za uspešnejše reševanje problemov delovne sile v kmetijstvu je treba pospešiti gradnjo stanovanj za stalne in sezonske delavce.

V komunalnih dejavnostih je treba razvijati in utrjevati delavsko samoupravljanje. Status gospodarskih organizacij naj pridobijo tudi tiste komunalne dejavnosti, ki se ukvarjajo s kolektivno potrošnjo. Cene komunalnih uslug je treba prilagajati ekonomskim cenam, kar bo vzpodbudno vplivalo na boljše gospodarjenje. Težiti pa je treba za tem, da ne rastejo cene tistih komunalnih

storitev, ki jih prebivalstvo plačuje neposredno.

Izdelati in dopolniti je treba urbanistične programe za občinska in gospodarska središča, da se zagotovi skladna razmestitev gospodarskih objektov in objektov družbenega standarda. Urejanju problemov boljše preskrbe z vodo in kanalizacije pa naj se posveti še posebna skrb predvsem na tistih območjih, kjer so te naprave pomanjkljive in dotrajane in kjer je močnejše razvit turistični promet.

Šolam je treba za njihovo osnovno dejavnost zagotoviti tolikšna sredstva, da bodo zadoščala za njihove neizogibne funkcionalne potrebe in s katerimi bo mogoče zagotoviti pedagoškemu kadru takšen porast osebnih dohodkov, ki bo ustrezal porastu dohodkov v teritorialni enoti.

Z večjimi in smotrnejšimi vlaganji zlasti v osnovno šolstvo je treba zagotoviti, da bodo čimprej ustvarjeni pogoji, ki jih predvideva šolska reforma.

Hiter gospodarski razvoj in nekateri novi pogoji, ki so nastopili z združitvijo obeh okrajev, terjajo krepitev in primernejše organizacijske oblike strokovnega šolstva, upoštevajoč potrebe in specifične pogoje razvoja posameznih strok in dejavnosti na določenih območjih. Da bi zagotovili osnovne materialne potrebe tega šolstva, je treba dokončno in perspektivno urediti njegovo financiranje.

Za vzgojo strokovnih kadrov in za strokovnost zaposlenih bodo morale gospodarske organizacije v sodelovanju z gospodarsko zbornico in komunami še nadalje iskati boljše oblike in metode izobraževanja, zlasti z organiziranjem in razširjanjem strokovnih centrov, ki naj čimprej postanejo sestavni del našega celotnega izobraževalnega sistema.

Razvoj gospodarstva, tehnike in družbenih odnosov terja tudi skladen kulturni napredek proizvajalcev. Zato je potrebno posvetiti večjo skrb splošnemu kulturnemu dvigu delovnega človeka. S tem v zvezi je treba v komunah proučiti stanje kulturno prosvetne in športne dejavnosti in podvzeti potrebne ukrepe za njihovo poživitev. Kulturno prosvetno in telesnovzgojno dejavnost je treba razviti tudi v delovnih kolektivih. Zato naj organi samoupravljanja posvetijo tem vprašanjem posebno skrb in podprejo vsa prizadevanja za takšno udejstvovanje.

Izboljšati je treba pogoje zdravljenja, povečati zmogljivosti bolnišnic in utrditi zdravstvene centre v okviru komunalnih skupnosti, jih organizacijsko in kadrovske usposobiti ter jim zagotoviti materialne pogoje za normalno delo. Z združevanjem sredstev komun in zavodov ter z najemanjem kreditov bo treba povečati zmogljivosti bolnišnic in tistih zdravstvenih ustanov, katerih kapacitete ne zadoščajo potrebam sedanjega hitrega razvoja. Da bi se izboljšala kvaliteta zdravstvenih storitev, pa bo treba skrbeti tudi za šolanje in strokovno izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev.

Za izboljšanje socialnega varstva in izvajanje socialne politike v komunah bo treba ustanavljati in utrjevati delo socialnih centrov.

Intenzivneje bo treba razvijati tudi otroško varstvo v komuni in krajevnih skupnostih po načelih družbenega upravljanja, da se razbremenijo zaposlene starše in izboljša preventivno dejavnost pri vzgoji mladine. Bolj bo treba zainteresirati tudi gospodarske organizacije in ustanove, da s pomočjo svoje kadrovske službe odločneje urejajo življenjske in socialne probleme zaposlenih in njihovih svojcev. Večje gospodarske organizacije pa bodo morale poskrbeti tudi za šolanje in usposabljanje socialnih delavcev.

Za razbremenitev družine pa naj krajevne skupnosti ustanavljajo in razvijajo razne servise, službe in ustanove, ki bodo s svojim delom znatno pripomogle k izbolšanju življenjskih razmer delovnih ljudi.

Razvoju družbenega standarda in družbenih služb naj občine v svojih družbenih planih posvetijo še posebno skrb s tem, da nakažejo konkretne smernice in naloge.

VII.

SMERNICE ZA UPORAGO SREDSTEV OKRAJNIH SKLADOV

Za uresničitev osnovnih nalog, ki so postavljene v tej resoluciji, naj se pri uporabi sredstev iz okrajnih skladov močneje kot doslej uveljavi, usmerjevalna vloga okraja.

Zato naj skladi na področju gospodarstva pospešujejo tiste naložbe, ki bodo omogočale hitro povečanje proizvodnje in produktivnosti dela ter izvoza ali pa bodo prispevale k boljšanju preskrbi domačega tržišča.

Podobno kot pri skladih na področju gospodarstva naj se usmerijo tudi sredstva ostalih skladov za reševanje najvažnejših problemov s področja kulturno-prosvetne in zdravstvene dejavnosti ter drugih služb, ki so skupnega pomena za celotno območje okraja.

Da bi izboljšali ekonomičnost trošenja sredstev in zagotovili izvrševanje najnujnejših nalog na področju gospodarskih in družbenih dejavnosti, je treba voditi bolj dolgoročno politiko uporabljanja sredstev iz skladov ter izvajati letne programe v skladu s takšnimi dolgoročnejšimi usmeritvami.

Posamezni okrajni skladi bodo za uresničitev osnovnih nalog in smotrov gospodarskega razvoja okraja usmerjali svoja sredstva predvsem v te namene:

1. Sredstva okrajnega investicijskega sklada se bodo v glavnem uporabila za že odobrena posojila in druge obveznosti sklada. Nova posojila naj se odobravajo zlasti za udeležbe pri financiranju pomembnejših investicijskih objektov na področju industrije, kmetijstva, prometa in turizma.

Ta posojila je treba odobravati po načelu največje rentabilnosti in v skladu z osnovnimi nameni gospodarskega razvoja okraja. Pri odobranju posojil je treba zagotoviti, da se v kar največji meri izkoristijo za ustrezne udeležbe tudi sredstva investitorjev in občinskih skladov.

Okrajni investicijski sklad naj bi odobral tudi posojila za važnejše in nujne negospodarske investicije, ki so skupnega pomena za več občin in za kritje obveznosti iz posojila za gradnjo tovarne ravnege stekla v Novem mestu.

2. Cestni sklad bo usmerjal razpoložljiva sredstva predvsem za udeležbe k sredstvom republiškega cestnega sklada pri financiranju rekonstrukcij in modernizacij važnejših odsekov cest.

Sklad naj si z ustreznimi dogovori zagotovi, da bodo v kar najkrajšem času izvršene modernizacije cest z najmočnejšim turističnim prometom.

S sredstvi sklada naj se zagotovi tudi redno vzdrževanje cest in poravnajo obveznosti do cestnih podjetij.

Razpoložljiva sredstva ne bodo zadoščala za izvedbo najbolj nujnih del, zato naj si sklad najame potrebno premostitveno posojilo.

3. Sklad za pospeševanje kmetijstva bo usmerjal sredstva predvsem za pridobivanje in ustrezno ureditev površin ter za konkretna proučevanja v zvezi z razvijanjem proizvodnje na socialističnih kmetijskih posetvih. Poleg tega naj sklad še nadalje podpira akcije za zaščito rastlin, izobraževanje kadrov in delovanje raznih društev in njihovih zvez, ki se ukvarjajo z vprašanji kmetijstva, lova in ribolova.

4. Sredstva sklada za negospodarske investicije se bodo uporabila zlasti za investicije na področju sodstva in za udeležbo pri financiranju graditve stanovanj za uslužbenke okrajnih zavodov in ustanov. Iz sklada se bo financiralo tudi izdelavo načrtov in druga

pripravljala dela za novo bolnišnico v Koprju in Sempetru.

Zagotoviti je treba predvsem čimprejšnjo dograditev že začelih objektov in kar najbolj smotrno ter racionalno uporabo sredstev.

5. Okrajni gasilski sklad bo uporabil sredstva za nabavo sodobnejših gasilskih vozil in druge opreme ter za požarno varnost.

VIII.

KONČNE DOLOČBE

Okrajni ljudski odbor Koper priporoča občinskim ljudskim odborom, gospodarskim organizacijam, samostojnim zavodom, samoupravnim organom, gospodarski zbornici in drugim organizacijam, ki delujejo na področju gospodarstva in družbenega standarda, da pripomorejo k uresnitvi ciljev in predvidevanj te resolucije.

Plani gospodarskih organizacij morajo biti usklajeni s smernicami te resolucije, kakor tudi s cilji in nalogami občinskih družbenih planov. V ta namen je potrebno uskladiti delo gospodarskih organizacij preko zborov proizvajalcev, gospodarske zbornice in drugih organizacij.

Okrajni ljudski odbor Koper naroča svojim organom, da spremljajo gospodarski in družbeni razvoj, da analizirajo ter da občasno poročajo ljudskemu odboru in ga opozarjajo na morebitne neskladnosti, ki bi se pojavile.

Št.: 30-1/63.

Koper, 7. marca 1963.

Predsednik
Milan Vižintin

TEKSTNI DEL DOKUMENTACIJE

Prvi del

OCENA GOSPODARSKEGA RAZVOJA V LETU 1962

V razdobju od leta 1956 do leta 1961 se je gospodarstvo koprškega okraja naglo razvijalo, v letu 1962 pa je bil porast družbenega proizvoda zmernejši. Družbeni proizvod se je v letu 1962 povečal za 10,5%, medtem ko je znašal ustrezni porast od leta 1960 na leto 1961 približno 23% (po tekočih cenah).

Družbeni proizvod je naraščal počasneje predvsem zaradi zastajanja industrijske proizvodnje in prometnih uslug za predvidevanjem plana in za doseženo dinamiko v prejšnjih letih, kmetijska proizvodnja pa se je zaradi slabe letine celo zmanjšala.

Dosežena dinamika rasti družbenega proizvoda je bila v letu 1962, v primerjavi s planom, po posameznih panogah naslednja:

	Indeks 1962/1961	
	Planirani porast	Doseženi porast
Gospodarstvo skupaj (vsi sektorji)	116,3	110,5
Industrija	117,0	112,7
Kmetijstvo	117,0	99,2
Gozdarstvo	103,8	110,3
Gradbeništvo	111,6	109,5
Promet	120,7	111,5
Trgovina	116,9	115,5
Gostinstvo	114,8	120,6
Obrt	114,2	112,6
Komunala in ostale dejavnosti	113,6	146,0

Na zaostajanje proizvodnje je v znatni meri vplival zasebni sektor, kjer se je družbeni proizvod zmanjšal v primerjavi z letom 1961 za 4,2%, medtem ko je v družbenem sektorju porastel za 13,6%.

Popuščanje v splošni dinamiki gospodarske aktivnosti, ki je bilo značilno že za drugo polovico leta 1961, se je v prvem polletju 1962 še nadaljevalo in stopnjevalo. Vzroki za relativno počasnejšo rast so bili v glavnem v prepočasnem prilagajanju gospodarskih organizacij pogojem, ki jih je ustvaril novi gospodarski sistem, zlasti na tržišču.

Ukrepi, posebno na področju zunanje trgovine pri uvozu reprodukcijskih materialov in na področju investicijske graditve (restrikcije), so sicer stanje zaostri, hkrati pa tudi izsilili reševanje nastalih problemov z boljšim gospodarjenjem in z večjim upoštevanjem tržnih momentov, zlasti pa z močno usmeritvijo na izvoz. Zato se je v drugem polletju močno povečal izvoz in s tem v zvezi tudi proizvodnja, s čimer so se v znatni meri nadoknadili izpadi v prvem polletju. K temu je pripomogla tudi povečana aktivnost subjektivnih družbenih sil, ki je prišla do izraza v uspešni mobilizaciji neposrednih proizvajalcev za pospešitev proizvodnje in še posebej za povečanje izvoza.

Tempo rasti industrijske proizvodnje je v letu 1962 nekoliko zaostajal za predvidevanjem družbenega plana. Proizvodnja je bila za 9 do 10% večja kot v letu 1961, plan pa je bil dosežen z 92%. Na počasnejši porast proizvodnje je predvsem vplivala nižja proizvodnja v začetku leta.

Na splošno so se podjetja prepočasi prilagajala novim tržnim pogojem. Bistvena subjektivna momenta, ki sta negativno vplivala na proizvodnjo, sta bila med drugim tudi trenutna dezorientacija spriči stanja na tržišču in pa že ustaljen pojav, da se v prvem tromesečju popušča v naporih za konstanten dvig proizvodnje. V prvem tromesečju leta 1962 je bila namreč proizvodnja kar za 16% nižja od proizvodnje v zadnjem tromesečju leta 1962.

Na izpad proizvodnje v odnosu na plan je nedvomno vplivala tudi nepravčasna aktivizacija nekaterih novih zmogljivosti, predvsem v tekstilni, lesni in živilski industriji.

Trenutno negativni vplivi so se čutili tudi zaradi sprememb v zunanje-trgovinskem režimu in zaradi restrikcij v investicijski dejavnosti. Gospodarske organizacije je zlasti ovirala nepravčasna in ponekod nezadostna odobritev deviznih kvot za uvoz reprodukcijskega materiala.

Pri proizvodnji lesa in opečnih izdelkov je bilo čutili tudi neugodne posledice slabega vremena.

Kljub zaostajanju proizvodnje za planiranim obsegom so industrijska podjetja občutno povečala izvoz, in sicer kar za 25% v primerjavi z letom 1961. Največji porast izvoza je bil dosežen v ladjedelništvu, živilski in lesni industriji. Industrijska podjetja so izvozila v letu 1962 približno 20% svoje proizvodnje, medtem ko je ta delež v 1961. letu znašal 18%.

Slabše izpolnjevanje plana proizvodnje izkazujejo predvsem kovinska, tekstilna in delno lesna industrija ter elektroindustrija, medtem ko sta živilska industrija in proizvodnja nekovin znatno presegli plan.

V primerjavi z letom 1961 se je najbolj povečala proizvodnja soli, penastih mas in smol, ladjedelništva, organskih kislin, anti-past, jušnih koncentratov ter tekstilnih izdelkov. V okviru industrije gradbenega materiala se je močno povečala proizvodnja cementa, v okviru elektroindustrije pa proizvodnja elektrotermičnih aparatov in delov za vozila. Če izzamemo proizvodnjo mopov in montažo avtomobilov, se je na splošno povečala tudi proizvodnja kovinske industrije.

Na to povečanje proizvodnje so deloma vplivale tudi nove zmogljivosti, ki so bile v teku leta na novo vključene v proizvodnjo ali rekonstruirane. Med temi so najpomembnejše rekonstrukcije obrata za proizvodnjo cementa v Anbovem, nova predilnica v Ajdovščini, rekonstrukcija podjetja ETA v Cerknem, nadaljnji prenos strojnih naprav iz matičnega podjetja v obrat »Iskra« Sempeter, novi obrat za proizvodnjo hranil v pra-

hu pri »Delamaris« in postopno povečanje zmogljivosti za proizvodnjo organskih kislin v Ilirski Bistrici. Dokončane so bile tudi nekatere druge pomembne rekonstrukcije kot na primer pri tovarni pohištva v Novi Gorici in pri podjetju »Lesonit« v Ilirski Bistrici, vendar se je izvedba teh rekonstrukcij nekoliko zavlekla in so bile pridobljene kapacitete sorazmerno pozno vključene v proizvodnjo. V okviru industrije gradbenega materiala je začela obratovati nova opekarna v Obrovem.

Poleg novih zmogljivosti, ki so bile vključene v proizvodnjo v letih 1961 in 1962, so vplivali na povečanje industrijske proizvodnje tudi nadaljnja organizacijska utrditev nekaterih gospodarskih organizacij, povečana produktivnost dela, razvijanje specializacije in kooperacije v proizvodnji, zlasti v ladjedelnstvu in elektroindustriji, kakor tudi racionalnejša poraba materialov in boljša izraba zmogljivosti.

Med negativnimi momenti, ki so povzročili, da je proizvodnja v nekaterih primerih nazadovala ali stagnirala, na splošno pa zaozstajala z planirano dinamiko, je treba v prvi vrsti omeniti slabo oskrbo z reprodukcijskim materialom iz uvoza, kar je prišlo posebno do izraza pri proizvodnji mopredov, električnih delov za motorna vozila, radio aparatov in pohištva. Drugi momenti, ki so ovirali dosego boljših rezultatov v proizvodnji, se v glavnem nanašajo na pomanjkljivosti in slabosti gospodarskih organizacij pri organizaciji proizvodnje in prodaje, zlasti glede usklajevanja proizvodnje s tržnimi potrebami. V tej zvezi je treba tudi poudariti neusklajene zmogljivosti pri nekaterih gospodarskih organizacijah oziroma iztrošena osnovna sredstva in zastarele proizvodne postopke. Težave zaradi neusklajenih kapacitet in v zvezi s pomanjkljivo organizacijo dela so, poleg že obravnavanih drugih okoliščin, prišle do izraza zlasti v motorni industriji. Zastareli postopki in iztrošena osnovna sredstva so vplivali na znižanje proizvodnje v industriji usnja in obutve ter pri nekaterih lesnopredelovalnih obratih. Slabo koriščenje kapacitet izkazujejo zaradi zmanjševanja surovinske osnove tudi podjetja, ki predelujejo mleko. Končno so v nekaterih primerih vplivale na slabšo proizvodnjo tudi neugodne vremenske razmere v prvi polovici leta in restrikcije v investicijski politiki. To je zlasti prišlo do izraza pri proizvodnji opečnih izdelkov.

Zaradi obravnavanih težav in pomanjkljivosti so poslovala nekatera industrijska podjetja v pogojih nizke rentabilnosti. Stanje nerenabilnih in nizko rentabilnih podjetij se je delno reševalo s preusmeritvijo proizvodnje, z izvedbo raznih rekonstrukcij in tudi z integracijo in poslovnim sodelovanjem med podjetji.

Zaposlenost v industriji se je v povprečju povečala za približno 4%, tako da je produktivnost narasla za približno 5%. Pogoji novega ekonomskega sistema, zlasti glede uvajanja stimulatívnejših oblik nagrajevanja, so pozitivno delovali na odnos gospodarskih organizacij do racionalnejše uporabe obstoječih rezerv delovne sile. Proizvodnja se je namreč povečala predvsem na račun produktivnosti in najmanj na račun zaposlovanja nove delovne sile.

Izredno neugodne vremenske razmere — najprej zakasnela pomlad in pozebe, nato pa toča in suša — so povzročile, da je bila skupna kmetijska proizvodnja v letu 1962 za 18 odstotkov nižja od proizvodnje v letu 1961. Tudi proizvodnja v družbenem sektorju kmetijstva je bila nižja kot v letu 1961.

Največje izpade izkazuje poljedelska proizvodnja. Pridelek poljščin je bil za tretjino manjši od leta 1961, ko letina tudi ni bila posebno ugodna. Izredno slaba letina je bila v vinogradništvu. Manjšo proizvodnjo izkazuje tudi vse ostale stroke kmetijske proizvodnje, zlasti sadjarstvo, ribolov in domača predelava kmetijskih pridelkov.

Število goveje živine na družbenih kmetijskih posestvih se je znižalo od 5870 glav v začetku na 5560 ob koncu leta 1962, in to predvsem zaradi temeljite selekcije osnovne črede, ki je bila izvršena na obratih kmetijske zadruge Postojna.

Zaradi negativnega finančnega uspeha pri reji plemenske živine v preteklih letih so se naše kmetijske organizacije preusmerile predvsem na pitanje mladelega goveda, ki gre dobro v prodajo. Tako je bilo v preteklem letu iz družbenih pitališč oddanih približno 4100 glav pitane goveje živine.

Perutninarska farma »Kras« je proizvedla znatno manj jajc in mesa, kot je bilo predvideno s planom. Izpad je nastal zaradi visoke mortalitete in slabe nesnosti, predvsem v zvezi s slabšim sestavom krme zaradi neredne dobave surovin iz uvoza.

S 1. julijem je prenehal obstajati Kmetijski kombinat Koper. Zemljiške površine in posamezni objekti tega kombinata so bili dodeljeni v upravljanje posameznim kmetijskim zadrugam. K zadrugi Koper sta se poleg tega še pripojili podjetji »Vino« Koper in »Mlekarna« Dekani.

Investicije v kmetijstvu so znašale v letu 1962 približno dve milijardi dinarjev in so bile za 13 odstotkov manjše kot v letu 1961. Ta sredstva so bila večinoma porabljena za nadaljevanje že prej začeti objektov, zlasti za graditev perutninarske farme v Neverkah, vinske kleti v Vipavi, za obnovo nasadov v Biljenskih gričih in na obalnem področju ter za intenzivne vrtnarske obrate v obalnem področju.

V proizvodnem programu za leto 1962 je bila zaradi povečanih potreb po lesu predvidena sečnja v gozdovih v izmeri 412.900 kubičnih metrov, od katerih odpade 170.400 kubičnih metrov na iglavce. Ta obseg je bil dosežen z 98,8%, in sicer je bila sečnja iglavcev prekoračena za 2,3%, medtem ko je bila sečnja listavcev manjša od planirane za približno 4%.

Investicije za pospeševanje gozdarstva so znašale približno 400 milijonov dinarjev in so bile za 7 odstotkov večje kot v letu 1961, vendar so se pri tem zmanjšala vlaganja za osnovevanje novih gozdov, zlasti za pogozdovanje kraških goličav.

Obseg gradbene dejavnosti se je v letu 1962 povečal za približno 18 odstotkov kljub ukrepom, ki so omejevali investicijsko potrošnjo in kljub slabemu vremenu, ki je v prvi polovici del povzročilo zastajanje gradbene dejavnosti. Na povečanje gradbene dejavnosti je vplival predvsem večji obseg gradenj gospodarskih objektov v obalnem območju okraja, zlasti turističnih objektov in objektov, ki so v zvezi z razvijanjem koprške luke. Sicer pa so imela gradbena podjetja, zlasti v prvi polovici leta, težave pri zagotovitvi polne zaposlitve svojih kapacitet, zaradi česar se je tudi povečala konkurenčnost med gradbenimi podjetji pri prevzemanju del, kar je delovalo v smeri zniževanja cen.

Pri gradbeni dejavnosti se je v letu 1962 močno povečala produktivnost dela tako zaradi novih vlaganj, ki so znašala približno 250 milijonov dinarjev, kakor tudi zaradi izboljšane organizacije dela in racionalnejšega poslovanja. K temu je v znatni meri pripomogel zlasti povečan obseg gradbenih storitev predvsem pri bolj opremljenih in konkurenčno sposobnejših podjetjih, ravno tako pa tudi reorganizacija in integracija oziroma organizacijska utrditev nekaterih gradbenih podjetij. V obalnem območju sta se spojili gradbeni podjetji »Gradbenik« Izola in »Prvi maj« Koper.

V drugem polletju so nekatera gradbena podjetja začela z gradnjo stanovanj za tržišče.

Težave, ki so v letu 1962 ovirale še uspešnejši razvoj gradbeništva, so bile neredno poravnavanje faktur za opravljena dela, predvsem s strani investitorjev negospodarskih

objektov, neizvajanje predpisov o plačevanju avansov gradbenim podjetjem, v nekaterih podjetjih pa tudi slabe in nekompletne tehnične dokumentacije ter nerešeni problemi v zvezi z obravnavanjem lokacij.

Gradbenim podjetjem je uspelo vidno izboljšati življenjske pogoje delavcev, zlasti z gradnjo samskih domov, kar je vplivalo na večjo ustalitev delovne sile.

V letu 1962 je bil obseg prometnih storitev približno enak kot leta 1961. V tem je bil opravljen manjši obseg storitev v železniškem transportu in pomorski plovbi. V železniškem prometu so se zlasti zmanjšali tranzitni prevozi blaga v zvezi s preusmeritvijo tovarov iz Reke za Madžarsko preko Hrvaške, v pomorskem prometu pa se je zmanjšal obseg prevoznih uslug zaradi močne konkurence, ki se je pojavila na svetovnem pomorskem tržišču v zvezi z graditvijo in vključevanjem v promet velikih in modernih ladij.

V okviru celokupnega obsega prometnih storitev se je neznatno zmanjšal potniški promet, predvsem v zvezi s povišanjem prevoznih tarif in deloma tudi zaradi znatnega povečanja zasebnih motornih vozil. Zaradi nabave novih avtobusov je bil avtobusni prevoz udobnejši. Poleg tega je bila zgrajena nova moderna avtobusna postaja v Novi Gorici in urejena so bila postajališča v Bovcu in Rožni dolini. Tudi tovarni cestni promet se je znatno izboljšal zaradi povečanih zmogljivosti.

V koprski luki se je povečal obseg prometa za 28 odstotkov tako zaradi podaljšanja operativne obale in povečanja skladiščnih prostorov, kakor tudi zaradi boljšega gospodarjenja. Podjetje je v letu 1962 dogradilo IV. navez operativne obale ter povečalo površino zaprtih skladišč za 12.573 kvadratnih metrov, odprtih pa za 38.752 kvadratnih metrov. Poleg tega je bilo pridobljenih 600 kubičnih metrov prostora za dozorevanje, dezinfekcijo in dezinsekcijo.

Sredstva za vzdrževanje in modernizacijo cestnega omrežja so bila premajhna in je zato stanje cest, zlasti II. in III. reda, slabo, ponekod celo kritično. To je tudi posledica velike obremenitve cest, do katere je prišlo zlasti v zadnjih letih zaradi občutnega povečanja števila motornih vozil in turističnega prometa. V letu 1962 se je v glavnem nadaljevalo z deli za modernizacijo cest Most na Soči—Idrija in Sežana—Divjača. Obnovljeni pa so tudi nekateri odcepi asfaltnih in makadamskih cest.

V PTT so še nadalje širili avtomatizacijo v telefoniji in krajevno omrežje. Obe PTT podjetji sta preuredili in izboljšali nekatere poslovne prostore ter pošto službo v celoti, kar je vplivalo na povečanje in kvaliteto izboljšanje storitev.

V notranji trgovini se je skupni blagovni promet povečal za približno 17 odstotkov. Prodaja blaga na drobno se je povečala za okoli 20 odstotkov, na debelo pa za okoli 13 odstotkov. Porast blagovnega prometa je treba v znatni meri pripisati tudi višjim cenam. Računamo, da se je dejanski fizični obseg prodaje povečal le za približno 5 odstotkov.

Na območju našega okraja je naraščal promet v trgovini na drobno hitreje kot v republiškem merilu, kar je treba deloma pripisati tudi povečanemu obsegu prodaje v zvezi z maloobsejnim prometom in turizmom. Na porast prometa v trgovini na drobno pa je vplivala tudi boljša založenost trgovin.

Lani se je izboljšala tudi izbira blaga, občutili pa je bilo pomanjkanje blaga iz uvoza. Glede obratnih sredstev ugotavljamo, da so denarni zavodi v glavnem odobravalni potrebne kredite, vendar predvsem s kratkoročnim financiranjem, ki je sorazmerno drago. Da bi se izboljšala založenost in izbira v trgovinah, bi bilo potrebno zagotoviti trgovinskim organizacijam zadostna lastna sredstva in banč-

ne kredite z ugodnejšimi pogoji vračanja in nižjo obrestno mero.

Glede strukture blagovnega prometa v trgovini na debelo ugotavljamo, da se je prodaja trgovskim organizacijam na drobno bolj povečala kot prodaja ostalim koristnikom. Sedanja organizacija trgovskega omrežja namreč ni omogočala, da bi se detajlisti v večji meri oskrbovali pri neposrednih proizvajalcih, kar bi ugodno vplivalo na znižanje stroškov posredovanja.

V letu 1962 je bilo investiranih v trgovino 664 milijonov dinarjev. Ta sredstva so bila v glavnem porabljena za gradnjo in preureditev prodajal. Pridobljenega je bilo približno 2.400 kvadratnih metrov prodajnega prostora. Dograjena so bila tudi skladišča v Luciji, Mostu na Soči in Kozini ter benčinski črpalki v Bovcu in Izoli.

V letu 1962 se je nekoliko povečala marža v trgovini. Sredstva, ki so si jih tako pridobile trgovske organizacije, so v veliki meri porabile za kritje večjih materialnih stroškov za storitve, znatno pa so tudi povečale dajatve na račun prometnega davka in obresti od poslovnega sklada, tako da je podjetjem ostalo manj sredstev za sklade kot v letu 1961. Na to je sicer vplival tudi prehod pri obračunavanju od fakturirane na vnovčeno realizacijo. Sredstva, ki jih trgovske organizacije ustvarjajo z maržo, ne zadoščajo za kritje najnujnejših potreb v zvezi z modernizacijo trgovin in povečanjem prodajnega prostora. Razlog za to je deloma tudi v okolnosti, da so posamezne trgovske dejavnosti še vedno premalo specializirane in preveč razdrobljene.

V zadnjih dveh letih je na območju okraja nazadoval stacionarni domači turizem, kar je vplivalo na stagnacijo skupnega števila turističnih nočitev. Domači stacionarni turizem je v glavnem nazadoval zaradi neskladja med porastom cen gostinskih uslug in kupne moči prebivalcev. Upoštevati pa je, da je močno porasel izletniški turizem, ki ga statistika ne registrira. Glede na to lahko trdimo, da je nazadovanje domačega turizma kot izhaja iz gibanja nočitev, zgolj navidezno, ker je ta pojav posledica sprememb v oblikah turizma. Nasprotno pa so bili doseženi pomembni uspehi pri pospeševanju inozemskega turizma, kar je treba zlasti pripisati uvedbi novega tečaja za inozemska plačilna sredstva, olajšavam pri izdajanju viz in carinskim olajšavam, deloma pa tudi uspešnejši propagandi in povečanim zmogljivostim.

Na območju okraja je bilo število nočitev naslednje:

	1961	1962	Indeks
Nočitve domačih gostov	554.702	481.661	87
Nočitve tujih gostov	239.439	298.623	125
Skupaj	794.141	780.284	98

Stagnacija turističnega prometa je vplivala tudi na gibanje obsega gostinskih storitev. Obseg teh storitev se je sicer vrednostno povečal za približno 14 odstotkov, vendar je treba ves ta porast pripisati višjim cenam, ker je količinski obseg gostinskih uslug ostal v glavnem na ravni iz leta 1961. Cene alkoholnih pijač, predvsem vina, so se zlasti povečale zaradi višjih stopenj prometnega davka. Na porast cen gostinskih uslug je vplivala tudi podražitev kmetijskih pridelkov in raznih storitev.

V letu 1962 je porasel narodni dohodek v družbenem sektorju gostinstva za 20 odstotkov, in sicer hitreje kot celotni dohodek. Zaradi še večjega porasta osebnih dohodkov in prometnega davka ter drugih dajatev pa so se kljub temu zmanjšala sredstva za sklade gostinskih organizacij.

V letu 1962 se je znatno povečal obseg investicijskih vlaganj v turistične objekte. Skupno je bilo investiranih v turizem približno 1.750 milijonov dinarjev. Nastanitvene zmogljivosti v hotelih pa so se povečale za

150 postelj, v campih pa za 750 ležišč, hkrati so se povečale tudi restavracijske zmogljivosti za približno 650 sedežev. Dograjeni so bili tudi termalno kopališče v Portorožu ter izletišča pri Izoli in v Rižani. S tem so bili ustvarjeni pogoji za nadaljnji porast turizma, predvsem v obalnem območju okraja. V Postojni in drugih turističnih krajih se prenočitvene zmogljivosti niso bistveno povečale. »Alp hotel« v Bovcu je še v gradnji.

Hotelske zmogljivosti v obalnem območju so bile lani izkoriščene povprečno 136 dni. V glavni sezoni, zlasti v mesecu avgustu je primanjkovalo postelj tako v hotelih kot v nekaterih počitniških domovih, v ostalih mesecih pa so bile prenočitvene zmogljivosti nezadostno izkoriščene. Če upoštevamo, da je zmogljivost počitniških domov v obalnem območju nekaj večja kot 5080 postelj in da je ta zmogljivost slabo izkoriščena, vidimo, da obstojajo še vedno možnosti in rezerve za povečanje turističnega prometa.

V letu 1962 se je znatno povečal dotok deviz iz turizma, kar je treba pripisati predvsem izboljšanim pogojem pri menjavi tujih valut. Na območju okraja je bilo zamenjanih tujih plačilnih sredstev za 3 milijarde 900 tisoč deviznih dinarjev po tečaju \$ = 300 din. Pri tem je bil zaznamovan tudi precejšen priliv lir iz maloobmejnega prometa.

Predpisi novega gospodarskega sistema so občutno vplivali na razvoj obrtnih podjetij. Obrtna podjetja so bila glede dajatev v glavnem izenačena z drugimi gospodarskimi organizacijami in zato v slabšem položaju kot v prejšnjih letih. Zato so nekatera podjetja zašla v težave in iskala rešitve predvsem z združevanjem s podjetji drugih gospodarskih panog. Večina podjetij je pri tem našla izhod in se tudi pravilno usmerila, kajti vrednost proizvodnje in storitev v obrti se je v letu 1962 povečala v primerjavi z letom 1961 za 15 odstotkov. Nedvomno je na to povečanje občutno vplival tudi porast cen, zlasti reprodukcijskega materiala. Tudi število zaposlenih v obrti se je povečalo za približno 5 odstotkov, medtem ko produktivnost dela ni bistveno porasla. Pri nekaterih podjetjih se je poslabšala rentabilnost vloženih sredstev. Ugotavljamo, da so to v glavnem podjetja, v katera so bila v zadnjih letih vložena večja obratna in osnovna sredstva, ki pa jih ta podjetja niso zadosti smotno izkoristila. V mnogih obrtnih podjetjih tudi niso bili podvzeti vsi ukrepi, da bi se povečala zainteresiranost in izboljšala kvaliteta dela. V nekaterih podjetjih imajo še vedno malomaren odnos do dela in slabo gospodarstvo. Pri ustanavljanju obrtnih centrov in večanju števila servisnih delavnic trgovskih in proizvodnih podjetij niso bile v celoti izpolnjene naloge in predvidevanja po družbenem planu za leto 1962. Za razvoj obrti je bilo porabljenih le 78 odstotkov po planu predvidenih investicij. Ta investicijska sredstva so bila v glavnem porabljena za dopolnitev in zamenjavo opreme ter za preureditev obstoječih delavnic in le v manjši meri za pridobitev novih obrtnih prostorov in zmogljivosti. Zaradi tega je še vedno občutno pomanjkanje zmogljivosti v storitveni obrti, zlasti za opravljanje kovaških, gradbenih, pečarskih, parketaških, avtoservisnih, elektro in radio mehaničnih, vodoinstalaterskih ter ključavničarskih storitev. Večina podjetij v teh strokah se ukvarja v glavnem s proizvodnjo, čeprav so bila ustanovljena za opravljanje storitev. Na splošno ugotavljamo, da se storitvena podjetja iz leta v leto prusmerjajo na proizvodno dejavnost, ki nudi pogoje za boljšo organizacijo dela in večjo produktivnost ter s tem za večji dohodek. Zato se tudi proizvodna obrt bolj razvija kot storitvena. Nekatera proizvodna podjetja so že prerasla v industrijo in predvidevamo, da se bo ta proces nadaljeval tudi v bodoče. Podjetja, ki se ukvarjajo s storitveno obrtjo, bi morala biti deležna večjih olajšav in podpore s strani občinskih ljudskih odborov, ki so prvi poklicani za skrbijo za razvoj te

vrste obrti, ki lahko mnogo prispeva k dvigu družbenega standarda.

Glede na veliko pomanjkanje storitvenih zmogljivosti so se začela usmerjati na opravljanje raznih drobnih obrtnih storitev tudi komunalna podjetja, ki so nastala iz prejšnjih komunalnih uprav. Zlasti pa ugotavljamo, da so se močno okrepili v zadnjih letih servisi stanovanjskih skupnosti, ki že opravljajo znaten del storitvenih uslug v večjih središčih. Ti servisi stanovanjskih skupnosti se razvijajo uspešno, ker niso tako obremenjeni z družbenimi dajatvami kot ostala obrtna podjetja. Vendar so še vedno premalo opremljeni, da bi mogli zadostiti rastočim potrebam.

V komunalnih podjetjih se je močno izboljšalo finančno stanje in poslovanje, kar je treba pripisati novim organizacijskim oblikam in večji vlogi organov upravljanja.

S prehodom na poslovanje po gospodarskem računu se je povečala iniciativa teh podjetij in občutno razširila njihova dejavnost. Olajšave, ki jih dajejo občinski ljudski odbori, so jim omogočile, da so ustanavljala nove obrate, zlasti na področju gradbenih in mizarske storitvene obrti.

Kljub težavam in slabostim, ki so posebno v začetku leta zavirale izvoz, in nekaterim momentom, ki niso stimulatивно delovali na gospodarske organizacije pri prizadevanjih za njegovo povečanje, je bil plan izvoza skoraj v celoti izpolnjen.

Prepočasno prilagajanje novim pogojem gospodarjenja in drugi faktorji, ki so vplivali na počasno rast proizvodnje, so vplivali tudi na izvoz, zlasti v začetku leta. Sredi leta pa se je dinamika proizvodnje in izvoza znatno izboljšala spričo večje aktivnosti vseh družbenih sil, ureditve in izboljšanja objektivnih pogojev, zlasti pa zaradi večjega prizadevanja gospodarskih organizacij. S tem, da so se v drugem polletju vključila v izvoz nekatera podjetja, ki prej niso izvažala in s tem, da so ostala podjetja povečala izvoz, je uspelo skoraj v celoti realizirati plan izvoza. V primerjavi z letom 1961 se je izvoz blaga v letu 1962 povečal za 32 odstotkov, neblagovni devizni dohodki pa za 35 odstotkov, predvsem se je povečal odkup deviz iz naslova turizma. Dejstvo, da je bil tak uspeh dosežen zlasti v drugem polletju, nam dokazuje, da imamo še velike rezerve, ki jih bo treba v bodoče čimbolj izkoristiti.

Izvoz industrijskih izdelkov se je povečal za 25 odstotkov kljub temu, da nekatera podjetja niso izpolnila izvoznega programa, čeprav so bili v nekaj primerih ob polletju programi zmanjšani. Poleg objektivnih težav, zlasti v zvezi z oskrbo z reprodukcijskim materialom iz uvoza in s padcem cen na zunanem trgu, so na ta izpad vplivale tudi subjektivne slabosti pri samih podjetjih, zlasti njihova nezainteresiranost v primerih, ko so svoje izdelke lahko ugodno in brez posebnih težav prodajala doma, in prepočasna preorientacija na izvoz.

V primerjavi z letom 1961 se je izvoz najbolj povečal v elektro industriji, ladjedelništvu, živilski industriji, lesni in kovinski industriji ter v barvasti metalurgiji. Nasprotno pa se je zmanjšal izvoz v industriji usnja in obutve, v tekstilni industriji in v industriji gradbenega materiala. V usnjarski industriji je padec pri izvozu posledica nizke produktivnosti in zastarelosti strojnih naprav in s tem povezana nekonkurenčnost podjetij na domačem in zunanem trgu. Tekstilna industrija je skoraj v celoti vezana na uvoz reprodukcijskega materiala in se spričo ostre konkurence na zunanem trgu težko uveljavlja. Industrija gradbenega materiala je prav tako zmanjšala izvoz zaradi padca cen na svetovnem trgu, deloma pa tudi zaradi zmanjšane izvoza opeke v Italijo. Izvoz salonitnih proizvodov se je količinsko sicer povečal, vrednostno pa zmanjšal.

Izvoz lesne industrije bi bil lahko še večji, če bi bila pravočasno rešena preskrba s hlo-dovino, furnirjem in opremo, visokoturni le-

žaji za stroje ter z drugim drobnim reprodukcijskim in pomožnim materialom iz uvoza.

Barvasta metalurgija povečuje izvoz iz leta v leto in so možnosti za povečanje izvoza mnogo večje kot pa možnosti za povečanje proizvodnje.

Izvoz kmetijskih pridelkov je porasel za približno 50 odstotkov. Pretežni del tega porasta odpade na izvoz živine, znatno pa je porasel tudi izvoz zgodnjih povrtnin, sadja in vina. Po skoraj enoletni prepovedi je bil ponovno dovoljen izvoz živine v Italijo. Neizkoriščene so ostale precejšnje možnosti pri izvozu zgodnjih povrtnin in sadja, ki je doseglo v preteklem letu ugodno ceno. Zlasti pri breskvah so se za to specializirana izvozna podjetja prepozno usmerila na sklepanje pogodb s proizvajalci in jim pri tem ponujala slabše pogoje kot domača trgovina. Zaradi tega je bilo prodanih mnogo kvalitetnih breskev na domačem trgu, čeprav bi jih lahko uspešno plasirali v izvoz.

Gozdna gospodarstva in obrati kmetijskih zadrug so skoraj podvojili izvoz gozdnih sortimentov. To povečanje se skoraj v celoti nanaša na drva za kurjavo in akacijevo kolje.

Izvoz obrtnih izdelkov in izdelkov domače obrti je porasel za 15 odstotkov. Pri domači obrti se to povečanje skoraj v celoti nanaša na dosežene višje cene. Cene domačim čipkam bodo verjetno še nadalje rastle, kar bo ugodno vplivalo tudi na proizvodnjo.

Devizni dohodki od prometnih uslug so porastli za 12 odstotkov, pri tem pa niso všteti dohodki od tranzitnega prometa na železnicah. Zaradi ostre konkurence tujih plovnih družb in znatno povečane izvoza domačega blaga se je povečal bruto devizni priliv od pomorskih prevozov le za 4 odstotke. Ker so pri splošni plovbi znatno znižali stroške, se je neto devizni dohodek povečal za 12 odstotkov.

Ugoden razvoj menjave z Italijo po lokalnih obmejnih sporazumih ter povečani tranzitni promet so pripomogli, da so porastli devizni dohodki od cestnega prometa za 89 odstotkov. Ta devizni priliv bi bil lahko še ugodnejši, če ne bi prišlo do začasnega zastoja v prometu zaradi pomanjkanja rdečih dovolilnic, formalne pomanjkljivosti, do katere ne bi smelo priti.

Z naglim naraščanjem števila tujih gostov, zlasti pa spričo ugodnejših pogojev menjave je sunkovito porasel tudi priliv sredstev iz turizma. V letu 1962 je bilo odkupljenih za 176 odstotkov več deviz kot v letu 1961. Dejstvo pa je, da se je v letu 1962 znatno povečal tudi retransfer tujih valut, kar kaže še na znatne rezerve in neizkoriščene možnosti v tistih dejavnostih, ki so osnova turizma.

Investicijska potrošnja v letu 1962 je v glevnem ostala na ravni iz leta 1961 in je znašala približno 19 milijard dinarjev. V primerjavi s planom je bilo doseženih 78 odstotkov predvidene potrošnje. Stagnacija v investicijski potrošnji je bila v glavnem posledica restrikcij in drugih ukrepov, ki so povzročili delno omejitve investicijske dejavnosti, zlasti pri negospodarskih investicijah. Pri investicijah, ki so bile predvidene v letu 1962 v gospodarstvu, pa je prišlo do bistvenega izpada v pomorstvu, ker je podjetje Splošna plovba dobilo odobrena le minimalna sredstva za nadaljevanje graditve novih ladij, in v kmetijstvu, kjer so se, zlasti v prvem polletju, odobreni krediti bolj slabo koristili. Tudi pri nekaterih pomembnejših industrijskih objektih, katerih graditev oziroma rekonstrukcija je bila predvidena v letu 1962, je prišlo do odložitve prvotno predvidenega začetka investiranja, kot na primer pri Iskri v Sempetru, Gostolu v Novi Gorici, Iplasu v Kopru, Fructalu in Mlinotestu v Ajdovščini in deloma tudi pri Tomosu v Kopru.

Nasprotno pa so bile prekoračene po planu predvidene investicije za razvoj turizma, zlasti na račun dodatnih novih investicijskih sredstev, ki jih je odobrila Jugobanka. Dejanski obseg izvršenih investicij je sicer ne-

koliko nižji od izkazane potrošnje, ker so bila izplačana ob koncu leta znatna sredstva za avanse na račun del, ki bodo izvršena v letu 1963. Ne glede na to pa je bil porast investicij v tej panogi izredno močan. Razen v gostinstvu so se pomembno povečala investicijska vlaganja le še v trgovini in gradbeništvu.

Struktura med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami se v primerjavi z letom 1961 ni spremenila. Na negospodarske investicije je odpadlo približno 30 odstotkov skupnih investicij.

Manjša razpoložljiva sredstva za investicije v proračunih in družbenih skladih, zlasti v zvezi z odloki o predujmih gradbenim podjetjem, o zavarovanju plačila pogodbenih obveznosti med uporabniki družbenega premoženja in o uporabi sredstev skladov in proračunov za poravnavo določenih dolgov, so poleg drugih restrikcij in priporočila, da se odloži gradnja administrativnih zgradb, vplivala na to, da se niso povečala vlaganja v negospodarske dejavnosti.

Glede virov financiranja ugotavljamo, da se je še nadalje zmanjšal delež investicij iz zveznih sredstev, povečale pa so se zlasti investicije iz bančnih, republiških in občinskih sredstev. Vloga bank pri financiranju investicijske graditve se je povečala pri turizmu na račun kreditov Jugobanke in z združevanjem sredstev preko komunalnih bank.

Obratna sredstva gospodarskih organizacij so se povečala za 7.260 milijonov dinarjev ali za približno 19 odstotkov, medtem ko se je povečal družbeni bruto proizvod v družbenem sektorju gospodarstva za približno 16 odstotkov.

Hitrejši porast obratnih sredstev kot družbenega proizvoda je skupno z drugimi ukrepi, med katerimi kaže zlasti omeniti zmanjšanje obsega medsebojnih terjatev, do katerega je prišlo v začetku leta, vplival na izboljšanje likvidnosti gospodarskih organizacij; vendar se je znaten del teh dodatnih sredstev prelil na zaloge pri proizvodnih podjetjih. Za razliko od preteklih let je bila tudi trgovina bolj oskrbljena z obratnimi sredstvi, vendar ugotavljamo določeno nesorazmerje med stalnimi obratnimi sredstvi trgovskih podjetij in kratkoročnimi krediti. To nesorazmerje povzroča, da so trgovska podjetja obremenjena z visokimi obrestmi in stroški na račun kratkoročnih kreditov, poleg tega pa si ne morejo zagotoviti stalnih zalog. Zato se tudi zaloge kopičijo bolj pri proizvodnih podjetjih kot pa pri trgovini, kar negativno vpliva na izbiro blaga.

Pretežna večina povečanih obratnih sredstev odpade na bančna sredstva. Gospodarske organizacije so si povečale obratna sredstva s samofinanciranjem v glavnem le na račun nerazdeljenega čistega dohodka, s katerim so smele razpolagati in na račun družbenih dajatev, ki se nanašajo na razliko med fakturirano in vnovčeno realizacijo in jih, za razliko od prejšnjih let, ni bilo treba odvesti. Sredstva, ki so jih vložile v poslovni sklad, so gospodarske organizacije v glavnem porabile za investicije v osnovna sredstva.

Investicije v stanovanjsko-komunalno dejavnost so znašale v letu 1962 približno 4.100 milijonov dinarjev in so se v primerjavi z letom 1961 le neznatno povečale. Stanovanjska zidava v letu 1962 ni porastla v primerjavi z letom 1961. Dograjenih je bilo sicer 846 stanovanj nasproti 839 v letu 1961. V družbenem sektorju se je število dograjenih stanovanj celó zmanjšalo, in sicer od 698 na 618. To je deloma tudi razlog, da se je število nedokončanih stanovanj ob koncu leta 1962 povečalo za približno 17 odstotkov v primerjavi s stanjem ob začetku leta. Poleg tega je treba upoštevati, da je veliko število stanovanj v zaključni fazi zidave, zlasti v Novi Gorici. Zato iz povečanega števila nedograjenih stanovanj še ne bi mogli zaključiti, da se je v povprečju podaljšala doba, ki je potrebna za dograditev stanovanj.

V strukturi dograjenih stanovanj se je nekoliko povečal delež trosobnih stanovanj, zaradi česar se je tudi povečala povprečna površina dograjenih stanovanj od 57,5 na 61,5 kvadratnega metra. Na to razmerje vpliva seveda tudi spremenjena struktura med stanovanjsko gradnjo v družbenem in privatnem sektorju, vendar se je v povprečju povečala tudi povprečna površina dograjenih stanovanj v družbenem sektorju, in sicer od 53 na 56 kvadratnih metrov.

Naraščanje stanovanjske graditve zaostaja za naraščanjem potreb. V vseh večjih središčih se stanovanjska kriza na splošno zaostruje. Razlogov za to je več, med njimi tudi še nezadovoljivo poslovanje stanovanjskih skladov in pomanjkanje urbanističnih programov in zazidalnih načrtov. Stanovanjski skladi so bili močno angažirani za poravnavo obveznosti iz preteklih let, hkrati pa jim še ni v zadostni meri uspelo pritegniti sredstev samih interesentov za financiranje stanovanjske graditve, deloma pa tudi zato, ker je ta graditev še vedno pretežno usmerjena na komfortna stanovanja in se premalo ozira na možnosti prebivalcev z nižjimi osebnimi dohodki.

Pereč problem je še vedno redno vzdrževanje in popravljanje stanovanjskih hiš, ker sredstva, ki se pridobivajo s stanarinami, ne zadostujejo, občinski ljudski odbori pa ne izrabljajo možnosti za spremembo višine stanarin, zlasti z uveljavljanjem regresivne amortizacije.

V letu 1962 so začela gradbena podjetja z gradnjo stanovanj za tržišče. Stanovanjska graditev za trg je bila sicer obsežna, vendar ni imela povsod pravega značaja graditve za trg. Ponekod je to pomenilo le spremembo v zunanji obliki financiranja spričo premočne angažiranosti stanovanjskih skladov.

Cene stanovanjske graditve v lanskem letu v povprečju niso bistveno porastle; ob koncu leta so sicer stroški graditve nekoliko naraščali, vendar so v prvi polovici leta padali.

Tudi obseg komunalne graditve se v lanskem letu ni bistveno povečal. Razlog za to je deloma tudi neurejeno financiranje komunalnih potreb spričo številnih nestabilnih virov. Najhujiši in pereči problemi so v tem, kjer se poleg intenzivne stanovanjske zidave vršijo tudi obsežne nove gradnje za razvoj turizma. Sredstva za razvoj turizma se odpravajo večinoma enostransko, zgolj za pridobitev nastanitvenih in restavracijskih zmogljivosti in za tista óžja komunalna dela, ki so v neposredni zvezi s funkcionalnostjo objekta. Za gradnjo komunalnih infrastruktur kot so na primer vodovodi, kanalizacija, ceste in parkirni prostori, parki in ozelenitve, javna razsvetljava itd., pa sredstev ni na razpolago oziroma so sredstva, ki se v ta namen oblikujejo, nezadostna za reševanje najbolj perečih problemov.

V letu 1962 je bila dokončana rekonstrukcija Rižanskega vodovoda, kar je že omogočilo začasno boljšo oskrbo z vodo na obalnem območju. V teku so tudi manjše rekonstrukcije na drugih območjih. Zelo resen problem pa je pomanjkanje vode, do katerega pride zlasti v sušnih letih na kraških območjih. Pereči problemi v zvezi z neurejeno preskrbo z vodo se še pojavljajo v Postojni, Spodnji Vipavski, na Bovškem in drugod. Lanski program investicij v zvezi z gradnjo in rekonstrukcijo vodovodov zaradi pomanjkanja sredstev ni bil v celoti izvršen. Vodna skupnost Koper je nadalje urejala lokalne vodovode na podeželju. Najpomembnejša objekta sta bila višinski vodovod v obalnem območju in vodovod v Brancini.

Problem neurejene kanalizacije je najbolj pereč v Kopru in v ostalih obalnih mestih.

V skladu z reformo šolstva se je v letu 1962 nadaljevalo z reorganizacijo šolske mreže, da se uveljavijo primernejše oblike in metode šolanja, ki bodo bolj ustrezale pogojem in možnostim posameznih področij ter po-

trebam našega gospodarskega in družbenega razvoja. Glavni napor so bili usmerjeni na hitrejšo krepitev materialne osnove in na reševanje problemov osnovnega šolstva. Utrjevalo in razvijalo se je tudi novi sistem financiranja šolstva ter družbeno samoupravljanje v šolah.

Za potrebe osnovnega šolstva so bile v letu 1962 dograjene in izročene svojemu namenu nove osnovne šole v Ajdovščini, Kanalu in Kopru. Izvršene so bile nadzidave osnovnih šol v Mostu na Soči in Smarjah pri Kopru ter manjše adaptacije in izboljšave na šolah v nekaterih drugih krajih. Skupno je bilo pridobljenih približno 40 novih učilnic. Kljub novim zmogljivostim pa so pogoji šolstva spriču stalnega naraščanja števila šoloobveznih otrok v nekaterih občinskih in ostalih središčih še vedno nezadovoljivi ter se stanje in možnosti normalnega pouka iz dneva v dan bolj zaostrejuje. Pri tem naj omenimo zlasti Ilirsko Bistrico, kjer je novo šolsko poslopje v gradnji že dve leti in propada zaradi pomanjkanja sredstev. Tudi v nekaterih drugih krajih dela na šolah počasi napredujejo, ker ravno tako primanjkuje finančnih sredstev (Izola, Črnice itd.). Stanje šol in potrebe po novem učnem prostoru v večini krajev terjajo odločnejših ukrepov. S sredstvi proračunov ljudskih odborov in šolskih skladov se do sedaj ti problemi niso mogli uspešno reševati spriču velikih potreb po financiranju tekočih izdatkov, zlasti zaradi relativno hitrejšega naraščanja osebnih dohodkov.

Za potrebe strokovnega šolstva je bilo v lanskem letu dograjeno večje poslopje višje in srednje pomorske šole v Piranu, kjer je omogočen študij nad 200 gojencem. V zaključni fazi gradnje je tudi poslopje izobraževalnega centra z internatom v Izoli, ki bo po najnovejših predlogih namenjen gostinskemu delavcem, medtem ko sta v gradnji industrijski šoli za lesno stroko in za elektro-gospodarstvo v Novi Gorici.

Precejšnja sredstva so bila vložena tudi za obnovitvena dela in opremo manjših šol, predvsem gimnazije in osnovne šole v Kopru in Piranu ter osnovne šole v Izoli.

V razvoju šolstva v lanskem letu ugotavljamo znaten napredek, vendar nekateri zakonski predpisi in priporočila, predvsem s področja financiranja šol, oblikovanja dohodka in delitve osebnih dohodkov ter vloge, ki naj jo imajo organi družbenega samoupravljanja na gospodarjenje, še niso sprovedeni v življenje v takšni meri, kot bi bilo želeli. Od konsolidacije in usposobitve teh faktorjev, pa tudi zavodov za prosvetno pedagoško službo, bo v marsičem odvisen nadaljnji in še uspešnejši razvoj šolstva tako po vsebinski kot po materialni plati.

V kulturno-prosvetni in telesnovzgojni dejavnosti, če izvajamo gradnjo novega poslopja Radio Koper, so bila vložena sredstva tudi v lanskem letu mnogo preskromna, da bi mogli na tem področju z materialne strani zaznamovati vidnejši napredek. Osnovni razlog za to je v pomanjkanju finančnih sredstev. Kljub skromnim sredstvom pa je bilo v lanskem letu prenovljenih in opremljenih več manjših kulturno-prosvetnih in telesnovzgojnih objektov, med katerimi naj omenimo zlasti ureditev umetniške galerije v Piranu in preureditev kulturnega doma v Postojni. V teku pa so tudi obnovitvena dela na gradu Branik, gledališču »Tartini« v Piranu in v kulturnem domu v Sežani.

Nadaljnje razvijanje družbenega samoupravljanja in sistema delitve dohodka v zdravstvenih zavodih, kakor tudi izredni ukrepi, ki so bili sprejeti na področju zdravstva za stabilizacijo cen storitev in za porabo sredstev skladov socialnega zavarovanja, so ugodno vplivali na izboljšanje stanja v zdravstvenih službah v lanskem letu. Naglo naraščanje izdatkov za zdravstveno varstvo in visok odstotek izostankov z dela, ki so bili značilni za prvo polovico leta 1962, so ob

koncu drugega polletja padli na normalno povprečje. K temu so pripomogli zlasti novi predpisi, katerih osnovni namen je bil približati službo socialnega zavarovanja neposrednim zavarovancem, tako da le-ti postajajo tudi neposredni upravljavci skladov in pridobijo večji vpliv na kvaliteto storitev in gospodarjenje, hkrati pa tudi večjo kontrolo nad potrošnimi sredstvi in delovanjem posameznih zdravstvenih služb. Pri tem naj omenimo zlasti oblikovanje treh komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja.

Med pomembnejše materialne in organizacijske pridobitve na področju zdravstva v preteklem letu štejemo nova zdravstvena domova v Kopru in Novi Gorici, novo centralno lekarno v Novi Gorici, preselitev internega oddelka splošne bolnice v Kopru v primernejše prostore v Ankaran ter ureditev in izboljšanje opreme v ambulantah in drugih zdravstvenih enotah. Poleg tega naj omenimo še združitev domov in lekarn v en sam zavod na območju posameznih občin.

Glede strokovnosti zdravstvenih delavcev se stanje sicer stalno izboljšuje, predvsem z organiziranjem raznih tečajev in seminarjev. Še vedno pa se občuti pomanjkanje po kadrih v nekaterih zdravstvenih službah, zlasti v zobozdravstvu. V letu 1962 je v okraju odpadlo na enega zdravnika splošne prakse okoli 3.500 prebivalcev.

Poseben problem še vedno predstavljajo zdravstveni centri, ki organizacijsko in kadrovske še niso konsolidirani in zaradi tega še ne izpolnjujejo vseh tistih nalog, zaradi katerih so bili ustanovljeni.

Med važnimi momenti, ki so pripomogli k nadaljnjemu razvoju socialnega varstva v našem okraju, so nedvomno bili tudi resolucija o nalogah komun na področju socialnega varstva, ki poudarja važnost in nujnost sodobnejše in bolj humane oblike skrbi za človeka, ter resolucija in priporočila komunam in stanovanjskim skupnostim za razvijanje otroškega varstva. Na osnovi teh smernic so začeli organi socialnega varstva pri občinskih ljudskih odborih v preteklem letu intenzivno proučevati potrebe po organiziranem varstvu otrok zaposlenih staršev in skušali reševati vso ostalo socialno problematiko bolj načrtno in strokovno. Posebno skrb se je tudi posvečalo odstranjevanju in omilitvi novih socialnih problemov. Pri tem naj omenimo zlasti ustanovitev centra za socialno delo v Novi Gorici. K izboljšanju službe socialnega varstva so pripomogli tudi bolj usposobljeni in izšolani kadri.

Gibanje osebnih dohodkov zaposlenih v družbenem sektorju je bilo v letu 1962 pod močnim vplivom proizvodnih nihanj ter podvzetih ukrepov za stabilizacijo gospodarstva in za odpravo raznih ekcesov. Razmeroma visoko naraščanje osebnih dohodkov v letu 1961 in neskladnost tega naraščanja z gibanjem produktivnosti, se je nadaljevalo tudi v letu 1962, vendar je bila dinamika osebnih dohodkov zaradi zastajanja proizvodnje umerjenejša ter ob upoštevanju naraščanja življenjskih stroškov tudi bolj skladna s produktivnostjo.

V primerjavi z letom 1961 so osebni dohodki v gospodarstvu porastli za 18,5 odstotka, vendar moramo pri tem upoštevati, da se to povečanje v glavnem sklada s porastom življenjskih stroškov, zaposlenosti in produktivnosti dela. Na takšen razvoj osebnih dohodkov v lanskem letu so v dobri meri vplivala tudi prizadevanja delovnih kolektivov za boljše gospodarjenje in iskanje pravilnejših razmerij in meril pri delitvi čistega dohodka na osebne dohodke in sklade, deloma pa tudi neposredne družbene intervencije pri delitvi osebnih dohodkov.

Glede razponov osebnih dohodkov ugotavljamo, da se delež zaposlenih v gospodarstvu, ki prejema mesečno do 25 tisoč dinarjev, naglo zmanjšuje. Izboljšuje pa se še naprej delež pri srednjih in deloma tudi pri višjih skupinah.

Drugi del

PREDVIDENI RAZVOJ V LETU 1963

Glede na doseženi razvoj gospodarstva v zadnjih letih ter podane materialne in družbene pogoje pričakujemo, da bosta družbeni bruto proizvod in družbeni proizvod naraščala takole:

	v milijonih dinarjev v tekočih cenah		Indeks	
	1962	1963	63/62	62/61
Družbeni bruto proizvod	154206	176364	114.4	108.9
Družbeni proizvod	68859	79475	115.4	110.5

Ob takšnem naraščanju družbenega proizvoda bi se narodni dohodek na prebivalca, ki je v letu 1962 znašal 286 tisoč dinarjev, povečal v letu 1963 na 330 tisoč dinarjev.

Po posameznih panogah je predviden naslednji porast družbenega proizvoda:

	Indeks		1962	1963	63/62	62/61
	1962	1963				
Industrija	26104	30620	117.3	112.7		
Kmetijstvo	12230	15460	126.4	99.2		
Gozdarstvo	1593	1339	84.0	110.3		
Gradbeništvo	3816	4265	111.8	109.5		
Promet	11579	12434	107.4	111.8		
Trgovina	6748	7549	112.0	115.5		
Gostinstvo	1905	2237	117.4	120.6		
Obrt	3733	4301	115.2	112.6		
Komunalna in ostala dejavnost	1151	1270	110.3	146.0		

Na tej osnovi bi v letu 1963 dosegli visoko dinamiko rasti proizvodnje, izvoza in produktivnosti ter ustvarili ugodne pogoje za razvoj gospodarstva, realne osebne potrošnje in družbenega standarda.

INDUSTRIJA

Industrijska proizvodnja bo v letu 1963 predvidoma porastla za 17 odstotkov. Na tako visok porast bodo vplivali aktivizacija dograjenih kapacitet in tistih, ki bodo dokončane v letu 1963, dosežene izkušnje v novem gospodarskem sistemu, zlasti glede prilagajanja proizvodnje zahtevam trga, boljša organizacija tehnoloških procesov, poglobljanje kooperacijskih odnosov, večja specializacija proizvodnje in boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Nadaljnje razvijanje delavskega samoupravljanja ob izpolnjevanju notranje organizacije ter obračuna po ekonomskih enotah bo nedvomno bistveno vplivalo na izpolnjevanje plana.

Po posameznih strokah bo gibanje proizvodnje predvidoma naslednje:

	Indeksi		1962	1963
	1962	1963		
VSA INDUSTRIJA	109	117		
Elektroindustrija	95	93		
Premog	105	119		
Barvasta metalurgija	107	107		
Nekovine	181	105		
Kovinska industrija	96	124		
Ladjedelništvo	145	110		
Elektroindustrija	106	130		
Kemična industrija	161	121		
Industrija gradbenega materiala	113	107		
Lesna industrija	102	117		
Tekstilna industrija	137	123		
Industrija usnja in obutve	95	103		
Živilska industrija	120	118		
Ostala industrija	97	119		

Okoli 60 odstotkov planiranega povečanja proizvodnje bodo omogočile nove oziroma razširjene kapacitete, usposobljene v letih 1962 in 1963. Nove zmogljivosti bodo vplivale

na porast proizvodnje predvsem v lesni, elektro, kovinski, tekstilni in živilski industriji.

Na povečanje proizvodnje bo vplival tudi večji izvoz in predvidena boljša oskrba z domačim in uvoženim reprodukcijskim materialom. Predvidena poživitev investicijske dejavnosti bo povečala predvsem potrošnje gradbenega materiala. Izvoz bo tudi v letu 1963 naraščal hitreje kot proizvodnja in se bo njegov delež v celotni proizvodnji povečal od 20 na 22 odstotkov.

V letu 1963 bo vloženih v industrijo okoli 5.100 milijonov dinarjev ali 18 odstotkov več kot v letu 1962. Investicije bodo skoraj še enkrat večje kot znaša amortizacija osnovnih sredstev. Tak tempo investicijskih vlaganj je nujen, če upoštevamo precejšnjo zastarelost obstoječih zmogljivosti in potrebo po hitri modernizaciji proizvodnih procesov.

Vlaganja bodo usmerjena v glavnem na dokončanje že začelih rekonstrukcij in na nekatere nove objekte. Od skupnih investicij v osnovna sredstva industrije odpade okoli 23 odstotkov na gradbena dela, 77 odstotkov na opremo in ostalo. Največja vlaganja so predvidena v kovinski, živilski, elektro in lesni industriji.

Planirani porast proizvodnje bo terjal maksimalno prizadevnost vseh proizvajalcev ter visokokvalificiranega in vodilnega kadra. Problem kadra, ki se ponekod nesistematično rešuje, bi lahko resno oviral ekonomičnost proizvodnje in rentabilno aktivizacijo vložnih sredstev.

Zaposlitev v industriji naj bi porastla za 3 odstotke. Vrednost proizvodnje na zaposlenega bi se tako povečala za okoli 14 odstotkov. Ta porast bo možen predvsem zaradi modernizacije proizvodnih postopkov in delno zaradi boljše organizacije dela.

V proizvodnji premoga bo rudnik Sečovlje v glavnem dokončal rekonstrukcijo in prešel v redno proizvodnjo.

V rudniku živega srebra Idrija se efekt prve faze rekonstrukcije odraža predvsem v boljšem izplenu metala in s tem v možnosti izkoriščanja siromašne rude. Druga rotacijska peč, ki bo vgrajena v glavnem v letu 1963, pa bo znatno vplivala na povečanje proizvodnje.

V nekovinah je proizvodnja soli planirana na osnovi povprečja zadnjih let, ki je za skoraj 8 tisoč ton manjša kot v letu 1962, ko je bila letina ugodna. Podjetje bi moralo čimprej proučiti možnost rekonstrukcije in modernizacije proizvodnega postopka, sicer bo ogroženo rentabilno poslovanje.

TOS Hrpelje proučuje možnosti nadaljnje razširitve in izpopolnitve opreme, da bi dosegli večjo stopnjo obdelave in izboljšali rentabilnost poslovanja. Dosedanja vlaganja še niso ustvarila zadostnih pogojev za modernizacijo proizvodnega postopka.

Kovinska industrija, ki je zastopana v celotni industrijski proizvodnji z okoli 23 odstotki, bo v letu 1963 nadaljevala s porastom proizvodnje, ki je dokaj konstanten, če izključimo vpliv Tomosa. Znatna sredstva, vložena v preteklih letih, so odprla dobre perspektive razvoja, čeprav obstojajo še razni problemi pri surovinah in delno pri plasmu. V tej stroki obstojajo velike možnosti za specializacijo proizvodnje in za tesne kooperacijske odnose tako v kovinski stroki sami kot s podjetji elektroindustrije. Podjetja bodo morala uskladiti svoje programe in doseči tako stopnjo specializacije, ki bo omogočila maksimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Investicije v osnovna sredstva, ki bodo v letu 1963 znašale okoli 830 milijonov, predstavljajo skoraj eno desetino nabave vrednosti osnovnih sredstev kovinske stroke. Glede na to, da ta znesek presega za okoli 250 milijonov odpisa osnovnih sredstev, je s takim vlaganjem do neke mere zagotovljen tehnični napredek pod pogojem, da se tempo vlaganj v prihodnjih letih postopno povečuje. Pri tem je treba upoštevati,

da je tempo razvoja tehnike hiter, sedanji način odpisov pa neekonomski.

Tovarna Tomos bo predvidoma povečala proizvodnjo mopedov za okoli 45 odstotkov, s čimer naj bi zagotovila boljše izkoriščanje zmogljivosti, povečala ekonomičnost, rentabilnost in produktivnost. Potrebno bo pospešiti proučitev perspektivnega razvoja podjetja tako s stališča proizvodnje kot s stališča trga.

Glede na planirano povečanje proizvodnje in na probleme, ki so se pojavili v lanskem letu, bo treba čimprej izboljšati gospodarjenje, predvsem utrditi komercialno službo, zagotoviti večji izvoz, izboljšati organizacijo dela, racionalno zaposliti delovno silo in izboljšati poslovne odnose s kooperanti.

Podjetje Mehanotehnika bo pridobilo nove proizvodne prostore, zato bo tudi proizvodnja hitreje naraščala. Izpopolnitev opreme bo omogočila hitrejši izvoz in povečanje asortimenta.

V podjetju Gostol v Novi Gorici bodo povečali proizvodnjo za okoli 24 odstotkov, predvsem zaradi dosedanjih vlaganj. Nadaljevali bodo z izgradnjo obdelovalne hale, dopolnjevali strojno opremo in se pripravili na rekonstrukcijo livarne. To je tem bolj potrebno, ker so zmogljivosti livarn v republiki v nesorazmerju s potrebami kovinske predelovalne industrije. Podjetje bo moralo razvijati specializacijo proizvodnje in poiskati primerne kooperacijske oblike tako s podjetji kovinske stroke kot z elektroindustrijo.

Tovarna igel TIK Kobarid bo v letu 1963 začela z rekonstrukcijo, ki bo zaključena v letu 1964. S tem bo podjetje sposobno proizvajati v večjih serijah in bo tako lahko uspešno nastopilo v tujini.

V podjetju Vozila Sempeter je predvidena nadaljnja specializacija in prehod na mehanizirano proizvodnjo in večjo delitev dela. Osnovni proizvodi bodo tovarne prikolice in cisterne. Predvidevajo pomembne kooperacijske odnose z domačimi in tujimi proizvajalci, ki jim bodo omogočili serijsko proizvodnjo določenih delov in uveljavljanje tako na domačem kot na tujem trgu.

Proizvodnja v Ladjedelnici Piran bo tudi letos usmerjena v glavnem na gradnjo ladij za izvoz. Podjetje bo moralo še nadalje poglobljati kooperacijske odnose z drugimi proizvajalci in skrbeti, da bodo ti odnosi uspešnejši. Letos nameravajo izpopolniti opremo in izvršiti manjše adaptacije delavnic, kar naj bi omogočilo boljšo organizacijo dela in povečanje produktivnosti.

Elektroindustrija bo povečala proizvodnjo za okoli 3 odstotke. Največje povečanje je planirano v podjetju Iskra Sempeter, kjer bodo nadaljevali z investicijskimi vlaganji. Zaradi ponovne centralizacije so postali ekonomska enota Iskre Kranj in bo nadaljnji razvoj povezan z razvojem celotnega podjetja. V enakem položaju je tudi obrat Iskre v Sežani. Obrat je slabo opremljen, zato je predvidena večja mehanizacija montaže in izpopolnitev opreme.

ETA Cerkljevo bo nadaljevala s hitrim porastom proizvodnje. Proizvodnja elektrotermičnih aparatov in ostalih izdelkov bo porastla za okoli 80 odstotkov. Tržne razmere so ugodne, nadaljnje investicije pa bodo omogočile racionalnejšo organizacijo proizvodnega procesa in razširitev podjetja. Poskrbeti bodo morali za nadaljnjo specializacijo in za sodelovanje z drugimi proizvajalci, pri izvozu pa doseči tako realizacijo, ki bo krila potrebe po uvozu surovin.

Podjetje Avtoelektro Tolmin se je preselilo v nove prostore. Montirali so novo tunnelsko peč za odžiganje visokozahtevnihih keramičnih artiklov. Podjetje bo prešlo na serijsko proizvodnjo. Predvidevajo razvoj v dveh smereh, in sicer keramiko in kovinarstvo, kar bo treba še proučiti glede na možnosti specializacije in kooperacije.

V kemični industriji bo podjetje Iplaspovečalo predvsem proizvodnjo umetnih smol

in penastih mas. Letos bo dograjen obrat za proizvodnjo penastih mas z zmogljivostjo 500 ton letno. Podjetje se bo moralo kar najbolj angažirati za pravočasen začetek gradnje tovarne za proizvodnjo poliestrskih vlaken in pravočasno poskrbeti za strokovni kader, ki bo lahko obvladal proizvodni proces in poskrbel, da že v začetku polno izkoristijo postavljene zmogljivosti.

Industrija gradbenega materiala bo povečala proizvodnjo za 7 odstotkov. Planirano povečanje temelji predvsem na pričakovani poživitvi investicijske dejavnosti in na povečanem izvozu. V cementarni Anhovo bodo začeli z modernizacijo obrata salonita, ki bo omogočila kvalitetnejšo proizvodnjo, občutno povečala proizvodnjo predvsem salonitnih cevi in znižanje proizvodnih stroškov.

Zaradi nekoliko boljše opremljenosti kraških kamnolomov bo proizvodnja marmornih blokov hitreje naraščala kot v zadnjih letih. Vendar bo treba nadaljevati z izpopolnjevanjem opreme, ki bo kar najbolj povečala proizvodnjo in izvoz.

Proizvodnja opečnih izdelkov bo v letu 1963 narasla za okoli 17 odstotkov. Opekarna Obrov bo začela redno obratovati. Da bi izboljšali tržne razmere, bi bilo potrebno tesnejše sodelovanje med opekarnami in gradbenimi podjetji ter boljša koordinacija pri izvozu opeke. Izvoz se bo precej povečal, med drugim tudi zaradi boljših in pravočasnih priprav. V opekarni Obrov bo treba še posebno skrbno izvršiti vse priprave, da bi proizvodnja v sezoni nemoteno potekala in da bi bile nove zmogljivosti smotrno izkoriščene.

Proizvodnja v lesni industriji bo letos porastla za okoli 17 odstotkov predvsem zaradi novih kapacitet v podjetju Lesonit Ilirska Bistrica in v Tovarni pohištva Nova Gorica, kakor tudi zaradi izvršenih investicijskih vlaganj v podjetjih Lipa Ajdovščina, »22. julij« Idrija in v nekaterih drugih podjetjih. Povečala se bo predvsem proizvodnja končnih proizvodov, kajti razpoložljiva lesna masa ne dovoljuje povečanja proizvodnje rezanega lesa iglavcev. Zato je treba obstoječe surovine kar najbolj izkoristiti in jih oplemenjevali. Lesno industrijska podjetja nabavljajo okrog tri četrtine hlodovine za furnir v drugih krajih. Dotok te se postopoma zmanjšuje, kakovost pa slabša. To zavira boljše izkoriščanje zmogljivosti in zožuje izbiro furnirja. Tako nastajajo težave v proizvodnji pohištva, kar preprečuje uspešnejši nastop na zunanjem trgu.

V prodaji furnirja je treba izvršiti večjo klasifikacijo po kakovosti in diferenciacijo v cenah. Problem furnirja bi morala lesna industrija kompleksno rešiti v okviru zbornice in združenja.

Za ublažitev težav, ki nastopajo v proizvodnji pohištva zaradi pomanjkanja, slabe izbire in kakovosti okovja, lakov in lepil, bi bilo nujno navezati tesnejše sodelovanje s kovinsko in kemično industrijo.

Da bi bolje izkoristili razpoložljivo lesno maso, bi bilo treba temeljito proučiti možnost za modernizacijo žagarskih zmogljivosti in za vskladiitev letih z razpoložljivo hlodovino.

V podjetjih lesne industrije se pomanjkanje kadrov že občuti v proizvodnji, ki ponekod celo stagnira, in v komercialni dejavnosti, ki slabo proučuje tržišče.

Lesna industrija ima pomembno mesto v izvozu, saj temelji skoraj izključno na domači surovinski osnovi. Ta stroka ustvarja v okraju Koper nad 28 odstotkov izvoza in industrije. Obstojajo pa še precejšnje možnosti za njegovo nadaljnje povečanje.

V tekstilni industriji bo proizvodnja porasla za okoli 23 odstotkov. Porast se nanaša predvsem na tekstilno tovarno v Ajdovščini, kjer bo nova predilnica obratovala predvidoma s polno zmogljivostjo. V novi predilnici je delovna sila že priučena, uvedli so tretjo izmeno in je zato pričakovati zna-

ten porast produktivnosti. Osnovni problem predstavlja preskrba s surovinami in **uvoza**.

V tovarni volnenih izdelkov »Bača« Podbrdo imajo težave s proizvodnjo in prodajo. Popolna odvisnost od kontingentov surovin in slabo prilagajanje tržnim razmeram je povzročilo stagnacijo podjetja. Za izhod iz tega položaja bo treba proučiti tudi možnosti integracije in specializacije.

V stroki usnja in obutve bo proizvodnja občutno porastla v tovarni čevljev »Jelen« Tolmin. Proizvodnja v tovarni usnja Miren pa stagnira zaradi zastarele opreme, nesodobnega tehnološkega procesa, pomanjkanja surovin in kadrov ter močne konkurence sodobno opremljenih podjetij. Problem obstoja tega podjetja bodo morali pristojni faktorji čimprej temeljito proučiti. Proizvodnja čevljev bi se morala bolj prilagajati trgu, uporabljati bi morali cenejše materiale, proizvajati lažjo in cenejšo obutev ter ji dati z izbranimi modeli in finišem lep izgled.

Proizvodnja v živilski industriji naj bi tudi letos močno porasla, predvsem zaradi novih kapacitet, zgrajenih v lanskem letu. Obrat hranil v prahu v podjetju »Delamaris« Izola bo proizvedel 500 ton novih proizvodov v vrednosti okoli 900 milijonov dinarjev.

Vlaganja v živilsko industrijo bodo letos še enkrat večja kot v letu 1962. Investiranih bo okoli 820 milijonov dinarjev ali 16 % od skupno predvidenih vlaganj v industrijo. Usmerjena bodo predvsem na rekonstrukcijo in razširitev v podjetjih »Fructal« in »Mlinotest« Ajdovščina, v izpopolnitev opreme za proizvodnjo antipast v Delamarisu in za postopno širjenje kapacitet v obratu TOK v Ilirski Bistrici. Nova investicijska vlaganja bodo že v letu 1963 delno vplivala na hitrejši porast proizvodnje, močnejše pa se bo to odrazilo v naslednjih letih.

Živilski obrati bi morali povečati nabavo kmetijskih surovin v bližnji okolici; v ta namen naj bi se tesneje povezovali s kmetijskimi proizvajalnimi organizacijami in sklepali dolgoročne pogodbe.

Realizacija plana industrije za leto 1963 bo terjala maksimalno prizadevnost vseh proizvajalcev in ostalih zainteresiranih činiteljev, zlasti gospodarske zbornice. Predvsem pa bo treba pri delu uveljaviti večjo sistematičnost, disciplino in odgovornost.

Gospodarske organizacije bodo morale povečati prizadevanja za boljše gospodarjenje. V ta namen naj temeljito proučijo osnovne pogoje poslovanja in določijo svoje mesto v celotnem gospodarstvu. Proizvodne zmogljivosti, obratna sredstva in delovna sila morajo biti v optimalnem razmerju, tako da se doseže najnižje stroške na enoto proizvoda. V ta namen je nujno nenehno proučevati in izpopolnjevati proizvodne procese ter izkoriščati sodobna dognanja na področju organizacije dela in tehnologije.

Obračun proizvodnje po ekonomskih enotah je treba izpopolniti tako, da bo možno dejansko meriti uspehe posameznih enot.

Delavsko samoupravljanje bo treba še naprej krepiti, vse člane kolektivov pa strokovno izpopolnjevati in jih seznanjati z nalogami gospodarske organizacije.

Da bi prišli do optimalnih rezultatov, je treba proizvodnjo hitreje prilagajati trgu. Zato je nujno izboljšati komercialno službo, ki naj sistematično proučuje tržišče.

Izvoz naj postane sestavni del programov podjetij, saj je marsikje od povečanega izvoza odvisna proizvodnja sama.

Hiter razvoj tehnike v svetu in dokajšnja zastarelost osnovnih sredstev v naših podjetjih terjajo pospešeno vlaganje v modernizacijo proizvodnih zmogljivosti. Vsaka nova investicija naj bo temeljito proučena, da bo dala hitre in maksimalne učinke. V ta namen se je treba posluževati obstoječih raziskovalnih ustanov, v večjih podjetjih pa utrditi razvojne službe. Družbena investicijska sredstva se ne bi smela uporabiti, dokler ni zagotovljeno, da bodo v največji možni meri

izkoriščeni dosežani znanstveni dosežki in da bo z njimi dosežena maksimalna ekonomičnost proizvodnje.

Z dobro organizacijo dela in racionalno razporeditvijo delovne sile naj se nenehno dviga produktivnost, ki mora postati osnova za uspešnejšo delitev po delu. Skrb za večjo produktivnost mora zajeti tudi delovno silo, ki ne dela v neposredni proizvodnji. V ta namen naj se izboljša organizacija uprave in prodaje in strokovni sestav kadrov. Doseči je treba pravilno razmerje med tem kadrom in tistim, ki dela v neposredni proizvodnji.

Problemu kadra je treba posvetiti posebno pozornost. Podjetja, komune in gospodarstva zbornica naj sestavijo dolgoročne študije in ukrepe vse potrebno, da bo dotok strokovnjakov konstanten in v skladu s potrebami. Tem potrebam naj se prilagodi tudi organizacija strokovnega šolstva.

Dosedanja razdrobljena proizvodnja in marsikje prevelik asortiment zavirajo specializacijo in serijsko proizvodnjo, onemogočajo znižanje proizvodnih stroškov in zavirajo izvoz. Zato je nujno pospešiti integracijo in utrditi razne oblike sodelovanja, ki pa mora biti ekonomsko upravičeno.

Specializacija proizvodnje je osnovni pogoj za uspešnejše gospodarjenje v vseh panogah in strokah ne glede na velikost podjetja. Še posebno pa je važna za celo vrsto manjših podjetij, ki proizvajajo na obrtniški in polobrtniški način in jim ta dovoljuje trenutne uspehe le zaradi konjunkturalnih razmer na trgu, ne pa zaradi realnih proizvodnih stroškov.

Vsa podjetja, ki še nimajo perspektivnega programa lastnega razvoja, naj ga čimprej izdelajo.

Tudi že obstoječe programe bo treba marsikje izpopolniti. Pri tem bo treba upoštevati možnosti in zahteve po integraciji in specializaciji proizvodnje in možnosti učinkovitejših vključitev v mednarodno menjavo.

KMETIJSTVO

Ob normalni letini se bo kmetijska proizvodnja povečala za okoli 29 odstotkov, v primerjavi z letom 1961 pa za 6 odstotkov. Tako visok porast je v precejšnji meri odraz izpada kmetijske proizvodnje v letu 1962. Težišče povečane proizvodnje je na družbenem sektorju, ki naj bi se v primerjavi z letom 1962 povečala za 60 odstotkov. Ker so urejeni zemljiški kompleksi osnova za nadaljnje večanje proizvodnje in za ekonomske procese dela, bodo kmetijska posestva pospešila arondacijo in z nakupi povečala obdelovalne površine za okoli tisoč hektarov. Ob koncu leta 1963 bi družbeni sektor razpolagal z okoli 6.800 ha obdelovalnih površin, kar predstavlja 8,7 odstotka vseh obdelovalnih površin v okraju. Najmočnejše nameravata povečati svoje obdelovalne površine KZ Postojna in KZ Gorica.

Pogodbena proizvodnja z zasebnimi proizvajalci naj bi v prihodnjem letu zajela približno 10.900 ha zemljišč. Uspeh proizvodnje v kooperaciji bo odvisen predvsem od prizadevanja samih kmetijskih zadrug in posestev pri organiziranju najprimernejših oblik sodelovanja. Z razvojem družbenega sektorja se pojavljajo številne možnosti za kooperacijsko proizvodnjo, ki bi dajala družbenim obratom reprodukcijski material (stela, koruznica, teleta za pitanje itd.). Poleg tega pa je treba pogodbeno proizvodnjo usmeriti predvsem na določene tržne viške, za proizvodnjo katerih obstojajo najugodnejši ekološki pogoji.

Pri poljedelstvu je predviden močan porast vrtnarstva. Znatno naj bi se povečala proizvodnja raznih vrst zelenjave in krompirja, in to predvsem v družbenem sektorju. Za proizvodnjo ranih in ozimnih vrtnin so zelo ugodni pogoji v obalnem območju ter v spodnji Vipavski dolini. V obalnem območju

ju bodo letos kmetijske zadruge pridelovale vrtnino na približno 450 ha površin. Poleg tega bodo pripravili pogoje za razširitev in osnove nove vrtnarskih obratov. Z zgraditvijo pregrade v Vanganelu bo zagotovljeno namakanje zemljišč za vrtnine v tej dolini. V izolanski dolini pa bi bilo potrebno zgraditi manjše akumulacijske baze za namakanje. V spodnji Vipavski dolini, ki ima poleg ugodnih klimatskih in talnih pogojev tudi zagotovljeno vodo za namakanje, pa je treba v tem letu urediti kompleks vsaj tridesetih hektarov za vrtnarsko proizvodnjo.

K nadaljnjemu razvoju vrtnarske proizvodnje bo treba pritegniti oskrbovalna podjetja iz večjih potrošniških središč in predelovalno-industrijska podjetja, ki naj bi s sredstvi podprla predvideni razvoj in z dolgoročnimi pogodbami zajamčila odkup proizvodnje.

Proizvodnja vrtnin v privatnem sektorju stalno pada, zato je naloga družbenih posestev, da organizirajo proizvodnjo, s katero bodo to praznino izpolnili. Vrtnarski obrati naj gojijo predvsem tiste vrtnine in sorte, po katerih je na domačem in tujem tržišču največje povpraševanje; to so zlasti zgodnje, jesenske in zimske vrtnine. V letu 1963 računamo, da bo družbeni sektor proizvedel 240 ton graha, 3.260 ton paradižnika, 1.300 ton krompirja itd.

Za proizvodnjo potrebnih sadik so zadruge v obalnem območju že v letu 1962 začele z gradnjo rastlinjakov in toplih gred ter bodo ta dela v letu 1963 nadaljevale. Prav tako nameravata v tem letu zgraditi rastlinjake kmetijska zadruga Sempeter in vrtnarija »Lada«.

Vrtnarska proizvodnja zahteva pri sedanjih stopnji mehanizacije precej delovne sile. Zato je uspeh predvidene proizvodnje odvisen tudi od zagotovitve stanovanjskih prostorov za sezonske delavce ter od izboljšanja življenjskih pogojev stalnim delavcem.

Da se zagotovi stalen in kvaliteten pridelek vrtnin, krompirja in drugih poljščin, je potrebno kvalitetno seme. Sedaj proizvajajo seme za svojo porabo vsako posestvo zase. Zato naj bi gospodarska zbornica v sodelovanju s kmetijskimi organizacijami proučila možnost organizacije enotne službe za proizvodnjo semen za potrebe celotnega okraja. Viške semen bi se plasiralo na druga območja.

Ker je vzrok za nizke pridelke krompirja v veliki meri v uporabi nepotrjenega in neakovostnega semena, je treba v tem letu podvzeti vse ukrepe za pridelovanje dobrega semenskega krompirja, pridelovalce pa že letos oskrbeti s kakovostnim semenom. Kjer je to potrebno, naj se zagotovi zatiranje krompirjevih boleznih in škodljivcev ter doseže pravilno nego posevkov tudi z odloki o agrotehničnem minimumu.

V živinorejskih območjih je treba posvetiti posebno skrb proizvodnji kvalitetne krme za živino. Travnike je treba dobro gnojiti, pridelek pa pravilno konzervirati. Preiti je treba k čredinski paši, kajti pri pašnem načinu gospodarjenja so hranilne snovi znatno cenejše kot v senu. Čredinke nameravajo v tem letu urediti KZ Tolmin, KZ Idrija ter zadruga na Postojnskem.

Manjši pridelek krme v letu 1962 bo vplival na zmanjšanje števila goveje živine vse do letošnje pomladi. Zato pričakujemo, da se bo število govedi in prašičev znatno zmanjšalo. Po kritičnem zimskem prehranjevalnem obdobju bo treba začeti z večjim privezovanjem živine, da se fond goveje živine zopet poveča.

Družbena posestva predvidevajo povečanje števila goveje živine za tisoč glav, od tega 400 krav. Osnovna čreda naj bi se večala predvsem iz selekcioniranega domačega prirastka ter delno z nakupom visokoproduktivnih živali. Predvidevamo, da bo spitanih v letu 1963 v družbenih pitališčih približno 5.300 glav goveje živine. Družbena pitališča naj še nadalje iščejo boljše tehnološke re-

šitve, ki bi pripomogle k znižanju proizvodnih stroškov.

Družbeni živinorejski obrati naj skrbijo, da bodo osnovno voluminozno krmo pridelovali na lastnih zemljiščih, da bodo tako čim manj vezani na nakup.

V zadnjih letih zasledimo stalno upadanje proizvodnje mleka, na kar je poleg suše v lanskem letu vplivala predvsem preusmeritev na pitanje živine, ki je rentabilnejše. Večjo proizvodnjo mleka bo možno doseči predvsem s stimulatívnejšo ceno, občine pa naj bi podprle družbeni sektor z dajanjem regresa. Za povečanje prašičjerejske proizvodnje bodo zgradili v Hrpeljah svinjak z zmogljivostjo 130 glav za vzrejo plemenskih svinj.

Perutninarska farma v Neverkah bo v začetku tega leta dogradila obrat za vzgojo brojlerjev v Ravnah s kapaciteto en milijon brojlerjev letno. Letos je predvidena vzreja 350.000 piščancev pohancev. V začetku leta bo tudi dograjena tovarna močnih krmil. Z ureditvijo krmilnice se bodo povečale kapacitete za proizvodnjo enodnevnih piščancev, po katerih je znatno povpraševanje (predvidena proizvodnja v letu 1963 znaša 1 milijon 580 tisoč).

V ribištvo bo znašal ulov približno 2.440 ton ali 34 odstotkov več kot v preteklem letu. Nabavili bodo eno ribiško ladjo.

Za sadjarstvo in vinogradništvo so ugodni pogoji tako na Goriškem kot na Koprskem. Letos pričakujemo povprečen pridelek sadja in grozdja. Tako predvidevamo, da bo v družbenem sektorju znašal pridelek breskev 1.500 ton, to je 41 odstotkov vsega pridelka, in 2.800 ton grozdja oziroma 11 odstotkov skupnega pridelka. Zadruga v obalnem območju bodo letos obnovile 35 ha vinogradov in 5 ha breskev. Poskrbele bodo za dobro vzdrževanje in ureditev nasadov. Zadruga na Brkinskem, kjer so za sadjarstvo izredno ugodni pogoji, se bo letos omejila na vzdrževanje obstoječih jablanovih in češpljevih nasadov.

Na Goriškem je v polnem razmahu obnova na Biljenskih gričih. Ta zajema po programu 400 ha, od tega 120 ha breskev, 80 ha hrušk ter 200 ha vinogradov. Do sedaj je bilo obnovljeno 110 ha breskev ter 20 ha vinogradov, v letu 1963 pa je predvidena obnova 50 ha vinogradov, 10 ha breskev in 40 ha hrušk. Za normalen potek obnove bo treba pravočasno zagotoviti sredstva za podražitve in dodatna dela.

Glede na to, da so češnje iz našega območja zaradi ranosti in kakovosti zelo cenjene na domačem in tujem tržišču, naj bi kmetijske zadruge v večji meri zainteresirale zasebne proizvajalce za obnovo češnjevih nasadov. Poleg tega je potrebno pospešiti priprave za ureditev nasada češenj, ki ga predvideva obnoviti KG Gorica. Na obalnem območju pa naj kmetijske organizacije posvečajo večjo skrb tudi obnovi oljčnih nasadov.

Pri obnovi nasadov naj se upajajo intenzivno vzgojene oblike in izbirajo tiste sadne vrste in sorte, ki so v danih okoliških pogojih zelo rodovitne in dajo tudi kakovosten pridelek.

V letu 1963 bo končana gradnja kleti v Vipavi. Na gornjem Vipavskem, kjer so pogoji ugodni za vinogradništvo, je treba pospešiti obnovo vinogradov, da se zagotovi polno izkoriščenost vinske kleti. Združitev kmetijskih organizacij v Brdih je ustvarila ugodne pogoje za hitrejšo in večjo obnovo vinogradniških nasadov ter za boljše izkoriščanje vinske kleti.

Za čimboljše izkoriščanje ekoloških pogojev pa naj se sedanja rajonizacija kmetijske proizvodnje ponovno prouči ter vskladi z novimi pogledi in perspektivnim razvojem. V tem letu je treba postaviti tudi jasno politiko pri razvoju družbenega sektorja ter določiti okolišje, ki so predvideni za družbeno proizvodnjo. Privatnim kmetovalcem na območjih, ki niso predvidena za družbeno proiz-

vodnjo, pa je treba dati jasno in perspektivno usmeritev.

Razširitev proizvodnje na družbenih posestvih bo zahtevala tudi večje število strokovno usposobljenih in specializiranih delavcev. Da bi izobraževanje kadrov čimbolj prilagodili lastnim potrebam, bo kmetijsko gospodarstvo v Novi Gorici v sodelovanju z ostalimi kmetijskimi organizacijami organiziralo izobraževalni center za kmetijske delavce.

Skupne investicije v kmetijstvu bodo v letu 1963 znašale okoli 2.300 milijonov dinarjev. Razpoložljiva sredstva bodo uporabljena za dograditev in usposobitev objektov v izgradnji ter za učvrstitev in razvoj večjih proizvodnih obratov.

GOZDARSTVO

V letu 1963 se bo sečnja iglavcev v primerjavi z letom 1962 zmanjšala za 13 odstotkov in bo znašala 155.700 kubičnih metrov, sečnja listavcev pa se bo povečala za 7 odstotkov, in to od 249.800 kubičnih metrov na 268.000 kubičnih metrov. Zmanjšanje sečnje iglavcev in večanje sečnje listavcev je pogojeno s težnjo po uskladitvi sečnje s proizvodno zmogljivostjo gozdov. Naravni razvoj gozdov gre v smeri zabukovljenja ter je treba poleg nižje sečnje iglavcev usmerjati gojitvena dela tako, da se bo izboljševala struktura gozdov v korist iglavcev kot kvalitetnejše drevesne vrste.

V celoti bi sekali 71 odstotkov od prirastka iglavcev in 103 odstotke od prirastka listavcev oziroma 88 odstotkov od skupnega prirastka. Zaradi zmanjšanja celotne sečnje se bo zmanjšala skupna blagovna proizvodnja od 316.500 kubičnih metrov na 305.800 kubičnih metrov ali 3 odstotke. Proizvodnja lesa za mehanično predelavo se bo zmanjšala od 136.900 kubičnih metrov na 124.700 kubičnih metrov ali za 9 odstotkov. Ker se v letu 1963 znatno zaostruje problematika preskrbe papirne industrije z lesom, je treba povečati proizvodnjo celuloznega lesa, kar naj se doseže predvsem z boljšo sortimentacijo ter čiščenjem in redčenjem.

Da se kljub zmanjšani sečnji proizvede čimveč potrebnih sortimentov, je treba lesno gmoto smotno izkoriščati ter z racionalnejšo proizvodnjo večati proizvodnjo najpotrebnejših gozdnih sortimentov. Gozdno gospodarske organizacije bodo morale proizvodnjo gozdnih sortimentov prilagoditi potrebam osnovnih potrošnikov lesa, ti pa naj še hitreje nadomeščajo les iglavcev z lesom listavcev, kjerkoli so za to pogoji.

Hlodovino je treba usmerjati izključno na bazenske žage, od koder naj se preskrbujejo s surovino področna lesno-industrijska podjetja in ostali koristniki. Zaganje lesa na veneciankah pa je treba postopno ukiniti.

Zagarske kapacitete v okraju že sedaj presegajo proizvodne zmogljivosti gozdov. Zato bi vsakršno nadaljnje večanje zagarskih kapacitet to neskladnost povečalo. Potrebno je izdelati tudi študijo o surovinskem zaledju ter o zmogljivostih zagarskih obratov, o njihovi modernizaciji ter eventualnem ukinjenju zastarelih obratov. Poleg tega naj se izdela tudi dolgoročni program oskrbe lesne industrije s hlodovino. Koordinacija dela in povezanost med lesno-industrijskimi podjetji in gozdnimi gospodarstvi naj se učvrsti v okviru gospodarske zbornice.

Pri gospodarjenju s privatnimi gozdovi naj KZ razvijajo z zasebnimi proizvajalci razne oblike skupnega in dolgoročnega gospodarjenja, kar bi privedlo do postopnega združevanja proizvodnje v privatnih gozdovih.

Predvideno sposobnost gozdov je treba še nadalje pospeševati s sodobno nego, redčenjem, čiščenjem in melioracijami. Pri gojitvenih posegih se vedno bolj veča obseg nege in melioracij; ta dela se bodo v letu 1963 vršila na površini okoli 6.200 ha. Poleg urejanja novih gozdov na površini okoli 9.000 ha se

gozdna gospodarstva usmerjajo tudi na redno revizijo elaboratov.

Pri investicijah v obstoječe gozdove so največja sredstva (okoli 147 milijonov) predvidena za gradnjo (11 km) in rekonstrukcijo cest. Poleg tega se bodo znatna sredstva porabila za nabavo mehanizacije, s pomočjo katere naj se organizirajo čimbolj ekonomični procesi dela v gozdni proizvodnji. V letu 1963 bosta KZ Vipava in KG Gorica nadaljevali s saditvijo topolovih nasadov, zadruga v Brkinih pa bo uredila intenzivni nasad iglavcev na površini 50 ha.

Z združitvijo obeh okrajev je dana možnost za osnovanje enotnega zavoda za gozdomanje krasa, kar bi omogočilo uspešnejše gospodarjenje po enotnem načrtu na bivšem koprskem in goriškem območju. Za uspešno delovanje zavoda bi bilo treba nameniti potrebna sredstva v proračunih republike in politično teritorialnih enot. S temi sredstvi bi bilo treba nadaljevati predvsem potrebna izpopolnjevanja, negovalna in varstvena dela. Poleg tega naj bi se pogozdovala nova zemljišča, ki jih v goratih predeh kmetijstvo opušča.

GRADBENISTVO

V letu 1963 predvidevamo nadaljnje znatno povečanje celokupnega obsega gradbenih del, zlasti zaradi večje graditve turističnih objektov in rekonstrukcij cest, kakor tudi zaradi večjih sredstev, ki bodo na razpolago za investicije v korist družbenega standarda.

Celokupni obseg gradbenih storitev bi bil večji v primerjavi z letom 1962 za približno 14 odstotkov, in sicer bi znašalo povečanje pri graditvi objektov gospodarskega značaja 16 odstotkov, pri graditvi objektov družbenega standarda pa približno 12 odstotkov.

Za dosego predvidenega večjega obsega gradbenih storitev bo treba povečati število zaposlenih v gradbeni dejavnosti le za 3 odstotke, medtem ko bi se produktivnost povečala za nadaljnjih 8 odstotkov. To predvidevanje je zasnovano na izdatnejših vlaganjih za razvoj gradbene operative, do katerih je prišlo v zadnjih letih in ki se bo nadaljevala tudi v letu 1963. Na porast produktivnosti bodo vplivali tudi boljša izraba mehanizacije, izboljšana organizacija dela in nadaljnje razvijanje stimulatívni oblik nagajevanja, ki jih omogoča sistem delitve dohodka. V letu 1962 so se nekatera gradbena podjetja združila in organizirala, kar bo tudi omogočilo racionalnejšo izrabo razpoložljive mehanizacije in večjo produktivnost.

Investicije za nadaljnji razvoj gradbeništva bodo v letu 1963 znašale 263 milijonov dinarjev. Ta sredstva bodo gradbena podjetja vložila v glavnem iz lastnih sredstev za povečanje mehanizacije, za nabavo prevoznih sredstev in druge opreme, kakor tudi za povečanje zmogljivosti pri obrtniških zaključnih delih, ki so ponekod še vedno ozko grlo gradbene operative. V letu 1963 naj bi se gradbena podjetja tudi v večji meri usmerila na izdelavo gradbenih elementov, deloma tudi v kooperaciji s podjetji industrije gradbenega materiala. Nove pomembnejše zmogljivosti za proizvodnjo elementov bodo postavila predvsem podjetja »Stavbenik« in SGP »Gorica«. Pri povečanju zmogljivosti za obrtniška dela naj gradbena podjetja razvijajo predvsem take obrtne obrate, ki upajajo proizvodnjo standardiziranih in tipiziranih elementov, da se tudi po tej poti pospeši prehod na montažne in polmontažne načine graditve.

Manjša gradbena podjetja imajo težave pri uvajanju mehanizacije, ker ne morejo zagotoviti zadostne izkoriščenosti težjih gradbenih strojev. Zato je treba še naprej pospeševati proces koncentracije manjših podjetij oziroma razvijati oblike poslovnega sodelovanja, ki temeljijo na združevanju sredstev za nakup določene mehanizacije in na skupni uporabi take mehanizacije.

Osnova za čimboljšo izrabo zmogljivosti in s tem za hitrejšo in cenejšo graditev je zlasti enakomerna dinamika gradenj skozi vse leto. Enakomernost in ekonomičnejši potek gradenj je sicer odvisen predvsem od investitorjev, vendar lahko tudi gradbena podjetja vplivajo na razporeditev del skozi vse leto, predvsem z graditvijo stanovanjskih objektov za trg. Obsežen program gradnje stanovanj za trg imajo podjetja SGP »Gorica«, »Stavbenik« Izola, »Primorje« Ajdovščina in Slovenija ceste.

Investitorji naj vplivajo na ekonomičnejšo graditev ter na enakomernost poteka gradbenih del s pravočasno pripravo kompletnih tehničnih dokumentacij in s tem, da pričenejo z gradnjami šele, ko so zagotovljena potrebna finančna sredstva. Važno je tudi, da investitorji omogočijo enakomerno razporeditev del pri turističnih gradnjah, katerih dokončanje je vezano na začetek turistične sezone.

Pri oddaji del naj se investitorji čim bolj poslužujejo gradbenih podjetij, ki so bolj opremljena in razpolagajo s tehničnimi kadri. Na ta način bodo prispevali k razvijanju sodobnejše organizacije gradbeništva. Da bi prispevali k stabilizaciji investicijske graditve, naj tako gradbena podjetja kot investitorji dosledno izvajajo predpise o graditvi investicijskih objektov, predvsem pa naj gradbena podjetja uveljavljajo pravico do avansov za gradbena dela.

K večji racionalizaciji dela v gradbeni operativni naj končno še v večji meri pripomorejo tudi projektivne organizacije, in sicer ne le z nadaljnjim izboljševanjem kvalitete načrtov, ampak tudi z upoštevanjem pogojev, ki omogočajo gradbenim podjetjem smotrnejšo uporabo mehanizacije in vgrajevanje tipiziranih in montažnih elementov. Tipizacija gradbenih elementov bo hkrati omogočila tudi pocenitev stroškov projektiranja, zlasti pri stanovanjskih objektih. S prilagoditvijo pogojev, ki jih določa pravilnik o projektantskih birojih, se bodo nekatere projektantske skupine še okrepile, druge pa ukinitile, kar bo vplivalo na izboljšanje splošne ravni projektantskih uslug.

V letu 1963 je treba pospešeno odstranjevati težave, ki jih povzročajo še nerešeni urbanistični koncepti za določena področja. Občinski ljudski odbori lahko učinkovito vplivajo na racionalnejšo in cenejšo graditev s tem, da poskrbijo za pravočasno rešitev urbanističnih zasnov. V tej zvezi bi bilo treba ponovno analizirati gradbene okolišče, kajti nekoncentrirana in razdrobljena gradnja je ponekod tudi razlog za neekonomično graditev.

Gradbena podjetja naj še naprej skrbijo za vzgojo in strokovno raven delavcev, upoštevajoč spremembe v načelih in metodah graditve. Za ustalitev delavcev pa je treba zanje graditi stanovanja in reševati ostale probleme, od katerih so odvisni življenjski pogoji delavcev.

PROMET

Predvideni nadaljnji razvoj gospodarstva ter porast domačega in inozemskega turizma bodo občutno vplivali na povečanje prometnih storitev. Prometna podjetja bodo morala zagotoviti še hitrejši in učinkovitejši blagovni prevoz ter boljše pogoje za potniški in tranzitni promet.

Na tej osnovi predvidevamo v letu 1963 takole gibanje prometnih storitev:

	Indeksi	
	1962	1963
	1961	1962
Ves promet	101	107
— železniški	97	99
— pomorski	96	105
— luški	128	126
— javni cestni	117	124
— PTT	111	109

Obseg prometnih storitev naj bi se povečal za okoli 7 odstotkov, število zaposlenih pa za 3,5 odstotka. Produktivnost dela bi tako porasla za okoli 4 odstotke.

Predvideni obseg prometnih uslug bo možno doseči ob ustreznem povečanju in modernizaciji zmogljivosti potniškega in tovornega prometa ter z doslednejšim sodelovanjem vseh prometnih in ostalih prizadetih dejavnosti. Sodelovanje naj bo osnovano na skupni uporabi in dopolnjevanju določenih zmogljivosti ter na integriranju določenih vrst dejavnosti, zlasti z vključitvijo režijskih vozil za te prevoze.

Investicije, ki se bodo vlagale v promet, naj bodo odmerjene tako, da bodo čimprej dale predvidene ekonomske rezultate ter omogočile razvoj prometa kot celote. Kolektivi naj v ta namen iščejo skupne interese in združujejo sredstva ter jih smotrno uporabljajo.

Od skupnega prometa bo v letu 1963 odpadlo na železniški promet okrog 38 odstotkov. Glede na to, da pretežni del tega prometa v naše okraju odpade na tranzitne prevoze, bo treba še nadalje skrbeti za napredek komercialne službe pri železniških podjetjih.

Z usposobitvijo proge Jesenice—Repentabor za mednarodni promet bo treba v letu 1963 pospešiti dogovore za tranzitne prevoze. ŽTP Gorica bo nadaljevalo z modernizacijo proge in vleke, ŽTP Postojna pa bo nabavilo 10 elektrolokomotiv, ki bodo nadomestile zlasti sedanje parne lokomotive na progi proti Ljubljani. Nadaljevalo se bo tudi z remontom proge Ljubljana—Divča in Pivka—Reka.

Pomemben delež, to je 34 odstotkov od celotnega prometa, predstavlja pomorski promet. Podjetje Splošna plovba Piran bo letos povečalo storitve za 5 odstotkov. Glede na tendenco padanja vozarin na mednarodnem pomorskem tržišču bo moralo podjetje izkoristiti vse notranje rezerve, skrbeti za modernizacijo ladjevja in pri enakih stroških znatno povečati obseg storitev. V ta namen bo tudi letos nadaljevalo s proučevanjem in iskanjem novih tržišč ter skrbelo za boljše koriščenje ladjevja. Znesek 1.196 milijonov dinarjev bo podjetje investiralo za odplačevanje dveh ladij po 7.800 BRT, ki sta v gradnji.

Znaten porast bo dosežen tudi v luškem prometu. V koprski luki so ustvarjeni pogoji za nadaljnji razvoj in se letos predvideva povečanje blagovnega prometa za okoli 26 odstotkov, predvsem na račun povečanja izvoza in tranzita. Podjetje Luka Koper bo nadaljevalo z deli na operativni obali in na poglobljanju morskega dna. Urejevalo bo tudi potrebne pristope in komunalne naprave. V sodelovanju z drugimi podjetji bo moralo skrbeti za boljše preskrbovanje ladij, izboljšati komercialno službo, ugotoviti stike s komitenti in izboljševati celotno poslovanje pri manipulaciji z blagom. Zgradilo bo okoli 7.600 kvadratnih metrov zaprtih in 21.000 kvadratnih metrov odprtih skladišč. Z združenimi sredstvi zainteresiranih podjetij se bo začelo graditi tudi kondencionirano skladišče, ki bo obsegalo 10.000 kvadratnih metrov površine in omogočilo boljše poslovanje z lahko pokvarljivim blagom. Pospeši naj se proučevanje uvajanja stranskih dejavnosti, da bo luka usposobljena za nove predelovalne operacije in za svobodno carinsko cono. Podjetje bo moralo tudi izboljšati sodelovanje s podjetji javnega cestnega prometa in železniškim transportnim podjetjem, da bi ne nastajale motnje pri prevozu blaga.

V javnem cestnem prometu predvidevamo porast prometa za 24 odstotkov. Tak porast bo omogočen zlasti zaradi povečanja vozniških zmogljivosti. V letu 1963 bodo podjetja nabavila več novih avtobusov, tovornjakov in prikolic, s čimer bo omogočena tudi boljša kvaliteta prevozov. K povečanju prometa in izboljšanju kvalitete prevozov lahko znatno pripomoreta tudi boljše izkoriščanje obstoječih zmogljivosti in izboljšana

komercialna služba. Zato bodo morala prometna podjetja uvajati tipizacijo voznega in prilagoditi organizacijo poslovanja tako, da kar v največji meri zagotovijo vozilom povratni tovor.

Proučiti bo treba možnost boljšega sodelovanja med podjetji javnega cestnega prometa, ki naj bi bilo zasnovano na skupnem vlaganju in na drugih oblikah poslovnega sodelovanja. S tem bi se povečal potencial prevoznih zmogljivosti in izboljšali odnosi med posameznimi podjetji.

Avtobusni promet je treba še nadalje razvijati in vzpostaviti zveze tudi z bolj oddaljenimi kraji, da bi tako čim bolj povezali zaledje z gospodarskimi in kulturnimi središči. Nadaljevati bo treba tudi s pripravi za gradnjo nove avtobusne postaje v Kopru.

Povečanje števila motornih vozil in naraščanje turizma ter ugodni pogoji za tranzitni promet bodo zahtevali nadaljnje izboljšanje cestne mreže. Tako se predvideva, da bodo cestna podjetja letos izvršila številna obnovitvena dela in modernizirala važnejše ceste v okraju. V ta namen bo investiranih nad milijardo dinarjev predvsem za rekonstrukcijo cest Dornberk—Sežana—Divča, Spodnja Tribuša—Zelin—Cerkno, Most na Soči—Ušnik, Valeta—Lucija ter za ureditev asfaltne prevleke na cesti Planina—Postojna, za tlakovanje serpentin na cesti Trenta—Vrščič in za dokončanje ceste Plave—Dobrovo.

Začetek del in dograditev cest bo treba prilagoditi gospodarskim potrebam, hitri aktivizaciji vloženih sredstev in racionalnemu izkoriščanju gradbenih zmogljivosti. V ta namen je treba sodelovanje med cestnimi in gradbenimi podjetji, ki naj bi omogočilo poleg smotrnejšega izkoriščanja mehanizacije tudi pravočasen zaključek del, zlasti na tistih cestah, ki lahko bistveno vplivajo na povečanje turističnega prometa. Poleg tega morajo cestna podjetja izboljšati službo vzdrževanja cest, posebno še v zimskem času.

V PTT službi se bo nadaljevalo z avtomatizacijo v telefoniji in dopolnilo obstoječe krajevno omrežje, s čimer se bo izboljšala kvaliteta in ekspanzivnost PTT uslug. Nadaljevalo se bo tudi s polaganjem medkrajevnega kabla Koper—Piran in ustanovilo pošto v Strunjanu, ki bo poslovala v turistični sezoni. PTT podjetji naj bi boljše izkoristili obstoječe zmogljivosti, k čemer naj bi pripomogle tudi najbolj elastične tarife.

TRGOVINA

Predvideni porast turističnega prometa in povečanje kupne moči domačega prebivalstva bosta omogočila nadaljnji porast prometa v notranji trgovini za okrog 10 odstotkov, od tega v trgovini na drobno za 13 odstotkov in v trgovini na debelo za 5 odstotkov.

Skladno s porastom prometa na drobno bo potrebno še nadalje večati prodajni prostor. V letošnjem letu bo treba urediti več samopostrežnih trgovin in bencinskih črpalk, prodajni prostor pa povečati skupaj za okoli 3.000 kvadratnih metrov. Skupno se bo v trgovini investiralo okoli 800 milijonov dinarjev.

Da se zagotovi normalno in sodobno poslovanje trgovine ter doseže predvideni porast blagovnega prometa, bo treba še nadalje intenzivno proučevati in pospeševati reorganizacijo trgovinske mreže v smeri specializacije posameznih podjetij. Trgovinske organizacije naj razširijo svoje delovanje na širša območja. Tak razvoj bo omogočil, da se bodo detaļlisti v večji meri oskrbovali pri proizvajalcih, kar bo znižalo stroške posredovanja. V vseh večjih središčih je treba zagotoviti zadostno število ponudnikov; v ta namen naj občinski ljudski odbori na svojih območjih omogočijo odpiranje prodajalnih trgovinskih gospodarskim organizacijam s se-

dežem izven okraja, zlasti pa proizvodnim organizacijam.

Skrbeti je treba za modernizacijo prodajne mreže in v čimvečji meri uvajati sodobne načine posredstva, to je samopostrežbo. Gospodarska zbornica naj bi organizirala posebno strokovno službo za uvajanje sodobnih načinov prodaje. Podvzeti bo treba potrebne mere, da se prepreči nadaljnje samovoljno projektiranje trgovskih lokalov brez upoštevanja funkcionalnosti.

Da se izboljša založenost trgovin in poveča izbira blaga, naj trgovinske organizacije posvetijo več skrbi kontroli zaloga, zlasti pa bo potrebno izboljšati nabavno službo. Trgovinskim organizacijam, ki opravljajo blagovni promet na drobno, bi bilo treba dodeljevati obratna sredstva pod ugodnejšimi pogoji. Na življenjski standard delovnih ljudi v veliki meri vpliva način, kako trgovinske organizacije posredujejo blago. Zaredi tega naj bi tembolj skrbela za povečanje izbire blaga, za zmanjšanje stroškov posredovanja ter za izboljšanje postrežbe. Ker vsako povečanje dajatev v trgovini povzroča zvišanje cen oziroma neugodno vpliva na formiranje sredstev za sklade trgovinskih organizacij, naj bi občinski ljudski odbori ne zviševali stopnje prometnega davka in ostalih dajatev.

Spričo pomembne vloge, ki jo ima območje okraja v razvoju domačega in inozemskega turizma ter prilivu deviz iz turizma, morajo gospodarske organizacije, ki opravljajo blagovni promet, bolj skrbeti za to, da se zmogljivosti prilagodijo potrebam turizma ter da se na trgu poveča izbira blaga, namenjenega turistom. Zlasti je potrebno zgraditi nove prodajne zmogljivosti na glavnih obmejnih prehodih. Občinski ljudski odbori bodo morali zagotoviti sredstva za gradnjo teh objektov z uporabo dela sredstev iz devizne participacije ter iz bančnih in drugih virov. V širšem obsegu je v skladu s predpisi tudi potrebno uvajati posebne popuste za inozemske turiste, ki nabavljajo blago z inozemskimi plačilnimi sredstvi.

Posebno skrb bo treba posvetiti preskrbi potrošnikov s sadjem in zelenjavo, saj je bilo v tem pogledu v preteklih letih precej pomanjkljivosti; zlasti bo treba izboljšati preskrbo s sadjem v turističnih področjih, kjer naj se povečajo tovrstne prodajne zmogljivosti tudi s postavitvijo stojnic.

Trgovinske organizacije bodo morale v večji meri prilagoditi čas poslovanja potrebam potrošnikov, zlasti turistov; pri tem je potrebno tesno sodelovanje z gospodarsko zbornico.

V preteklem razdobju ni bilo dovolj storjenega za vzgojo trgovinskega kadra, problemi so bili predvsem zaradi pomanjkanja šolskega prostora. S formiranjem enotnega trgovinskega izobraževalnega centra za področje celotnega okraja obstajajo vsi pogoji, za sistematično vzgojo trgovinskih delavcev. Pri tem bo treba še posebno skrbeti za izobraževanje že zaposlenih v trgovini.

GOSTINSTVO IN TURIZEM

Večja vlaganja za povečanje turističnih zmogljivosti ter predvideni ukrepi za boljše koriščenje obstoječih prenočitvenih in drugih zmogljivosti bodo v letu 1963 omogočili porast turističnega prometa za okrog 13 odstotkov, in sicer domačega za 5 odstotkov ter inozemskega za okrog 25 odstotkov. Skladno s tem se predvideva, da se bo povečal gostinski promet za okrog 14 odstotkov ter narodni dohodek za okrog 20 odstotkov. Priliv deviz iz turizma se bo predvidoma povečal za okrog 30 odstotkov.

V tem letu se bo investiralo približno 2.100 milijonov dinarjev za povečanje restavracijskih ter prenočitvenih zmogljivosti, kakor tudi za naprave za razvedrilo gostov. S

temi investicijami bo pridobljenih 1.070 postelj v hotelih, okrog 1.900 restavracijskih sedežev, zgrajena samopostrežna restavracija v Piranu in drugo. Pretežni del sredstev bo porabljen za izgradnjo turističnih objektov v obalnem področju okraja, kjer je porast turizma najmočnejši in je računati na znaten porast deviznega priliva. Zgrajena bo sta nova hotelska objekta v Bovcu in Postojni, povečanje prenočitvenih zmogljivosti pa bo potrebno tudi na sežanskem območju zaradi vedno večjega izletniškega turizma in maloobmejnega ter tranzitnega prometa. Za poživitev turizma v Posočju so predvidene večje rekonstrukcije obstoječih gostinskih objektov; predvidoma bo dograjen nov planinski dom na Vršiču. Za ureditev postojnskih jam pa bi bilo potrebno investirati okrog 240 milijonov dinarjev.

Predvidene nove turistične objekte je treba pravočasno usposobiti za letošnje turistično sezono. Pri nadaljnji gradnji turističnih zmogljivosti je nujno večje upoštevanje funkcionalnosti in rentabilnosti novih objektov, pri projektiranju pa je potrebno večje sodelovanje investitorjev in občinskih ljudskih odborov z gospodarsko zbornico, da se doseže boljša razporeditev in funkcionalna povezanost turističnih objektov.

Poskrbeti bo treba za boljšo izkoriščenost že obstoječih turističnih zmogljivosti, zlasti v obalnem področju okraja, kjer so te zmogljivosti precejšnje. S primerno politiko cen ter s povečano skrbjo za zabavo gostov v izvensezonskem času bo možno doseči podaljšanje turistične sezone. Računa se, da bodo novozgrajene terme v znatni meri prispevale k boljši izkoriščenosti hotelskih zmogljivosti. Čimprej pa je treba pristopiti h gradnji zaprtega bazena v Portorožu.

Da se doseže boljša izkoriščenost hotelskih zmogljivosti v alpskih predelih okraja, je treba pospeševati zimski turizem; v ta namen se morajo zlasti izboljšati prometne razmere do izletniških točk oziroma smučišč, začeti z gradnjo turističnih športnih objektov (žičnice).

V zadnjih letih se je na področju okraja povečal izletniški turizem, tako domači kakor tudi inozemski. Ker je izletniški turizem pomemben činitelj pri koriščenju gostinskih zmogljivosti, pri dotoku deviz in pri rekreaciji delovnega človeka, ga je treba pospeševati z nenehnim urejanjem in dobrim oskrbovanjem izletišč, pa tu di s prirejanjem izletov, kar naj bo predvsem skrb turističnih družbenih organizacij, potovalnih agencij in združenja hotelskih podjetij. Pri prirejanju izletov je treba med drugim tudi boljše izkoriščati možnosti za lov in ribolov, ki so na področju okraja še posebno ugodne.

Znatne možnosti za povečanje turističnega prometa so v boljšem koriščenju zmogljivosti počitniških domov. Njihove zmogljivosti je treba sprostiti tako, da jih delovni ljudje lahko koristijo ne glede na to, kje so zaposleni. V glavni turistični sezoni pa je sprost del teh zmogljivosti tudi za inozemski turizem. Tudi v počitniških domovih je treba s primerno politiko cen stimulirati koriščenje zmogljivosti v času izven poletne sezone, z racionalnim poslovanjem pa zmanjševati poslovne stroške. Pomembno vlogo pri koriščenju zmogljivosti počitniških domov bo imel tudi spremenjeni način subvencioniranja.

Ze lani si bili doseženi uspehi pri vključevanju zasebnih sob za potrebe turizma. Za primerno ureditev sob je bilo odobreno zasebnikom skupno okrog 50 milijonov dinarjev posojil. V letu 1963 bo treba skrbeti za nadaljnje vključevanje tovrstnih zmogljivosti. Več skrbi kot dosedaj pa bo potrebno posvetiti tudi turistični vzgoji domačega prebivalstva, ki naj bi se kot celota bolj angžirala pri turistični dejavnosti, predvsem pri nujenju drobnih uslug turistom in pri prizadevanju za lepšo podobo naših krajev. Ta

skrb se nalaga predvsem turističnim družbenim organizacijam, ki naj bi imele pri tem vso podporo turističnih, gostinskih in družbenih organizacij.

Lani se je zmanjšalo število zasebnih gostinskih obratov zaradi nestimulativne davčne politike, zato je prišlo do pomanjkanja gostinskih uslug na podeželju. Občinski ljudski odbori naj bi s primerno davčno politiko stimulirali zasebne gostinske obrate v predelih, kjer ni pogojev za obstoj družbenih obratov. Predvsem pa bodo morali poskrbeti za poslovanje primernih gostinskih obratov ob prometnih žilah in na podeželju, kjer to zahteva razvit maloobmejni promet in izletniški turizem.

Nadaljnji porast turizma je v veliki meri odvisen od prometnih razmer, zato bo potrebno v tem letu investirati čimveč sredstev za ureditev in izboljšavo cest, ki služijo turizmu. Z modernizacijo ceste Sežana—Gorica bodo ustvarjeni pogoji za uspešno turistično povezavo treh področij okraja: morje—kras—alpe.

Spričo vedno večje motorizacije bo treba poskrbeti za nove bencinske črpalke, zlasti pa za servisno službo, ki je še vedno pomanjkljiva.

Okrepiti je potrebno tudi pomorski obalni promet. Lani se je izboljšala povezava po morju s Trstom, še vedno pa ne zadošča pomorske zveze z Ankaranom ter z drugimi obalnimi mesti.

Razvijajoči se turizem nujno terja tudi ureditev komunalnih naprav. Čimprej bo potrebno poskrbeti za povečanje zmogljivosti Rižanskega vodovoda ter vodovoda za Bovec, nadalje za ureditev kanalizacijskih naprav v obalnem pasu; pravočasno je treba urediti plaže, javno razsvetljavo in športne objekte. Povečati bo treba skrb za ureditev ulic in viden naselij, za parkirne prostore in parke, posebno skrb pa bo potrebno posvetiti ozeleznitvi obalnega pasu. Občinski ljudski odbori in turistične družbene organizacije morajo nuditi komunalnim podjetjem vso podporo pri reševanju teh problemov.

Predvideni porast turističnega prometa postavlja posebno nalogo tudi trgovinskim organizacijam, ki naj pri gradnji novih zmogljivosti ter času obratovanja upoštevajo potrebe turistov ter povečajo izbiro blaga, po katerem ti povprašujejo. Zlasti se kaže potreba po povečanju prodajnih zmogljivosti na obmejnih prehodih.

Turistična propaganda je še vedno pomanjkljiva, kar je v veliki meri pripisati nerešenim problemom v zvezi s financiranjem te dejavnosti. Posamezne propagandne akcije, ki so jih organizirale turistična zveza in ostale organizacije, so bile še vedno preveč razdrobljene in zaradi tega premalo učinkovite. Spričo pomembnosti turistične propagande pri razvoju turizma bi bilo treba formirati posebne sklade, kjer bi se stekala sredstva za financiranje celotne turistične propagandne dejavnosti za področje okraja. Turistična propaganda naj bi uporabljala vso sodobna sredstva ter se preusmerila predvsem na tista turistična tržišča, ki zagotavljajo hitro in ekonomsko ugodno povečanje dotoka turistov.

Naglo se razvijajoči turizem in široka problematika v zvezi s tem sta terjala tudi ustanovitve združenja hotelskih podjetij. Naloga združenja bo predvsem razvijati propagandno dejavnost za celotno turistično območje okraja, posredovati zmogljivosti domačin in tujim gostom, skrbeti za boljšo izkoriščenost prenočitvenih zmogljivosti, zlasti počitniških domov, nastopati na inozemskem trgu, organizirati menjalno službo ter skrbeti za prirejanje zabavnih prireditev in izletov.

Turistične družbene organizacije naj poživijo svojo dejavnost. Okrepiti je treba turistična društva in ustanavljati nova, predvsem pa je potrebno pritegniti k sodelovanju sodelavce iz raznih področij gospodarstva.

Vso skrb pa naj turistične družbene organizacije posvetijo propagandni dejavnosti ter organiziranju turističnih prireditev; pri svojem delovanju naj se tesno povežejo z gostinskimi gospodarskimi organizacijami, potovalnimi agencijami in drugimi organizacijami, ki sodelujejo v turizmu.

Kvaliteta gostinskih uslug še daleč ni zadovoljiva, kar je v veliki meri pripisati pomanjkanju strokovnih kadrov v gostinstvu. Zlasti primanjkuje kvalificiranega kadra za kuho in strežbo, kakor tudi vodilnega osebja. Ker se bodo potrebe po strokovnih kadrih v gostinstvu z dograditvijo novih turističnih objektov še znatno povečale, morajo gospodarske organizacije, ki so neposredno udeležene v turističnem prometu, kakor tudi občinski ljudski odbori s štipendiranjem poskrbeti za dotok kadra iz ustreznih srednjih in višjih strokovnih šol. Študentom je potrebno omogočiti počitniško prakso v času njihovega šolanja. Še posebna skrb za vzgojo gostinskih kadrov se nalaga gostinskemu šolskemu centru in gospodarski zbornici. Vzporedno z vzgojo novih kadrov pa bo treba poskrbeti tudi za stanovanje, saj je bilo v preteklih letih premalo storjenega za reševanje tega problema.

Gostinske gospodarske organizacije ustvarjajo pri prodajanju svojih uslug še vedno relativno majhna sredstva za sklade, kar jim onemogoča, da bi izvedle večje modernizacije oziroma novogradnje iz lastnih sredstev. To zlasti velja za manjše organizacije oziroma gostišča, medtem ko so večja penzijska podjetja v tem pogledu boljše. Spričo tega bo potrebno tudi v gostinstvu v večji meri združevati posamezne razdrobljene obrate, pri čemer pa bo treba najti najprimernejše organizacijske oblike in se izogibati šablon-skemu združevanju ter omejevanju po posameznih področjih.

S podražitvijo gostinskih storitev se je zmanjšal količinski obseg gostinskega prometa, kar je negativno vplivalo na poslovni uspeh gostinskih gospodarskih organizacij. Lani je promet opadel predvsem zaradi zmanjšanja števila domačih gostov oziroma zaradi spremenjene strukture domačega turizma, ki se orientira na izletniški in avtomobilski turizem. Da bi se v komercialnem gostinstvu dosegel predvideni porast gostinskega prometa ter ustvarila sredstva za nadaljnja investicijska vlaganja in vračilo posojil, je potrebno cene gostinskih uslug prilagajati kupni moči domačih gostov. Predvsem bi bilo nujno v večji meri upoštevati različne cene glede na sezonska obdobja, poskušati pa bo treba tudi notranje rezerve pri formiranju cen. Občinski ljudski odbor naj bi pri odmerjanju dajatev upoštevali potrebe po sredstvih, ki jih imajo gostinske gospodarske organizacije. Dajatve naj bi bile pavšalirane. Osnova pri obračunu prometnega davka naj bi bila prodana količina, s čimer bi se odpravil neugoden vpliv večje obremenitve kvalitetnejših storitev in povečanja režijskih stroškov.

Zmogljivosti obratov družbene prehrane kakor tudi kvaliteta njihovih storitev ne zadostja potrebam, stalno naraščanje števila zaposlenih pa ta problem še zaostreje. Urejena prehrana zaposlenih v veliki meri vpliva na delovno sposobnost. Zaradi tega naj gospodarske organizacije in občinski ljudski odbori posvetijo več skrbí izboljšanju pogojev poslovanja obstoječih. Letos bo v Piranu odprta samopostrežna restavracija, ki bo prvi tovrstni obrat v okraju. Čimprej pa bo treba najti možnosti za gradnjo podobnega obrata v Kopru in v drugih večjih središčih. Proučiti je potrebno tudi možnosti za združevanje obratnih menz, da bi tako omogočili racionalnejše poslovanje in delovnim ljudem cenejšo prehrano. Tudi modernizacija obstoječih obratov, predvsem nakup sodobne opreme bi lahko ugodno vplivala na kvaliteto hrane in skrajšala čas priprave jedil.

OBRT IN KOMUNALA

Nadaljnji razvoj gospodarstva in družbenega standarda ter porast osebne potrošnje narekuje hitrejšo povečanje obrtne proizvodnje, predvsem pa storitev. V letu 1963 naj bi obseg obrtnih storitev v družbenem sektorju porasel za 15 odstotkov. Združitev nekaterih obratov istih in sorodnih strok bo ugodno vplivala na proizvodnjo in na poslovanje obrtnih podjetij, prav tako pa tudi na produktivnost dela in na cene obrtnih storitev. Zaposlenost naj bi se povečala le za 4 odstotke, in to predvsem v obratih storitvene dejavnosti. Proizvodna obrt naj se v večji meri orientira na ureditev delovnih prostorov, izboljšanje organizacije dela in na nadaljnjo mehanizacijo. Nekatera večja proizvodna podjetja bodo v nadaljnjem razvoju uspešneje kooperirala z industrijo in jo dopolnjevala.

Za povečanje zmogljivosti storitvene obrti naj bi se v letošnjem letu pospešilo ustanavljanje obrtnih centrov v večjih središčih in servisov pri trgovinskih in proizvodnih podjetjih, ki naj bi krila vse večje potrebe po storitvah.

Ljudski odbori naj v sodelovanju z gospodarsko zbornico in podjetji prispevajo programe razvoja obrti in proučijo možnosti ustanovitve obrtnih centrov. Programi naj predvidevajo, da bo vsak obrtni center zaokrožen gospodarska celota s sodobno tehnično opremo, ki bo sposobna s čim manjšo uporabo ročnega dela hitro in po zmernih cenah ustreči potrošnikom. V teh centrih bo treba zagotoviti hitrejši razvoj zlasti elektrotehnične, kovinske, gradbene in druge drobne obrti. Storitvenim obratom naj nudi občinski ljudski odbori večjo pomoč, posebno pri dodeljevanju primernih prostorov in stanovanj za obrtne delavce.

Glede na stagnacijo zasebne obrti in vedno večje potrebe po drobnih obrtnih storitvah naj družbeni obrati povečajo zmogljivosti in uvajajo nove izdelke široke potrošnje, katerih proizvodnja je za industrijo zaradi manjših količin neracionalna. Gospodarska zbornica naj v sodelovanju z izvoznimi podjetji še na dalje pospešuje obrtno proizvodnjo, predvsem domačo obrt, ki proizvaja artikle, po katerih je na zunanjem trgu veliko povpraševanje.

Letos se bo v obrtno dejavnost predvidoma investiralo 550 milijonov dinarjev ali 16 odstotkov več kot lani. Večji del investicij bo usmerjen v modernizacijo in nabavo opreme za obrtne obrate živilske stroke, predvsem klavnice, mesnice in pekarnice. Znatni del investicijskih sredstev podjetij pa bo usmerjen v ostalo proizvodno obrt, v obrate, ki bodo v bodoče kooperirali z industrijskimi podjetji, kar naj bi jim omogočilo povečati proizvodnjo in bolje izkoriščati zmogljivosti.

Občinska sredstva, namenjena obrti, naj bodo predvsem usmerjena v pospeševanje storitvene obrti. Občinski ljudski odbori naj v sodelovanju z gospodarsko zbornico skrbijo, da se bodo predvideni programi tudi realizirali. V turističnih krajih pa bo treba posvetiti še posebno skrb tistim dejavnostim, ki bodo zadovoljevale tudi potrebe turistov, predvsem servisom za vzdrževanje in popravila motornih vozil. V Kopru naj se pospešijo priprave za graditev novih poslovnih prostorov, za razširitev avtoservisne in avtorмонтne dejavnosti. Ravno tako naj se čimprej usposobi avtoservis v Novi Gorici.

Zasebno obrt bo treba pospeševati skladno s predvidenim porastom potreb predvsem tam, kjer je slabo zastopana družbena obrt, oziroma tam, kjer ni pogojev za ustanavljanje družbenih obratov. Občinski ljudski odbori naj ta razvoj omogočijo z olajšavami pri ustanavljanju deficitarnih obrti in z vzpodbudnejšo davčno politiko.

Pravilno in uspešno reševanje problemov storitvene obrti sodi med prizadevanje ko-

mun za dvig življenjskega standarda prebivalstva.

V letu 1963 bo treba še nadalje skrbeti za krepitev in razvoj komunalnih podjetij, ki naj iščejo primerne oblike poslovanja in sodelovanja. V komunalnih podjetjih naj se še nadalje utrjuje delavsko samoupravljanje in razvija poslovanje po ekonomskih načelih. Posebno je treba skrbeti za boljšo preskrbo z vodo in za urejanje kanalizacije.

Za izboljšanje vodopreskrbe, kanalizacije in drugih komunalnih naprav naj bi se namenilo več sredstev iz stanovanjskih in drugih skladov, proračunov gospodarskih organizacij. ObLO naj skrbijo tudi za izdelavo programov razvoja posameznih komunalnih objektov in naprav, da bi se zagotovilo načrtno vlaganje, ravno tako naj zagotovijo krajevnim skupnostim več sredstev za ustanavljanje in razvoj servisov, ki bodo opravljali drobne obrtne in komunalne storitve.

IZVOZ

Nadaljnja rast in skladen razvoj gospodarstva narekujejo potrebo, da postane izvoz sestavni del proizvodne in prodajne politike vseh gospodarskih organizacij. V naših gospodarskih organizacijah, predvsem v industrijskih podjetjih se je že utrdilo spoznanje, da je razširitev blagovne menjave s tujino, predvsem izvoza, ena izmed važnih osnov za povečanje proizvodnje in za hitrejši razvoj proizvodnih sil. Uspešno prodiranje na zunanji trg pa je povezano z marsikaterimi težavami, toda prav te težave odkrivajo v podjetjih slabosti, ki jih prej niso zaznala. Stiki s tujim trgov pospešujejo spoznanje, da je treba razvijati moderno specializirano proizvodnjo, slonečo na sodobnih tehnoloških postopkih, na specializaciji, kooperaciji in delitvi dela in da je kvaliteta eden izmed osnovnih pogojev uspeha na tujem trgu. Tako daje izvozna dejavnost našemu gospodarstvu močan impulz za napredek proizvodnje in njeno smotrno organizacijo, kar ima za posledico hitrejši napredek celotnega gospodarstva.

Posebne pogoje, ki jih dajejo gospodarstvu našega območja lokalni obmejni spoznam, bo treba tudi v bodoče čimbolj izkoristiti. Prizadevati si bo treba za nadaljnje povečanje izvoza blaga, poleg tega pa bo treba izkoristiti vse možnosti za večji priliv deviz od storitev, predvsem iz turizma.

Glede na takšno usmerjenost naših gospodarskih organizacij in na prizadevanja za enakomerno dinamiko skozi vse leto, tudi v začetnih mesecih, lahko v letu 1963 pričakujemo še nadalje močno povečanje izvoza.

Izvoz naj bi se povečal takole:

	1962	1963	Indeks
Izvoz skupaj (v 000 dolarjih)	31250,6	36884,8	118
Od tega:			
— izvoz blaga	17515,7	21995,8	126
— neblagovni dohodki	13734,9	14888,0	108

Dinamika izvoza blaga bo še nadalje tako močna kot v letu 1962. Izvoz industrijskega blaga se bo predvidoma povečal za okoli 29 %.

Cepprav bo težišče našega izvoza industrijskih izdelkov tudi še naprej na proizvodnih lesne in živilske industrije, barvne metalurgije in industrije gradbenega materiala, ki imajo že dolgoletno tradicijo, se čedalje bolj vključujejo v izvoz tudi podjetja drugih panog, ki se osvajajo proizvodnjo in so jo doslej usmerjala bolj na notranji trg. Ta podjetja spoznavajo, da si s povečanim izvozom ustvarjajo boljše pogoje za nadaljnji razvoj proizvodnje. To so predvsem podjetja ladjedelniške, elektro, kemične in kovinske industrije, ki imajo široke možnosti nadaljnjega

razvoja in jim bo uspešno vključevanje v mednarodno menjavo tudi merilo uspeha in rentabilnosti njihove proizvodnje, kar jim bo omogočilo tudi ustrežnejši nastop na domačem trgu. Glede na to, da je v letu 1963 znižan plan sečnje iglavcev, bodo lesno industrijska podjetja, ki predstavljajo skupaj najmočnejšo postavko pri izvozu blaga, usmerila izvoz na izdelke z višjo stopnjo obdelave. Probleme preskrbe s furnirjem pa bo treba reševati v širšem obsegu — v združenju lesne industrije LRS. V letu 1963 bodo povečala svoje napore pri izvozu tudi podjetja tekstilne industrije in podjetja industrije usnja in obutve. Sklenjena je tudi pogodba o izvozu električne energije v Italijo. Zahteve po kvaliteti v električni energiji so zelo velike, zato so odprte velike možnosti za povečanje izvoza, s tem pa postaja vedno bolj interesantna tudi gradnja novih hidrocentral na Soči.

Izvoz kmetijskih pridelkov, ki je v preteklem letu močno porastel, ne bo mogel obdržati iste dinamike. Ker pričakujemo večji pridelek sadja, vina in zgodnjih povrtnin ter večjo proizvodnjo jajc in perutnine, bi se izvoz iz kmetijstva v letu 1963 povečal za okoli 18 %. Če se objektivni pogoji ne bodo poslabšali, bo mogoče tudi izvoz mesa in živine obdržati na ravni leta 1962.

Plan gozdarstva predvideva povečan obseg sečnje listavcev in lahko pričakujemo, da se bo tudi izvoz gozdnih sortimentov povečal.

Izvoz proizvodov obrti in domače obrti se bo predvidoma povečal za 26 %. Pričakovati je, da se bodo objektivni pogoji za izvoz izdelkov domače obrti še nadalje izboljšali, kar bo nedvomno vplivalo na povečanje proizvodnje in izvoza. Proizvodna obrt pa se bo tako kot industrija morala usmeriti na odkrivanje notranjih rezerv, povečati produktivnost in si s tem sama ustvarjati boljše pogoje za nastop v mednarodni menjavi.

Devizni dohodki od prometnih storitev, brez dohodkov od tranzitnega prometa po železnici, bodo ostali na ravni preteklega leta, priliv deviz iz naslova turizma pa se bo povečal predvidoma za 30 %, tako da se bodo skupni neblagovni devizni dohodki povečali za 8 %.

Zaradi močne konkurence tujih plovnih družb ter zaradi nadaljnjega povečanja izvoza blaga iz naše republike in težnje, da bi to blago prevažali domači prevozniki, ni pričakovati, da se bodo bruto devizni dohodki od pomorskih prevozov povečali nad raven, ki so jo dosegli v letu 1962. Podjetje Splošna plovba predvideva, da bo z racionalnim izkoriščanjem plovnih objektov zmanjšalo stroške in s tem povečalo neto devizne dohodke za 7 %.

Glede na močan porast deviznih dohodkov od kamionskih prevozov v preteklem letu (za 89 %) ni pričakovati, da bi se tudi letos bistveno povečali. Podjetja, ki prevajajo v Italijo po lokalnih sporazumih, bodo sicer povečala svoje storitve. Največji del deviznih dohodkov od cestnega prometa pa odpade na podjetje »Intereuropa«, ki predvideva nekoliko manjši priliv deviz. Potrebno bo vložiti vse napore, da obseg prometnih storitev in dotok deviz ne bi padel pod raven, ki je bila že dosežena.

Odkup tujih valut iz naslova turizma in po maloobmejnem prometu naj bi porastel za 30 %, kar je v skladu s predvidenim povečanjem dotoka tujih gostov. V interesu nadaljnjega razvoja turizma pa bo treba sistematično reševati kompleks problemov v trgovini, gostinstvu, storitveni obrti in komunali. Že v letu 1962 je bil devizni priliv iz naslova turizma zelo močna postavka v našem izvozu. Zrešitvijo problemov v obmejnih panogah pa bi devizni dohodki iz turizma in maloobmejnega prometa bili lahko najmočnejša postavka v našem izvozu.

ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST

Ob upoštevanju politike zaposlovanja v zadnjih letih, ki teži za kar najbolj racionalnim trošenjem delovnega časa in povečanjem produktivnosti dela, kakor tudi za porastom proizvodnje in storitev pričakujemo, da bo tempo povečanja zaposlitve v našem okraju v letu 1963 nekoliko močnejši kot lani, vendar bo še naprej ohranil tendenco umerjenosti. Skupna zaposlitev v družbenem sektorju bo v odnosu na leto 1962 predvidoma porastla za okoli 2000 oseb ali za 3,4 %. Pri tem bi zaposlitev v gospodarstvu porastla za 3,9 % v negospodarskih dejavnosti po 1 %.

Večjo skrb pri vključevanju nove delovne sile v gospodarstvo je treba posvetiti mladini, zlasti tisti, ki po končani osemletki ne nadaljuje rednega šolanja. Zato naj gospodarske organizacije, predvsem pa občine in zavodi za zaposlovanje delavcev organizirajo primerne oblike izobraževanja in tako omogočijo, da se mladina čimprej usposobi in specializira za določena delovna mesta.

Ob taki dinamiki naraščanja zaposlitve ter ob upoštevanju, da se bo letos še nadalje vlagalo vse napore, da se z boljšo organizacijo dela in boljšim gospodarjenjem zagotovi večjo učinkovitost v izrabi proizvodnih zmogljivosti, so podani vsi pogoji, da bo produktivnost dela letos hitreje naraščala kot v preteklem letu. Ta naj bi v primerjavi z letom 1962 porastla za okoli 9 %.

Porast zaposlitve in produktivnosti dela v posameznih panogah naj bi bil naslednji:

I n d e k s i

	62/61	63/62	62/61	63/62
Industrija	103,9	103,0	105,3	113,5
Kmetijstvo	102,5	107,6	—	125,0
Gozdarstvo	87,5	84,0	108,0	107,3
Gradbeništvo	99,2	103,3	107,2	108,2
Promet	100,5	104,7	101,0	102,6
Trgovina	104,0	108,6	102,3	103,2
Gostinstvo	102,9	109,6	101,1	108,4
Obrt in ost. dej.	107,0	104,4	100,0	111,0

Zaposlitev v industriji bo porastla predvsem v živilski in lesni stroki ter v elektroindustriji zaradi začetka obratovanja novih zmogljivosti; v kmetijstvu zaradi vključitve novih površin v družbeni sektor, večje obove nasadov in dograditve nekaterih živinorejskih objektov; v prometu zaradi povečanih luških zmogljivosti ter v gostinski in trgovinski mreži zaradi zagotovitve boljše preskrbe in uslug, zlasti v turistični sezoni.

Največje povečanje produktivnosti pričakujemo predvsem v industriji in kmetijstvu, ker obstojajo v teh dveh panogah precejšnje rezerve, ki do sedaj niso bile povsod in najbolj smotno izkoriščene.

Bistvene važnosti za hitrejši dvig proizvodnje in produktivnosti dela je tudi raziskovalno delo in proučevanje razvojnih možnosti posameznih področij in podjetij.

Z modernizacijo proizvodnih naprav in z uvajanjem sodobnih tehnoloških postopkov je ozko povezana tudi strokovnost zaposlenih in vzgoja strokovnih kadrov. Gospodarske organizacije bodo morale v sodelovanju z gospodarsko zbornico in komunali še nadalje iskati boljše oblike in metode izobraževanja, zlasti z organiziranjem in razširjanjem strokovnih centrov, bolj načrtnim planiranjem potrebnih profilov kadrov ter s strokovnim izobraževanjem na delovnem mestu.

OSEBNA POTROŠNJA

Močnejša rast proizvodnje in produktivnost dela, ki je predvidena v letu 1963, naj bi omogočila tudi hitrejšo naraščanje realnih

osebni dohodkov zaposlenih in osebne potrošnje prebivalstva. Nominalni osebni dohodki zaposlenih v družbenem sektorju bi v primerjavi z letom 1962 porastli za okoli 14 %. Pri tem bi porastli osebni dohodki v gospodarstvu za 15 do 17 %, v negospodarskih dejavnostih pa za okoli 11 %. Upoštevajoč povečanje zaposlitve in porast življenjskih stroškov predvidevamo, da bi se realni osebni dohodki povečali za 6 do 8 %.

Povečanje realnih osebni dohodkov in izboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva bo poleg uresničitve programa razvoja proizvodnje in produktivnosti odvisno tudi od izboljšanja preskrbe prebivalstva s potrošnim blagom in storitvami, zlasti s kmetijskimi pridelki, obrtnimi in komunalnimi storitvami. Zato bo treba posvetiti večjo skrb nadaljnji organizaciji in razvoju trgovske mreže, izboljšanju družbene prehrane in organizaciji primernejših restavracij ter razvoju raznih servisov za potrebe občanov. To skrb morajo prevzeti predvsem občinski ljudski odbori in krajevne skupnosti.

Občinski ljudski odbori naj vodijo večjo skrb in kontrolo tudi nad cenami blaga na drobno in storitev. Proti vsakemu neupravičenemu dvigavanju cen naj v mejah danih pooblastil primerno ukrepajo.

Med važnimi načeli, ki jih je treba v gospodarstvu dosledno uresničevati, je tudi skladnejše naraščanje osebni dohodkov zaposlenih s povečano produktivnostjo dela oziroma z rezultati in prizadevanji, ki so sad boljšega gospodarjenja. Zato je potrebno, da delovni kolektivi v pravilnikih o delitvi čistega dohodka jasno in programsko zastavijo politiko delitve sredstev na posamezne oblike potrošnje. Pri tem naj upoštevajo njihov vpliv na nadaljnji razvoj ter na rentabilno poslovanje.

Gospodarske organizacije si morajo prizadevati, da bodo s pridobljenimi izkušnjami še nadalje izboljševale in dopolnjevale sedanja merila za delitev čistega in osebnega dohodka.

STANOVANJSKA ZIDAVA

Investicije iz družbenih sredstev za stanovanjsko zidavo bodo znašale v letu 1963 približno 3,8 milijard dinarjev in bodo za približno 16 % večje kot v letu 1962. Razpoložljiva sredstva v stanovanjskih skladih bodo večja za okoli 20 %, povečala pa se bodo tudi vlaganja v stanovanjsko graditev iz drugih virov in iz zasebnega sektorja. Tako povečanje sredstev bo omogočila tudi odprava 10 % obvezne rezerve pri stanovanjskih skladih.

Glede na že začeto stanovanjsko graditev, doseženo dinamiko izgradnje in na razpoložljiva sredstva bi bilo v letu 1963 dograjenih 1080 novih stanovanj, to je približno 230 stanovanj več kot lani. Število dograjenih stanovanj se bo povečalo predvsem v družbenem sektorju. Ob koncu leta 1962 je bilo v gradnji sorazmerno veliko stanovanj, zlasti v Novi Gorici, znaten del le-teh je že v zaključni fazi graditve.

Pri dolgoročnem programiranju stanovanjske graditve je treba še nadalje usklajevati strukturo stanovanj s potrebami in plačilnimi možnostmi stanovalcev, predvsem tistih z nižjimi osebnimi dohodki. Pri stanovanjih, ki so v gradnji in bodo dokončana v letu 1963, je že bolj poudarjena graditev samskih stanovanj, ki jih trenutno najbolj primanjkuje.

S sodobnimi metodami graditve in z drugimi ukrepi je treba zagotoviti pocenitev stanovanjske izgradnje. Na to lahko vpliva tudi zagotovitev kontinuitete pri stanovanjski graditvi, večja koncentracija stanovanjskih objektov in skrajšanje rokov graditve.

Stanovanjski skladi občin naj podpirajo stanovanjsko graditev za tržišče, da se bo

le-ta lahko uspešno uveljavila in razvila. Zagotovijo naj dodatna sredstva za izredno kreditiranje tako gradenj, poleg tega pa naj tudi samim interesentom nudijo posojila za odkup stanovanj, ki so bila zgrajena za trg.

Večjo skrb je treba posvetiti tudi mobilizaciji sredstev državljanov in v ta namen uvajati, poleg drugih oblik, tudi zbiranje sredstev preko odkupa stanovanjskih pravic.

V letu 1963 se bo znatno povečala tudi graditev provizoričnih stanovanj za kmetijske in gradbene delavce.

Zaradi kompleksnejšega in ekonomičnejšega reševanja stanovanjskih problemov je treba pospeševati izdelavo urbanističnih zasnov in zazidalnih načrtov. V tej zvezi je treba nujno rešiti tudi vprašanje lokacije stanovanjskih naselij za kmetijske delavce v obalnem območju.

SOSTVO, KULTURA, PROSVETA IN TELESNA VZGOJA

Kakor prejšnja leta, bo treba tudi v letu 1963 krepiti materialno podlago našega osnovnega šolstva, pridobivati nove šolske prostore ter postopno nabavljati sodobno opremo in učila. Sedanja organizacija šolske mreže v osnovnem šolstvu pa bo treba izpopolnjevati skladno z našimi nadaljnjimi možnostmi in potrebami. Do novega šolskega leta bo treba dograditi in usposobiti osnovne šole v Ilirski Bistrici, Izoli, Crnicah in Desklah. Začeti je treba tudi z gradnjo osnovne šole v Sempetru, Dobrovem in na Pivki. Pospešiti je treba tudi pripravo investicijske dokumentacije in zagotoviti finančna sredstva za gradnjo osnovnih šol v Tolminu, Črnom vrhu in v Kopru ter zgraditi prizidek na osnovni šoli v Hrpeljah.

Za potrebe manjšinskega šolstva je letos predvidena dozidava osnovne šole v Luciji. Začeti pa bo treba čimprej tudi s pripravami za gradnjo novega manjšinskega centra v Kopru. Izgradnja tega centra je še posebno važno zato, ker bi s tem razbremenili sodanje šolske prostore ter tako vsaj začasno rešili problem pomanjkanja šolskih prostorov slovenske srednje ekonomske šole.

Skupno bi se letos investiralo za osnovno in manjšinsko šolstvo okoli 650 milijonov dinorjev. Ker sredstva za izgradnjo teh objektov v lokalnih proračunih in šolskih skladih še niso v celoti zagotovljena, bo nujno potrebno iskati dodatna sredstva pri gospodarskih organizacijah, bankah, republiških skladih in državljanih.

Občinskimi ljudskimi odbori se priporoča, da v okviru svojih možnosti zagotovijo letos več sredstev tudi za vzdrževanje šolskega fonda ter za nabavo učnih in drugih sodobnih tehničnih pripomočkov.

Za hitrejši in kvalitetnejši razvoj šolstva je pomembna tudi strokovnost učnega osebja. Zato si bo treba še naprej prizadevati za strokovno zasedbo učnih mest. To je treba doseči z bolj načrtnim štipendiranjem študentov na učiteljskih, gimnazijah in na višjih pedagoških šolah oziroma univerzah, deloma pa s primernim dopolnilnim izobraževanjem mlajših učiteljev.

V strokovno šolstvo se bo letos investiralo okoli 200 milijonov dinarjev in to za dokončno usposobitev izobraževalnega centra v Izoli ter za dograditev šol za lesno stroko in elektrogospodarstvo v Novi Gorici.

Hiter razvoj nekaterih gospodarskih panog, potreba po kadrih in novi pogoji, ki nastopijo z združitvijo obeh okrajev terjajo, da se čimprej prouči mrežo strokovnih šol. Obstoj dveh šol administrativne stroke dveh šolskih centrov za kovinsko stroko itd. je treba temeljito analizirati in najti racionalne rešitve.

Vsekakor se bo moralo strokovno šolstvo v večji meri prilagoditi potrebam našega gospodarstva in javnih služb. Pri tem bo

treba predvsem ugotoviti, kakšne in koliko kadrov potrebujejo posamezne gospodarske panoge, ter tako določiti najprimernejši način izobraževanja. To nalogo bo možno uspešno izvršiti le s sistematičnim in načrtnim delom ter s tesnim sodelovanjem med šolskimi organi, gospodarskimi organizacijami in zbornico. Poklicnim in vsem ostalim šolam bo treba omogočiti, da bodo čimprej izboljšale materialne in kadrovske pogoje, ki so potrebni za verifikacijo teh šol.

Poseben problem v strokovnem šolstvu predstavlja še neurejen način financiranja, ki ga bo treba prav tako čimprej proučiti in pripraviti predloge za njegovo rešitev.

V vseh šolskih zavodih in ustanovah bo treba še nadalje krepiti in razvijati družbeno samoupravljanje ter na osnovi doseženih izkušenj skrbeti in dopolnjevati pravilnike o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Večjo skrb bo treba posvetiti gospodarjenju ter pravilni usmeritvi in trošenju sredstev za investicije in tekoče izdatke v šolah in zavodih.

Letos niso predvidene večje investicije za gradnjo kulturnih, prosvetnih in športnih objektov. Večja sredstva pa naj bi komune zagotovile za urejanje raznih drobnih problemov, ki so prav tako pomembni in važni za nadaljnji razvoj teh dejavnosti. Komune naj bi posvečale strokovni in materialni krediti občinskih matičnih knjižnic in medobčinskih zavodov za spomeniško varstvo.

ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO

Razvoj zdravstvene službe je treba v letu 1963 še pospešiti. To naj bi se doseglo predvsem z večjo aktivizacijo in utrditvijo zdravstvenih centrov v okviru komunalnih skupnosti, ki jih je treba organizacijsko in kadrovsko še okrepiti ter jim zagotoviti ustrezne materialne pogoje za normalno delo. Od pravilne politike pri izvajanju socialnega zavarovanja komunalne skupnosti bo odvisno, ali bodo zavarovanci kot ustvarjalci in kot potrošniki imeli dejansko ekvivalentno varstvo za svoje prispevke. Zato je potrebno, da ima komunalna skupnost za svoje območje izdelan program razvoja zdravstvene nega zavarovanja, ki mora hkrati ustrezati programu razvoja zdravstvenega varstva v komuni. Uskladitev teh dveh programov in njuna prilagoditev potrebam ter ekonomskim možnostim območja bo osnovna naloga samoupravnih organov komunalnih skupnosti in zdravstvenih zavodov. Prizadevanje za varčno trošenje sredstev pa ne sme v nobenem primeru vplivati na zmanjšanje sedanje ravni zdravstvenega varstva in zavreti nadaljnega razvoja zdravstvene službe v celoti, temveč obratno, mora jo še pospeševati, pri čemer naj pride do izraza predvsem kvaliteta in cenenost storitev. To je treba doseči zlasti z boljšo organizacijo dela, z bolj smotnim koriščenjem obstoječih kapacitet in z razvijanjem zdravstvene mreže. Odpravljati je treba tudi nepotrebna ponavljanja pri zdravstvenih pregledih, hkrati pa z boljšo nego in z večjo skrbjo omogočiti bolnemu človeku, da se čimprej usposobi za delo. Večjo skrb je treba posvetiti tudi zdravstveni preventivi z utrditvijo organizacije polivalentne patronažne službe, z uvažanjem nege bolnika na domu in z drugimi podobnimi oblikami zdravstvenega varstva.

Pri trošenju sredstev za zdravstveno varstvo mora veljati načelo, da se le-ta krijejo iz rednih virov, to je iz rednega in dodatnega prispevka socialnega zavarovanja. Dosedanje delovanje obstoječih občinskih zdravstvenih investicijskih skladov je bilo zelo koristno. Priporočljivo bi bilo, da se ti ustanavljajo tudi tam, kjer jih še ni. Okrepiti je treba njihovo vlogo in jim zagotoviti zadostna sredstva, da bi postopoma postali pravi no-

silci največjega dela sredstev, namenjenih za investicije, in usmerjevalci politike investiranja. Občinskimi ljudskimi odbori se priporoča, da kot ustanovitelji vlagajo v te sklade del svojih sredstev, komunalnim skupnostim socialnega zavarovanja pa, da svoje presežke dajo kot posojilo. Večanje sredstev v teh skladih naj bi se doseglo tudi z iskanjem primernejših oblik združevanja sredstev zdravstvenih zavodov.

Večja samostojnost v upravljanju in delitvi dohodka v zdravstvu omogoča zdravstvenim organizacijam tudi večje možnosti povezovanja in medsebojnega sodelovanja za bolj ekonomično trošenje sredstev in boljše gospodarjenje, hkrati pa tudi za popolnejše in bolj učinkovito zadovoljevanje potreb zavarovancev in prebivalstva.

Med predvidenimi organizacijskimi ukrepi pri nadaljnjem razvijanju zdravstvene službe v letu 1963 je omeniti zlasti usposobitev ginekološko-porodniškega oddelka splošne bolnice v Kopru, preselitev internega oddelka splošne bolnice Gorica iz Vipave v Sempeter in ustanovitev okulističnega oddelka v splošni bolnici Gorica v Sempetru. Poleg tega predvidevamo, da se bo mreža obratnih in zobozdravstvenih ambulant še nadalje širila in izboljševala, zlasti v večjih podjetjih in gospodarskih središčih.

Spričo zaostajanja bolniških zmogljivosti za splošnim razvojem in potrebami bo treba čimprej zgraditi I. etapo nove bolnice v Kopru ter razširiti zmogljivosti Splošne bolnice Gorica v Sempetru. Ker sredstva za ta dela še niso v celoti zagotovljena, je potrebno, da zainteresirani činitelji in investitorji intenzivno delajo na iskanju finančnih sredstev in primernejših oblik finansiranja.

Da bi se izboljšala kvaliteta in da bi se v večji meri zadostilo potrebam po zdravstvenih storitvah, bo treba še naprej posvečati vso skrb šolanju in strokovnemu izpopolnjevanju zdravstvenih delavcev.

Na področju socialnega varstva je treba še naprej ustnavljati socialne centre povsod tam, kjer so za to dani pogoji, zlasti v Postojni, Idriji in Tolminu, ter jih usposobiti, da bodo uspešno opravljali svoje naloge.

Organi socialnega varstva pri občinskih ljudskih odbori naj v sodelovanju s šolskimi odbori in stanovanjskimi skupnostmi še nadalje analizirajo potrebe po varstvu in prehrani šolskih in predšolskih otrok. Reševanja teh in drugih problemov socialnega varstva se bo treba lotiti bolj sistematično in načrtno. Pripraviti je treba enotne občinske programe, ki bodo izvirali iz potreb in načrtov stanovanjskih skupnosti, gospodarskih in družbenih organizacij ter predlogov socialnih, prosvetnih in zdravstvenih služb, hkrati pa upoštevali materialne možnosti komune. Zato je treba iskati take oblike, ki bodo kar najhitreje in najučinkoviteje prispevale k razširitvi in izboljšanju varstva otrok ter razbremenitvi družine. Pri uresničevanju teh programov je nujno pritegniti vse zainteresirane družbeno-politične faktore.

Bolj bo treba zainteresirati tudi gospodarske organizacije in zavode, da s pomočjo svoje kadrovske službe odločneje urejajo življenjske in socialne probleme zaposlenih in njihovih svojcev. Večje gospodarske organizacije bi morale skrbeti tudi za šolanje in zaposlovanje socialnih delavcev.

Vso skrb bo treba še nadalje posvetiti reševanju problemov borcev in invalidov NOB ter jim v sodelovanju s strokovnimi službami in družbenimi organi omogočiti boljše pogoje dela in življenja.

Občinski ljudski odbori bodo morali zagotoviti boljše materialne pogoje za razvijanje in krepitev socialno-zdravstvenih služb; v svojih družbenih planih pa nakazati kar najbolj konkretne smernice, rešitve in naloge za nadaljnji razvoj družbenih služb.

Glede na dosedanje investicijsko potrošnjo in razpoložljiva sredstva pričakujemo, da bodo v letu 1963 skupne investicije za razvoj zdravstvene in socialne službe znašale okoli 550 milijonov dinarjev. V okviru teh sredstev se bo nadaljevalo s pripravami za gradnjo bolnic v Kopru in Sempetru, dokončalo prvo fazo gradnje zdravstvenega doma v Tolminu, začelo z dograjevanjem in usposobitvijo objektov mladinskega naravnega zdravilišča na Debelem rtiču pri Kopru, izvršilo razne izboljšave pri opremljenosti zdraviliščnih zavodov, obratnih ambulant in drugih zdravstvenih in socialnih institucij ter začasno preselilo interni oddelek iz Vipave v Sempeter.

INVESTICIJE

Na podlagi razpoložljivih in predvidenih sredstev pričakujemo v letu 1963 naslednjo

	1961	V milijonih dinarjev		Indeksi	
		1962	1963	1962	1963
				1961	1962
Gospodarske investicije	12232	13491	15794	101.9	117.1
Negospodarske investicije	5565	5751	6749	103.3	117.4
Skupne investicije	18797	19242	22543	102.4	117.2

V letu 1963 bi odpadlo na negospodarske investicije 30 % skupnih investicij, tako kot v letu 1962. Z ohranitvijo tega razmerja je

	1961	V milijonih dinarjev		Indeksi	
		1962	1963	1962	1963
				1961	1962
Industrija	4830	4305	5081	89.1	118.0
Kmetijstvo	2311	2012	2327	87.1	115.7
Gozdarstvo	377	403	350	106.9	86.8
Gradbeništvo	213	252	263	118.3	104.4
Promet (brez JZ)	4058	3640	4291	89.7	117.9
Trgovina	491	664	807	135.2	121.5
Gostinstvo in turizem	465	1742	2124	374.6	121.9
Obrt	487	473	551	97.1	116.5
Gospodarstvo skupaj	13232	13491	15794	101.9	117.1

Od skupnih vlaganj, ki so v letu 1963 predvidena za razvoj gospodarstva, odpade približno 50 % na neto investicije, medtem ko ostala vlaganja ustrezajo vrednosti letnih amortizacijskih odpisov osnovnih sredstev gospodarskih organizacij.

V okviru gospodarskih investicij se bo povečal delež vlaganj v terciarne uslužnostne dejavnosti (trgovino, gostinstvo, obrt). Ta delež se je zlasti povečal v letu 1962 v razmerju s prejšnjimi leti.

Investicije, ki so predvidene v gospodarstvu za leto 1963, bodo zlasti usmerjene na pospešeno rekonstrukcijo in modernizacijo zastarelih naprav ter na ustvarjanje pogojev, ki bodo omogočili nadaljnje povečanje izvoza oziroma ki bodo vplivale na povečanje deviznega priliva. Vlaganja v osnovna sredstva pa mora spremljati tudi popolnejše izkoriščanje kapacitet, hitrejši razvoj proizvodnje in povečana produktivnost dela.

Med najpomembnejše industrijske objekte, v katere se bo investiralo, spadajo v okviru barvaste metalurgije in kovinske industrije zlasti gradnja rotacijske peči in nakup jamske opreme za rudniški živega srebra v Idriji, izvedba druge faze rekonstrukcije podjetja »Gostol« v Novi Gorici, nadaljevanje rekonstrukcije Tomosa v Kopru, rekonstrukcija in razširitev Tovarne igel v Kobaridu ter nadaljnja razširitev Mehanotehnike v Izoli. Znatne investicije bodo vložene tudi za razvoj elektroindustrije, to je za obrata »Iskre« v Sempetru in v Sežani, ter za rekonstrukcijo in razširitev podjetja ETA v Cerknem. V okviru kemične industrije se

porabo sredstev za investicije v osnovna in obratna sredstva:

	v milijonih dinarjev		Indeks
	1962	1963	1962
Osnovna sredstva (brez investicij JZ)	19.242	22.543	117.2
Obratna sredstva	7.260	6.189	85.2
Skupne investicije	26.502	28.732	108.4

Medtem ko so vlaganja v osnovna sredstva v letu 1962 ostala v glavnem na ravni z leto 1961, so se vlaganja v obratna sredstva znatno povečala, zlasti na račun bančnih kreditov. V letu 1963 pričakujemo nekoliko bolj umerjeno naraščanje obratnih sredstev. Predvideni obseg proizvodnje in prometa bo, razen z nadaljnjimi vlaganji v obratna sredstva, možno realizirati tudi z racionalnejšim koriščenjem že razpoložljivih obratnih sredstev.

Pri investicijah v osnovna sredstva se ne bo spremenila struktura med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami.

zagotovljen nadaljnji hitrejši razvoj družbenega standarda.

Gospodarske investicije bi bile vložene po posameznih dejavnostih takole:

	1961	V milijonih dinarjev		Indeksi	
		1962	1963	1962	1963
				1961	1962
Stanovanjsko kom. dejavnost	4044	4098	4840	101.3	118.1
Kulturno soc. dejavnost	1287	1321	1506	103.0	113.7
Skupaj družbeni standard	5331	5423	6346	101.7	117.0
Državna uprava in ostalo	234	328	403	140.2	122.9
Negospodar. inv. skupaj	5565	5751	6749	103.3	117.4

bo začelo s pripravljalnimi deli za graditev tovarne umetnih vlaken »Iplas« v Kopru. V lesni industriji bodo vložene investicije zlasti za začetek delne rekonstrukcije »Javora« Pivka in »Lipa« Ajdovščina ter za rekonstrukcijo podjetja »22. julij« v Idriji, v živilski industriji pa za rekonstrukcijo obrata anti-past pri Delamarisu, za rekonstrukcijo in razširitev podjetja »Fructal« v Ajdovščini, za gradnjo skladišč in obratnih prostorov pri podjetju »Mlinotest« v Ajdovščini ter za nadaljnjo razširitev obrata za proizvodnjo citronske kisline in kalcijevega tartrata v Ilirski Bistrici.

V kmetijstvu bo večji del predvidenih investicij vloženi zlasti za nadaljnjo izgradnjo in razširitev perutninarke farne v Neverkah, za dovršitev vinske kleti v Vipavi, za rastlinjake in druge intenzivne vrtnarske obrate, za nadaljevanje obnove nasadov, zlasti za nasade v Biljenskih gričih v obalnem področju in v Brkinih, za razvoj živinoreje, odkup zemljišč ter za druge investicije v kmetijstvu.

V gozdarstvu in gradbeništvo so predvidene investicije v glavnem iz lastnih sredstev

gospodarskih organizacij in se v primerjavi z letom 1962 ne bodo bistveno povečale. V gozdarstvu je večina investicij namenjenih za nakup mehanizacije in za gradnjo gozdnih cest, v gradbeništvo pa za graditev obratov za proizvodnjo gradbenih elementov ter za nakup gradbene mehanizacije in prevoznih sredstev.

V prometu je pretežni del predvidenih investicij namenjen nadaljnjemu razvoju pomorskega prometa, zlasti graditvi koprskemu. Nadaljevalo se bo z gradnjo ladij za Splošno plovbo, pri luki pa bodo investicije v letu 1963 usmerjene v glavnem na graditev skladišč, komunalnih naprav in drugih objektov, ki bodo omogočili popolnejše izkoriščanje že zgrajene operativne obale.

Za razliko od leta 1962 se bodo močno povečale investicije za gradnjo cest, ki bodo znašale v letu 1963 nad milijardo dinarjev in so namenjene predvsem za rekonstrukcijo cest Divača—Sežana—Dornberg, Zelin—Spodnja Tribuša, Most na Soči—Ušnik, Zelin—Cerkno, Valeta—Lucija, za ureditev asfaltnih prevleke na cesti Planina—Postojna, za tlakovanje serpentin na cesti Trenta—Vrščič ter za dovršitev ceste Plave—Dobrovo.

Poleg navedenih investicij, ki so predvidene za razvoj prometa, bosta investirali približno dve milijardi dinarjev tudi železniški transportni podjetji v Postojni in Novi Gorici, vendar se te investicije nanašajo na celotno območje, ki ga obsega dejavnost teh dveh podjetij.

V gostinstvu in turizmu je večina investicij predvidena za gradnjo turističnih objektov v obalnem območju po programu izgradnje, ki ga financira tudi Jugobanka. Pri obstoječih in novih turističnih središčih, ki se razvijajo s temi investicijami, je treba skladno z graditvijo nastanitvenih zmogljivosti zagotoviti tudi vse ostale dopolnilne pogoje, od katerih je odvisen večji devizni učinek in s tem tudi večja rentabilnost celokupnih naložb. Poleg teh investicij pa so predvidena znatna vlaganja tudi za izboljšanje in modernizacijo gostinske mreže v cellem okraju, zlasti v Postojni, Bovcu ter v centrih maloobsejnega prometa kot so Nova Gorica, Sežana in Kobarid. V letu 1963 je treba tudi nadaljevati s proučevanjem pogojev in možnosti za nadaljnji razvoj turizma in s pripravo ustreznih elaboratov.

V trgovini so predvidene investicije predvsem za razširitev in modernizacijo trgovske mreže. Zlasti so predvidena večja vlaganja v turističnih centrih obalnega območja, v Novi Gorici ter v Postojni. Pomembni investicijski objekti v tej panogi bodo tudi bencinske črpalke v Novi Gorici, Postojni in nekaterih drugih krajih, depoji za živino v Sežani ter skladišča, ki jih bodo v nekaterih večjih centrih gradila grosistična podjetja.

Tudi za razvoj obrti so največja vlaganja predvidena v turističnih središčih. Znatna sredstva bodo vložena tudi za gradnjo klavnic, ureditev pekarn ter avtomobilskih servisov. V okviru proizvodne obrti je kot najpomembnejši objekt predvidena gradnja obrata za proizvodnjo kolektorjev pri podjetju »Simpleks« v Idriji. Del predvidenih investicij je namenjen tudi za pojačanje storitvene obrti, zlasti za ureditev in razvoj raznih servisov v okviru obrtnih centrov in stanovanjskih skupnosti.

Negospodarske investicije se bodo povečale po posameznih dejavnostih takole:

	V milijonih dinarjev		Indeksi	
	1962	1963	1962	1963
			1961	1962
Stanovanjsko kom. dejavnost	4044	4098	4840	101.3
Kulturno soc. dejavnost	1287	1321	1506	103.0
Skupaj družbeni standard	5331	5423	6346	101.7
Državna uprava in ostalo	234	328	403	140.2
Negospodar. inv. skupaj	5565	5751	6749	103.3

S predvidenimi vlaganji za razvoj družbenega standarda v letu 1963 odpade v razdobju 1961—1963 na investicije v korist družbenega standarda približno 28 % vseh investicij, medtem ko znaša to razmerje v LR Sloveniji skoraj 34 %. Pri vlaganjih v družbeni standard torej zaostajamo za dinamiko gospodarskega razvoja, upoštevati pa je treba tudi, da je bilo stanje komunalnih in družbenih služb zlasti obalnih mestih kritično še preden se je začelo z intenzivnim gospodarskim razvojem. Vendar glede na narodni dohodek, ki ga ustvarjamo, in na obstoječe proporce pri delitvi sredstev lokalni organi ne morejo izdvojiti iz lastnih virov večjih sredstev za vlaganja v družbeni standard, gospodarske organizacije pa so svoja vlaganja v ta namen sicer močno povečala, vendar je njihova sposobnost za financiranje družbenega standarda omenjena spriču potrebnih vlaganj za razne rekonstrukcije in modernizacije, ki naj jim omogočijo, da ohranijo svojo konkurenčno sposobnost na tržišču. V perspektivi pa bo treba zagotoviti način, da se še bolj povečajo vlaganja za družbeni standard, sicer bodo nekateri nerešeni problemi, zlasti v pogledu preskrbe z vodo in drugih komunalnih služb ter zdravstva in šolstva, onemogočali ohranitev sedanjega tempa gospodarskega razvoja.

V okviru negospodarskih investicij so predvidena večja vlaganja za stanovanjsko in komunalno zidavo. Pojačala se bo stanovanjska izgradnja na splošno, v okviru komunalne dejavnosti pa se bo zlasti nadaljevalo z urejanjem komunalnih naprav v zvezi z razvijanjem turizma. Povečala se bodo vlaganja predvsem za preskrbo z vodo in za urejanje kanalizacije.

Pri kulturno-socialni dejavnosti so predvidene najpomembnejše investicije za razvoj šolstva, predvsem za nadaljevanje graditve in za dokončanje že začelih šolskih poslopj ter za začetek novogradnje šol v Šempetru, Dobrovom, Tolminu, Pivki in v Sp. Idriji ter doizdave manjšinske šole v Luciji. Dokončane bodo tudi strokovne šole električne in lesne stroke v Novi Gorici ter trgovske stroke v Izoli.

Na področju zdravstva se bo nadaljevalo s pripravami za graditev bolnice v Kopru in Šempetru. Dokončan bo zdravstveni dom v Tolminu in nadaljevalo se bo z gradnjo mladinskega naravnega zdravilišča na Debelem rtiču. Predvidena so tudi vlaganja za socialno in otroško varstvo. V Novi Gorici bodo začeli z gradnjo telovadnega doma.

Investicije v državno upravo in ostalo se povečajo na račun investicij v sodstvu. Predvidena je dovršitev sodnega poslopja v Novi Gorici, začelo pa se bo tudi zgradnjo sodnega poslopja v Kopru. V Kopru in Novi Gorici bosta dograjena gasilska doma.

V strukturi potrošnje investicij v osnovna sredstva se bodo zlasti povečala vlaganja iz republiških in bančnih sredstev ter deloma tudi iz okrajnih in občinskih sredstev, medtem ko se bo v celokupni potrošnji zmanjšal delež zveznih sredstev in sredstev gospodarskih organizacij.

Zvezna sredstva bodo na razpolago za investicije v pomorstvu (gradnjo ladij) in za investicije v kmetijstvu, bančna sredstva pa zlasti za investicije v turizmu in za nekatere druge objekte, ki neposredno vplivajo na povečanje izvoza. Bančna sredstva, s katerimi razpolagajo komunalne banke, se bodo deloma uporabljala tudi za financiranje šolstva in drugih potreb družbenega standarda.

Zmanjšanje udeležbe sredstev gospodarskih organizacij v okviru celokupnih investicij ne pomeni tudi zmanjšanja njihovih sredstev, temveč le določeno začasno prelivanje in združevanje teh sredstev preko posojil in vpisovanje obveznic za namene, ki so najbolj aktualni z vidika perspektive gospodarskega in družbenega razvoja. Zato se tudi poveča delež bančnih sredstev v celokupni investicijski potrošnji.

Razpoložljiva sredstva okrajnega investi-

cijskega sklada so že v celoti angažirana za odobrena posojila in za druge obveznosti, ki jih je ta sklad že prevzel. Ta sredstva se bo uporabila kot udeležbo pri financiranju investicijskih objektov, ki so za perspektivni razvoj okraja najbolj pomembni. Zato bo večina razpoložljivih sredstev tega sklada vložena zlasti v kemično, živilsko in elektro industrijo ter v kmetijstvo, turizem in promet. V okrajnem investicijskem skladu v letu 1963 torej ne bo na razpolago sredstev za odobranje novih posojil gospodarskim organizacijam, razen v kolikor bi si sklad uspel zagotoviti dodatna sredstva s premoštitvenimi krediti.

V letu 1963 se bodo v primerjavi z letom 1962 povečala razpoložljiva sredstva za investicije tako v okrajnih kot v občinskih skladih in pri komunalnih bankah. To povečanje razpoložljivih sredstev bo omogočilo, da bodo naložbe iz teh virov v letu 1963 za približno tretjino večje kot v letu 1962. Občinski ljudski odbori naj bi usmerili vlaganja iz svojih sredstev zlasti na razvoj družbenega standarda, sredstva, ki jih namenijo za gospodarske investicije, pa na financiranje uslužnostnih dejavnosti, to je trgovine, gostinstva in obrti.

V letu 1963 se bodo povečala obratna sredstva gospodarskih organizacij za približno 6,2 milijardi dinarjev ali 13 %. Zlasti se bodo povečale naložbe v obratna sredstva iz poslovnega sklada in tekočega priliva gospodarskih organizacij in sicer predvsem na račun sprostitev tekočega dohodka gospodarskih organizacij. V skladu s tem se bo zmanjšala potreba po vlaganjih v obratna sredstva iz bančnih sredstev.

V letu 1962 so bile naložbe bančnih sredstev v obratna sredstva zelo velike in so jih

nekatero proizvodne gospodarske organizacije porabile deloma tudi za nesorazmerno povečanje zaloga gotovih izdelkov. V letu 1963 bo treba usmerjati vlaganja v obratna sredstva iz bančnih sredstev tako, da se z njimi kar najbolj pospešuje prilagajanje proizvodnje potrebam tržišča, oziroma da se zaostruje položaj tistih gospodarskih organizacij, ki ne najdejo kupcev za svoje blago. To se lahko najuspešneje doseže s tem, da se namesto proizvodnje kreditira trgovino, s čimer se hkrati vpliva tudi na boljšo založenost trgovskega omrežja in s tem na boljšo izbiro blaga.

V investicijski dejavnosti je treba še nadalje in dosledneje odstranjevati pomanjkljivosti, ki se ponekod še pojavljajo, zlasti zaradi nepravočasno in slabo izdelanih investicijskih programov je treba bolj upoštevati sodobne in racionalnejše tehnološke postopke ter dosledno opuščati vlaganja, ki bi slonela na primitivni obrtni tehniki. Zato se je treba v večji meri posluževati raznih institutov, birojev in raziskovalnih zavodov, ki proučujejo tržišče, sodobno tehnologijo, rentabilnost itd. Pri programiranju gospodarskih objektov je treba v večji meri upoštevati tudi možnosti in potrebe po skladnem reševanju stanovanjskih in komunalnih problemov, od katerih je neposredno odvisna učinkovitost in polna izraba pridobljenih zmogljivosti.

Pri izvajanju investicij je treba dosledno spoštovati roke izgradnje in zagotoviti čimprejšnjo aktivizacijo zgrajenih zmogljivosti.

Zagotoviti je treba pravočasno pripravo in izdelavo programov in projektov za investicijsko izgradnjo v naslednjih letih v skladu s smernicami gospodarskega razvoja posameznih področij.

OBJAVE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

ODLOK

O PRORACUNU OKRAJA KOPER (OKRAJNEM PRORACUNU) ZA LETO 1963

1. člen

Okrajni proračun za leto 1963 zajema:

I. DOHODKE V ZNESKU

ki se zmanjšajo za:

- a) sredstva za pokritje skupnih potreb državnih organov
 - b) sredstva za finančni načrt upravnih organov okrajnega ljudskega odbora Koper
 - c) sredstva za finančni načrt okrožnega sodišča Koper
 - d) sredstva za finančni načrt okrožnega sodišča Gorica
 - e) sredstva za finančni načrt okrožnega gospodarskega sodišča Koper
 - f) sredstva za finančni načrt okrožnega javnega tožilstva Koper
 - g) sredstva za finančni načrt okrožnega javnega tožilstva Gorica
- tako, da ostane za financiranje proračuna Od tega znaša posebna proračunska rezerva
- Cisti dohodki za financiranje proračunskih izdatkov

13,400.000

175,260.000

24,080.000

21,270.000

18,660.000

11,990.000

6,800.000

1.816,500.000

271,460.000

1.545,040.000

100,000.000

1.445,040.000

1.445,040.000

II. IZDATKE V ZNESKU

2. člen

Sredstva za financiranje izdatkov organov, pri katerih bo napravljen preizkus ali je mogoče zagotoviti državnim organom sredstva za delo po načelih dohodka in ali je po teh načelih možna njihova notranja delitev, se bodo v letu 1963 formirala iz udeležbe na skupnih virih dohodkov okrajnega

proračuna, ki znašajo 1.545,680.000 dinarjev, takole:

- a) sredstva za pokritje skupnih potreb državnih organov
 - b) za finančni načrt upravnih organov okraj. ljudskega odbora Koper
 - c) za finančni načrt okrožnega sodišča Koper
- 0,87 %
- 11,34 %
- 1,56 %

d) za finančni načrt okrožnega sodišča Gorica	1,38 %
e) za finančni načrt okrožnega go- spodarskega sodišča Koper	1,21 %
f) za finančni načrt okrožnega javnega tožilstva Koper	0,78 %
g) za finančni načrt okrožnega javnega tožilstva Gorica	0,44 %

3. člen

Organi ki bodo v letu 1963 uvedli nov uslužbenški sistem in se financirali po načelu dohodka, bodo razporejali sredstva, ki so predvidena za njihove izdatke, samostojno s finančnim načrtom v okviru odobrenih sredstev.

Finančni načrt sprejme starešina organa s svetom delovnega kolektiva.

4. člen

Za odplačilo najetih posojil v znesku 2.172.198.000 dinarjev se zagotovi znesek 250.000.000 dinarjev kot plačilo dospelih anuitet v letu 1963.

5. člen

V primeru neenakomernega dotoka proračunskih dohodkov sme okrajni ljudski odbor za redno izvrševanje proračunskih izdatkov najeti posojilo do zneska 60.000.000 dinarjev.

6. člen

Svet za družbeni plan in finance okrajnega ljudskega odbora Koper je pooblaščen, da razporeja sredstva proračunske rezerve za premalo predvidene izdatke po posameznih postavkah proračuna in dovoljenje izplačila za izredne izdatke za posamezne primere do zneska 500.000 dinarjev, vendar skupno največ do 1/3 proračunske rezerve.

7. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasniku okraja Koper, uporablja pa se od 1. januarja 1963.

Št. 400-1/63-7.

Koper, 7. marca 1963.

Predsednik
Milan Vižintin

Na podlagi 7., 8. in 9. člena zakona o proračunih in o financiranju samostojnih zavodov (Uradni list FLRJ, št. 52/59, 23/61, 52/61, 28/61 in 53/62) je začasni okrajni ljudski odbor Koper na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 7. marca 1963 sprejel

O D L O K

O DOLOČITVI UDELEŽBE OBCIN OKRAJA
KOPER V SKUPNIH VIRIH DOHODKOV

1. člen

Občinam okraja Koper pripada v letu 1963 40 % dohodkov od skupnih virov dohodkov, doseženih na območju občine.

2. člen

Za uravnovešanje proračunov pripada dopolnilna udeležba iz skupnih virov dohodkov, doseženih na območju občine:

občina Hrpelje in Tolmin 33 odstotkov,
občina Ilirska Bistrica, Piran in Sežana 10 odstotkov,
občina Ajdovščina 16 odstotkov,
občina Idrija 23 odstotkov,
občina Koper 3 odstotke,
občina Nova Gorica 15 odstotkov.

3. člen

Za kritje proračunskih izdatkov daje okrajni ljudski odbor dotacije:
občini Hrpelje v znesku 4.000.000 dinarjev
občini Tolmin v znesku 29.000.000 dinarjev

4. člen

Pobrane sodne takse pripadajo, po odbitku udeležbe za republiški sklad in republiški proračun, okrajnemu proračunu.

5. člen

Za skupni vir dohodkov vseh politično-teritorialnih enot se šteje občinska doklada od kmetijstva po najnižjih povprečnih stopnjah 13,2 odstotka od katastrskega dohodka.

6. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasniku okraja Koper, uporablja pa se od 1. januarja 1963.

Št.: 400-1/63-3.

Koper, 7. marca 1963.

Predsednik OLO
Milan Vižintin

P R E G L E D

DOHODKOV IN IZDATKOV PRORAČUNA OKRAJA KOPER ZA LETO 1963

Del	DOHODKI	Skupaj	Del	IZDATKI	Skupaj
1	Skupni viri dohodkov	1.274.220.000	1	Prosveta in kultura	5.500.000
2	Viri dohodkov, ki se po posebnih predpisih razdelijo med politično-teritorialne enote	28.020.000	3	Zdravstvena zaščita	10.800.000
3	Sodne takse	77.100.000	5	Državna uprava in sodstvo	350.560.000
6	Dohodki uradov in ustanov ter ostali dohodki	76.000.000	8	Dotacije	
7	Prenešana sredstva iz preteklega leta	89.700.000	—	— ljudskim odborom	33.000.000
	Skupaj dohodki od 1—7 dela	1.545.040.000	—	— samostojnim zavodom	56.500.000
	Manj 10 % posebna proračunska rezerva	100.000.000	—	— skladom	557.200.000
	Razpoložljiva sredstva	1.445.040.000	—	— družbenim organizacijam	126.450.000
			9	Obveznosti iz posojil in garancij	250.000.000
			10	Obveznosti iz proračuna in proračunska rezerva	
			—	— obveznosti iz prejšnj. let	9.000.000
			—	— proračunska rezerva	46.030.000
				Skupaj izdatki	1.445.040.000

Na podlagi 14. in 39. člena zakona o proračunih in o financiranju samostojnih zavodov (Uradni list FLRJ, št. 52/59, 23/61, 52/61, 28/62 in 53/62) ter 18. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o javnih uslužbencih (Uradni list FLRJ, št. 52/61) je začasni ljudski odbor okraja Koper na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 7. marca 1963 sprejel

3. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasniku okraja Koper, uporablja pa se od 1. januarja 1963.

Št. 400-1/63-7/3.

Koper, 7. marca 1963.

Predsednik
Milan Vižintin

PREGLED DOHODKOV IN IZDATKOV

FINANCNEGA NAČRTA

SKUPNIH SREDSTEV DRŽAVNIH ORGANOV OKRAJA KOPER ZA LETO 1963

Part.	Poz.	Naziv	Pozicija	Partija
I. DOHODKI				
1		0,87 % od skupnih dohodkov, ki pripadajo okrajnemu proračunu in ki znašajo 1.545.680.000 dinarjev		13.400.000
		Skupaj dohodki		13.400.000
II. IZDATKI				
1		Oddelek za skupne službe		
	1	Vzdrževanje poslovnih prostorov	8.000.000	
	2	Dopolnitev inventarja	5.000.000	13.000.000
2		Okrožno gospodarsko sodišče Koper		
	1	Dopolnitev inventarja	400.000	400.000
		Skupaj izdatki		13.400.000

O D L O K

O FINANČNEM NAČRTU SKUPNIH
SREDSTEV DRŽAVNIH ORGANOV
OKRAJA KOPER ZA LETO 1963

1. člen

Finančni načrt skupnih sredstev državnih organov okraja Koper za leto 1963 obsega:
dohodke v znesku 13.400.000 dinarjev
izdatke v znesku 13.400.000 dinarjev

2. člen

Sredstva predvidena v finančnem načrtu se dodeljujejo v uporabo državnim organom z akreditivom.

Sredstva dodeljena z akreditivom, ki ostanejo neizkoriščena na koncu leta, se prenešajo v okrajni proračun.